

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ АРХЕОЛОГІЇ НАН УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Забавін В.О., Булик М.В., Небрат С.Г., Полідович Ю.Б.

Звіт

про розвідки на півдні Донецької області у 2021 році

Забавін В.О. Кваліфікаційний документ на проведення наукового дослідження археологічної спадщини Форма 2: №036/21 від 01.02.2021 р.

Дозвіл Міністерства культури та інформаційної політики України № 22-048/21 від 29.05.2021 р.

МАРІУПОЛЬ – 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
ОПИС АРХЕОЛОГІЧНИХ ПАМ'ЯТОК, ВИЯВЛЕНИХ ТА ОБСТЕЖЕНИХ ПІД ЧАС РОЗВІДОК НА ПІВДНІ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ, ЩО ПРОПОНУЮТЬСЯ ДО ПОСТАНОВКИ НА ДЕРЖАВНИЙ ОБЛІК:	
ВОЛНОВАСЬКИЙ РАЙОН.....	4
Богатирська сільська рада	4
Костянтинопільська сільська рада.....	7
Шахтарська сільська рада.....	11
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ РАЙОН.....	14
Чермалицька сільська рада.....	14
Павлопільська сільська рада	23
Талаківська сільська рада.....	24
Покровська сільська рада.....	26
Бердянська сільська рада.....	31
Тополинська сільська рада.....	38
Урзуфська сільська рада.....	50
ВИСНОВКИ.....	52
ПОЛЬОВИЙ ОПИС ЗНАХІДОК.....	53
СПИСОК ІЛЮСТРАЦІЙ.....	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	65
ДОДАТКИ.....	67

ВСТУП

У 2021 р. Археологічною експедицією МДУ під час проведення розвідки були виконані натурні обстеження території на півдні та заході Донецької області з метою інвентаризації відомих на даний час археологічних об'єктів та визначення режимів використання території зони охорони археологічного культурного шару; створення сприятливих умов для збереження національної історико-культурної спадщини, підвищення суспільної відповідальності за стан охорони і збереження пам'яток археології.

Роботи проводилися на території Маріупольського та Волноваського районів Донецької області. Задачею проведення археологічної розвідки було проведення науково-дослідних робіт з визначення розташування пам'яток (об'єктів) археологічної спадщини та огляд даних об'єктів, визначення їх параметрів і сучасного технічного стану з метою підготовки обліково-охоронної документації.

Роботи здійснювалися на підставі Кваліфікаційного документу на проведення наукового дослідження археологічної спадщини (Відкритого листа Форми 2) №036/21 від 01.02.2021 р., виданого на ім'я В.О. Забавіна і Дозволу Міністерства культури та інформаційної політики України № 22-048/21 від 29.05.2021 р.

Методика археологічного обстеження. Археологічне обстеження вже відомих пам'яток археології включало в себе обробку архівних і літературних джерел та польові роботи: повний візуальний огляд ділянки, пошук знахідок і підйомного матеріалу, інструментальну зйомку об'єктів за допомогою вимірювального інструменту та геодезичного нівеліру, визначення точних координат пам'яток за допомогою супутникової системи навігації GPS, фотофіксацію тощо. Додатково проводилося обстеження прилеглих ділянок з метою відкриття нових, ще невідомих археологічних об'єктів. Відстань між насипами в курганних групах дається у метрах між їх центрами. Визначення курганів як автентичних елементів історико-культурного ландшафту та прив'язка до гідрографічних об'єктів надано за Військово-топографічною картою Катеринославської губернії (3 версти/1 дюйм, 1846-1863 рр. під редакцією Ф.Ф. Шуберта). Надана додаткова прив'язка археологічних об'єктів в кілометрах та градусах від центра відповідного населеного пункту. За умовний центр обрано місце розташування сільської/селищної ради (на мапі позначено R).

Згідно із Постановою Колегії управління культури Донецької облдержадміністрації вже відомим пам'яткам було присвоєно тимчасовий обліковий семизначний номер (за обласною електронною базою даних) та чотиризначний охоронний номер, який надається у випадку якщо вже складено обліково-охоронну документацію. В окремих випадках у дужках надається тризначний номер за старою нумерацією.

У межах земель Маріупольського та Волноваського районів під час польової археологічної розвідки було обстежено 2 поселення, 48 курганних груп та 53 поодиноких курганів. Всього на території зазначених районів під час розвідки було враховано 209 археологічних об'єктів, 27 з них є нововиявлені пам'ятки.

**ОПИС АРХЕОЛОГІЧНИХ ПАМ'ЯТОК, ВИЯВЛЕНИХ ТА ОБСТЕЖЕНИХ
ПІД ЧАС РОЗВІДОК НА ПІВДНІ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ, ЩО ПРОПОНУЮТЬСЯ
ДО ПОСТАНОВКИ НА ДЕРЖАВНИЙ ОБЛІК**

ВОЛНОВАСЬКИЙ РАЙОН

Великоновосілківська селищна рада. Богатирська сільська рада

У межах земель колишньої Богатирської сільської ради Великоновосілківського району під час проведення польової археологічної розвідки було обстежено 5 курганних груп. За даними обмеженого натурального археологічного обстеження пам'яток археології, Публічної кадастрової карти, планово-картографічного матеріалу Богатирської сільської ради та даними попередніх досліджень на території ради було обстежено 19 археологічних об'єктів. Задачею проведення археологічної розвідки був огляд даних об'єктів, визначення їх параметрів і сучасного технічного стану з метою підготовки обліково-охоронної документації.

Богатирська сільська рада

№ 0403006 – 0403007а. Курганна група «Арт-оба» складається з 3 курганів, розташованих ланцюгом, витягнутим за лінією ПдЗхПд – ПнСхПн на 0,14 км. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 27-15), Топографічний планшет (карта генштабу 1941 р.) М:1:100000). Знаходиться на вододілі між р. Вовчою та її лівою притокою (балка Громадська), за 1,75 км на Зх (268°) від центральної частини с. Богатир (Сільрада, пр. Миру, 23), біля західної окраїни с. Богатир (біля госп. двору).

Курган 1 (0403006). Знаходиться у центральній частині групи. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 50×50 м. Висота – 3,4 м. Загальна площа 0,20 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений (на вершині залишки триангуляційного пункту), поли кургану розорювались у минулому, у ПнСх полі – залишки грабіжницької ями діаметром близько 3 м.

Координати на Google Maps: 47°59'20.98" Пн, 36°55'7.68"Сх.

Курган 2 (0403007). Знаходиться за 0,07 км на Пн від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,65 м. Загальна площа 0,07 га. Зруйновано, розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип зруйновано (в центрі кургану встановлено водопостачальну башту, у ПнЗх полі кургану – колодязь).

Координати на Google Maps: 47°59'23.16" Пн, 36°55'8.23"Сх.

Курган 3 (0403007а) - новий. Знаходиться у 0,07 км на Пд від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,55 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип розорювався у минулому, поли кургану використовуються як смітник.

Координати на Google Maps: 47°59'18.85" Пн, 36°55'6.64"Сх.

№ 0403015 – 0403017. Курганна група «Огюз-оба» складається з 3 курганів, розташованих ланцюгом, витягнутим за лінією Зх – Сх на 0,15 км. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 27-15), Топографічний планшет

(карта генштабу 1941 р.) М:1:100000). Знаходиться на вододілі між балками – лівими притоками р. Вовчої (балки Громадська та Яшарова), за 3,5 км на ЗхПдЗх (250°) від центральної частини с. Богатир (Сільрада, пр. Миру, 23), за 2,6 км на ЗхПдЗх від ПдЗх околиці с. Богатир, за 0,5 км на Пд від дороги Комар – Богатир.

Курган 1 (0403015). Знаходиться у центральній частині групи. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 1,07 м (за топографічними даними висота 1,2 м). Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 47°58'38.45" Пн, 36°53'53.05"Сх.

Курган 2 (0403016). Знаходиться у 0,08 км на Сх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,15 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 47°58'38.42" Пн, 36°53'56.98"Сх.

Курган 3 (0403017). Знаходиться у 0,07 км на ЗхПнЗх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,18 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 47°58'38.73" Пн, 36°53'49.97"Сх.

№ 0403608 – 0403609г. Курганна група «Могили Казенні» за топографічними даними складалася щонайменше з 10 насипів. Під час розвідок 2020 р. виявлено 4 нових кургани, група складається з 6 курганів, розташованих ланцюгом, витягнутим за лінією ЗхПнЗх – СхПдСх на 0,185 км. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 27-15), Топографічний планшет (карта генштабу 1941 р.) М:1:100000). Знаходиться на вододілі правого високого берега р. Вовчої, за 4,9 км на ПнЗхПн (338°) від центральної частини с. Богатир (Сільрада, пр. Миру, 23), за 1,0 км на ПнЗх від Зх околиці с. Олексіївка.

Курган 1 (0403608). Знаходиться у центральній частині групи. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 50×50 м. Висота – 4,12 м (за топографічними даними висота 4,5 м). Загальна площа 0,20 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. На вершині залишки тріангуляційного пункту, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 48°1'47.94" Пн, 36°55'6.23"Сх.

Курган 2 (0403609). Знаходиться у західній частині групи, за 0,105 км на ЗхПнЗх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 2,5 м (за топографічними даними висота 3,2 м). Загальна площа 0,13 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 48°1'48.36" Пн, 36°55'1.59"Сх.

Курган 3 (0403609а) – новий. Знаходиться у західній частині групи, за 0,04 км на ЗхПнЗх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,56 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 48°1'48.40" Пн, 36°55'4.76"Сх.

Курган 4 (0403609б) – новий. Знаходиться у східній частині групи, за 0,035 км на СхПдСх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту.

Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,75 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 48°1'47.82" Пн, 36°55'8.38"Сх.

Курган 5 (0403609в) – новий. Знаходиться у східній частині групи, за 0,035 км на Сх від кургану 4. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 10×10 м. Висота – 0,35 м. Загальна площа 0,01 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 48°1'47.75" Пн, 36°55'10.00"Сх.

Курган 6 (0403609г) – новий. Знаходиться у східній частині групи, за 0,015 км на Сх від кургану 5. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,75 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється, східна пола піл лісосмугою.

Координати на Google Maps: 48°1'47.74" Пн, 36°55'10.65"Сх.

№ 0403621 – 0403622а. Курганна група складається з 3 курганів, розташованих трикутником. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 27-15), Топографічний планшет (карта генштабу 1941 р.) М:1:100000). Знаходиться на вододілі між балками – лівими притоками р. Вовчої, за 5,85 км на ЗхПнЗх (280°) від центральної частини с. Богатир (Сільрада, пр. Миру, 23), за 3,1 км на ПдПдЗх від східної околиці с. Новоукраїнка.

Курган 1 (0403621). Знаходиться у центральній частині групи. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 50×50 м. Висота – 3,32 м (за топографічними даними висота 3,3 м). Загальна площа 0,20 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. На вершині залишки триангуляційного пункту, поли кургану розорюються, Пн пола підрізана до висоти 1,5 м. насип пошкоджений великими норами. На поверхні знайдено фрагменти середньовічної кераміки.

Координати на Google Maps: 47°59'59.75" Пн, 36°51'56.42"Сх.

Курган 2 (0403622). Знаходиться за 0,09 км на ЗхПдЗх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,78 м (за топографічними даними висота 1,0 м). Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється. На поверхні знайдено фрагменти середньовічної кераміки.

Координати на Google Maps: 47°59'58.14" Пн, 36°51'57.69"Сх.

Курган 3 (0403622а) – новий. Знаходиться за 0,055 км на ПдСх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,42 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 47°59'59.59" Пн, 36°51'52.13"Сх.

№ 0403623 – 0403624б. Курганна група «Кордон-оба» складається з 4 курганів, розташованих трикутником. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 27-15), Топографічний планшет (карта генштабу 1941 р.) М:1:100000). Знаходиться на вододілі між балками – лівими притоками р. Вовчої, за 4,9 км на ЗхПнЗх (285°) від центральної частини с. Богатир (Сільрада, пр. Миру, 23), за 3,0 км на Пд від

східної околиці с. Новоукраїнка.

Курган 1 (0403623). Знаходиться у північній частині групи. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 60×60 м. Висота – 3,4 м (за топографічними даними висота 3,9 м). Загальна площа 0,28 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Задернована лише вершина насипу, поли кургану розорюються, насип пошкоджений великими норами, через Пд полу пройшла межова смуга глибиною до 0,5 м, в якій знайдено фрагменти кераміки зрубної культури доби пізньої бронзи та кістки людини.

Координати на Google Maps: 47°59'59.48" Пн, 36°52'40.08"Сх.

Курган 2 (0403624). Знаходиться за 0,07 км на Пд від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 50×50 м. Висота – 2,37 м (за топографічними даними висота 1,6 м). Загальна площа 0,20 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється, знайдено фрагменти кераміки зрубної культури доби пізньої бронзи, середньовіччя та кістки людини.

Координати на Google Maps: 47°59'55.65" Пн, 36°52'38.25"Сх.

Курган 3 (0403624а) – новий. Знаходиться за 0,125 км на ПдЗхПд від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 16×16 м. Висота – 0,15 м. Загальна площа 0,02 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється.

Координати на Google Maps: 47°59'56.88" Пн, 36°52'41.04"Сх.

Курган 4 (0403624б) – новий. Знаходиться за 0,085 км на ПдСхПд від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 16×16 м. Висота – 0,20 м. Загальна площа 0,02 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється.

Координати на Google Maps: 47°59'57.21" Пн, 36°52'39.50"Сх.

Костянтинопільська сільська рада

У межах земель колишньої Костянтинопільської сільської ради Великоновосілківського району під час проведення польової археологічної розвідки було обстежено 6 курганних груп. За даними обмеженого натурального археологічного обстеження пам'яток археології, Публічної кадастрової карти, планово-картографічного матеріалу Костянтинопільської сільської ради та даними попередніх досліджень на території ради було обстежено 18 археологічних об'єктів. Задачею проведення археологічної розвідки був огляд даних об'єктів, визначення їх параметрів і сучасного технічного стану з метою підготовки обліково-охоронної документації.

№ 0408001 - 0408002. Охоронний № 3323. Курганна група складається щонайменше з 2 курганів. Знаходиться на високій терасі лівого берега р. Сухі Яли (ліва притока р. Вовча), за 0,2 км від краю тераси, за 1,45 км на ПдСхПд (175°) від центральної частини с. Костянтинопіль (Сільрада, вул. Мічуріна, 24), за 0,5 км на ПдСх від околиці с. Костянтинопіль, біля господарського двору. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 27-15), Топографічний планшет (карта генштабу 1941 р.) М:1:100000). За картою Шуберта у курганній гряді, в яку входить ця курганна група, було зосереджено щонайменше 9 насипів. Група обстежена у 1993 р. Ю.Б. Полідовичем та В.В. Цимідановим.

Курган 1 (0408001). Знаходиться у ПнЗх частині групи, за 0,12 км від кургану 2. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 52×56 м. Висота – 4,6 м. Загальна площа 0,23 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – задовільний. Насип задернований, на вершині залишки триангуляційного пункту, Південна пола під ґрунтовою дорогою.

Координати на Google Maps: 47°59'26.46" Пн, 37°2'47.95"Сх.

Курган 2 (0408002). Знаходиться у ПдСх частині групи, за 0,12 км від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 28×28 м. Висота – 0,3 м (за даними обстеження 1993 р. висота 0,6 м). Загальна площа 0,06 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 47°59'23.00" Пн, 32°2'52.94"Сх.

№ 0408003 – 0408005а. Курганна група складається щонайменше з 4 курганів, розташованих ланцюгом з вигином, витягнутим за лінією ПнЗхПн – ПдСхПд на 0,4 км. Знаходиться на високій терасі лівого берега р. Сухі Яли (ліва притока р. Вовча), за 0,22 км на ПдСх від кургану 2 з курганної групи № 3323, за 1,8 км на ПдСхПд (169°) від центральної частини с. Костянтинопіль (Сільрада, вул. Мічуріна, 24), за 0,9-1,15 км на ПдСх від околиці с. Костянтинопіль. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 27-15), Топографічний планшет (карта генштабу 1941 р.) М:1:100000). За картою Шуберта у курганній гряді, в яку входить ця курганна група, було зосереджено щонайменше 9 насипів. Група обстежена у 1993 р. Ю.Б. Полідовичем та В.В. Цимідановим.

Курган 1 (0408003). Знаходиться у ПнЗх частині групи. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,6 м. Загальна площа 0,05 га (за даними обстеження 1993 р. діаметр 34 м, висота 0,6 м). Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 47°59'16.91" Пн, 37°3'1.47"Сх.

Курган 2 (0408004). Знаходиться за 0,125 км на ПдСх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,2 м (за даними обстеження 1993 р. висота 0,0 м). Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 47°59'14.39" Пн, 37°3'6.16"Сх.

Курган 3 (0408005). Знаходиться за 0,14 км на ПдСхПд від кургану 2. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 36×36 м. Висота – 2,05 м (за даними обстеження 1993 р. висота 2,5 м). Загальна площа 0,10 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 47°59'9.92" Пн, 37°3'6.71"Сх.

Курган 4 (0408005а) – новий. Знаходиться за 0,18 м на ПдСхПд від кургану 3. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,2 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 47°59'4.05" Пн, 37°3'6.76"Сх.

№ 0408006 – 0408007. Курганна група складається щонайменше з 2 курганів. Знаходиться на високій терасі лівого берега р. Сухі Яли (ліва притока р. Вовча), за 2,7 км на ПдСхПд (170°) від центральної частини с. Костянтинопіль (Сільрада, вул. Мічуріна, 24), за 1,5 км на ПдСх від околиці с. Костянтинопіль, на Пн від ЛЕП. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 27-15), Топографічний планшет (карта генштабу 1941 р.) М:1:100000). За картою Шуберта у курганній гряді, в яку входить ця курганна група, було зосереджено щонайменше 9 насипів. Група обстежена у 1993 р. Ю.Б. Полідовичем та В.В. Цимідановим.

Курган 1 (0408006). Знаходиться у ПнСх частині групи, за 0,26 км від кургану 2. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 1,25 м (за даними обстеження 1993 р. висота 1,1 м). Загальна площа 0,13 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 47°58'51.40" Пн, 37°3'14.04"Сх.

Курган 2 (0408007). Знаходиться у ПдЗх частині групи, за 0,26 км від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 1,45 м (за даними обстеження 1993 р. висота 1,5 м). Загальна площа 0,13 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 47°58'45.43" Пн, 37°3'3.61"Сх.

№ 0408017 – 0408018. Курганна група складається з 2 курганів. Знаходиться в заплаві лівого берега р. Вовча, за 2,15 км на ЗхПнЗх (275°) від центральної частини с. Костянтинопіль (Сільрада, вул. Мічуріна, 24), за 1,5 км на Зх від Зх околиці с. Костянтинопіль, за 0,85 км на Пн від дороги Богатир – Костянтинопіль. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 27-15), Топографічний планшет (карта генштабу 1941 р.) М:1:100000).

Курган 1 (0408017). Знаходиться у Зх частині групи, за 0,18 км від кургану 2. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 2,06 м. Загальна площа 0,13 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – задовільний. Насип задернований.

Координати на Google Maps: 47°59'59.64" Пн, 37°0'43.52"Сх.

Курган 2 (0408018). Знаходиться у Сх частині групи, за 0,18 км від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 1.48 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – задовільний. Насип задернований.

Координати на Google Maps: 48°00'0.75" Пн, 37°0'52.35"Сх.

№ 0408019 – 0408020 (нові). Курганна група складається з 2 курганів. Знаходиться в заплаві лівого берега р. Вовча, за 3,4 км на ЗхПдЗх (257°) від центральної частини с. Костянтинопіль (Сільрада, вул. Мічуріна, 24), за 2,2 км на Зх від Зх околиці с. Костянтинопіль, за 0,65 км на Пн від дороги Богатир – Костянтинопіль. Пам'ятка виявлена під час розвідки 2020 р.

Курган 1 (0408019). Знаходиться у ПнЗх частині групи, за 0,18 км від кургану 2. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,45 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється. На поверхні знайдено фрагменти кісток людини.

Координати на Google Maps: 47°59'51.17" Пн, 36°59'55.10"Сх.

Курган 2 (0408020). Знаходиться у ПдСх частині групи, за 0,18 км від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,55 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється. На поверхні знайдено фрагменти середньовічної кераміки.

Координати на Google Maps: 47°59'48.84" Пн, 37°0'3.33"Сх.

№ 0408021 – 0408026 (нові). Курганна група «Іч-Оба» складається з 6 курганів. Знаходиться на заплавної терасі лівого берега р. Вовча, за 3,5 км на ЗхПдЗх (265°) від центральної частини с. Костянтинопіль (Сільрада, вул. Мічуріна, 24), за 2,6 км на Зх від Зх околиці с. Костянтинопіль, за 0,3 км на Пн від дороги Богатир – Костянтинопіль. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 27-15), Топографічний планшет (карта генштабу 1941 р.) М:1:100000). Група вперше обстежена під час розвідки 2020 р.

Курган 1 (0408021). Знаходиться у центральній частині групи. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 50×50 м. Висота – 2,4 м. Загальна площа 0,20 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Задернована лише центральна частина насипу, на вершині залишки триангуляційного пункту. Поли кургани розорюються. На кургані знайдено фрагменти середньовічної кераміки.

Координати на Google Maps: 47°59'35.64" Пн, 36°59'39.06" Сх.

Курган 2 (0408022). Знаходиться за 0,13 км на ЗхПдЗх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 1,8 м. Загальна площа 0,13 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 47°59'34.39" Пн, 36°59'33.22" Сх.

Курган 3 (0408023). Знаходиться за 0,11 км на ЗхПнЗх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,33 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 47°59'37.19" Пн, 36°59'34.17" Сх.

Курган 4 (0408024). Знаходиться за 0,135 км на ПнЗх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 50×50 м. Висота – 1,98 м. Загальна площа 0,20 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 47°59'39.71" Пн, 36°59'36.82" Сх.

Курган 5 (0408025). Знаходиться за 0,315 км на ПнСх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 16×16 м. Висота – 0,2 м. Загальна площа 0,02 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 47°59'40.46" Пн, 36°59'52.81" Сх.

Курган 6 (0408026). Знаходиться за 0,335 км на ПнСх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 16×16 м. Висота – 0,15 м. Загальна площа 0,02 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорується.
Координати на Google Maps: 47°59'40.14" Пн, 36°59'53.85" Сх.

Шахтарська сільська рада

У межах земель колишньої Шахтарської сільської ради Великоновосілківського району під час проведення польової археологічної розвідки було обстежено 5 курганних груп. За даними обмеженого натурального археологічного обстеження пам'яток археології, Публічної кадастрової карти, планово-картографічного матеріалу Шахтарської сільської ради та даними попередніх досліджень на території ради було обстежено 11 археологічних об'єктів. Задачею проведення археологічної розвідки був огляд даних об'єктів, визначення їх параметрів і сучасного технічного стану з метою підготовки обліково-охоронної документації.

№ 0416005 – 0416005 б. Курганна група складається з 3 курганів, розташованих нерівним ланцюжком, що протягся з ЗхПдЗх на СхПнСх на 0,15 км. Знаходиться на вододілі між р. Кашлагач (права притока р. Мокрі Яли, басейн Дніпра) та її правою притокою – балкою Хичихи-Тарама, за 5,5 км (202°) від центральної частини с. Шахтарське (Сільрада, вул. Центральна, 32), за 2,0 км на ПнПнЗх від західної околиці с. Золота Нива. Пам'ятка відома за картографічними даними (Військово-Топографічна карта Російської Імперії 1860-90 рр. М:3 версти/дюйм (лист XXVII-15), Топографічний планшет (карта генштабу 1941 р. М:1:100000). Група вперше обстежена під час розвідки 2021 р.

Курган 1 (0416005). Знаходиться у західній частині групи. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 1,7 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорувався у минулому, його охоронна зона розорується. Зараз верхівка залужена, поли кургану розоруються. Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421286400:01:004:0417.

Координати на Google Maps: 47°48'55.34"Пн, 36°58'31.92"Сх.

Курган 2 (0416005 а) – новий. Курган 2 знаходиться за 0,09 км на на СхПнСх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,25 м. Загальна площа 0,06 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорується, його охоронна зона розорується. Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421286400:01:004:0417.

Координати на Google Maps: 47°48'56.26"Пн, 36°58'36.55"Сх.

Курган 3 (0416005 б) – новий. Курган 3 знаходиться за 0,04 км на на СхПнСх від кургану 2. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 16×16 м. Висота – 0,5 м. Загальна площа 0,02 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорується, його охоронна зона розорується. Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421286400:01:004:0417.

Координати на Google Maps: 47°48'56.86"Пн, 36°58'38.45"Сх.

№ 0416006 – 0416007. Курганна група складається з 2 курганів, розташованих лінією Зх – Сх. Знаходиться на вододілі між р. Кашлагач та р. Шайтанка (праві притоки р. Мокрі Яли, басейн Дніпра), за 9,4 км (212°) від центральної частини с. Шахтарське (Сільрада, вул. Центральна, 32), за 3,5 км на ЗхПдЗх від західної околиці с. Золота Нива. Пам'ятка відома за картографічними даними (Військово-Топографічна карта Російської

Імперії 1860-90 рр. М:3 версти/дюйм (лист XXVII-15), Топографічний планшет (карта генштабу 1941 р. М:1:100000). Група вперше обстежена під час розвідки 2021 р.

Курган 1 (0416006). Знаходиться у східній частині групи. Розташований у лісосмузі. Мав насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – не встановлено. Висота – не встановлено. Загальна площа не встановлено. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Пам'ятка має прихований характер, на місцевості не ідентифікується. Пам'ятка відома за топографічними планшетами; вірогідно насип повністю знищено у 1950-80-ті рр. під час будівництва лісозахисної смуги, його охоронна зона розорюється. Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421286400:01:005:0035.

Координати на Google Maps: не встановлено.

Курган 2 (0416007). Знаходиться у західній частині групи. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,15 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорюється, його охоронна зона розорюється. Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421286400:01:005:0035.

Координати на Google Maps: 47°47'23.14"Пн, 36°56'8.4"Сх.

№ 0416008 – 0416008 а. Курганна група складається з 2 курганів, розташованих лінією Зх – Сх. Знаходиться на вододілі між р. Кашлагач та р. Шайтанка (праві притоки р. Мокрі Яли, басейн Дніпра), за 9,44 км (205°) від центральної частини с. Шахтарське (Сільрада, вул. Центральна, 32), за 2,8 км на ПдЗх від західної околиці с. Золота Нива. Пам'ятка відома за картографічними даними (Військово-Топографічна карта Російської Імперії 1860-90 рр. М:3 версти/дюйм (лист XXVII-15), Топографічний планшет (карта генштабу 1941 р. М:1:100000). Група вперше обстежена у 2021 р. співробітниками Донецького обласного краєзнавчого музею (Коваль Ю.Г., Циба О.П.), додатково обстежено у 2021 р. археологічною експедицією Маріупольського державного університету.

Курган 1 (0416008). Знаходиться у східній частині групи. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,55 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорюється, його охоронна зона розорюється. Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421286400:01:005:0038.

Координати на Google Maps: 47°47'4.23"Пн, 36°56'55.92"Сх.

Курган 2 (0416008 а) – новий. Знаходиться у західній частині групи, за 0,15 км на захід від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,3 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорюється, його охоронна зона розорюється. Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421286400:01:005:0028.

Координати на Google Maps: 47°47'1.57"Пн, 36°57'7.91"Сх.

№ 0416009 – 0416010. Курганна група складається з 2 курганів, розташованих лінією ПнЗх – ПдСх. Знаходиться на вододілі між р. Кашлагач та р. Шайтанка (праві притоки р. Мокрі Яли, басейн Дніпра), за 9,5 км (200°) від центральної частини с. Шахтарське (Сільрада, вул. Центральна, 32), за 2,4 км на ПдПдЗх від західної околиці с. Золота Нива. Пам'ятка відома за картографічними даними (Військово-Топографічна карта Російської Імперії 1860-90 рр. М:3 версти/дюйм (лист XXVII-15), Топографічний планшет

(карта генштабу 1941 р. М:1:100000). Група вперше обстежена у 2021 р. археологічною експедицією Маріупольського державного університету.

Курган 1 (0416009). Знаходиться у північно-західній частині групи. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,43 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорюється, його охоронна зона розорюється. Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421286400:01:005:0019.

Координати на Google Maps: 47°46'51.05"Пн, 36°57'36.07"Сх.

Курган 2 (0416010). Знаходиться у південно-східній частині групи. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,3 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорюється, його охоронна зона розорюється. Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421286400:01:005:0019.

Координати на Google Maps: 47°46'49.07"Пн, 36°57'40.12"Сх.

№ 0416011 – 0416013. Курганна група складається з 3 курганів, розташованих ланцюгом що протягся за лінією ЗхПнЗх – СхПдСх на 0,24 км. Знаходиться на вододілі між р. Кашлагач та р. Шайтанка (праві притоки р. Мокрі Яли, басейн Дніпра), за 9,53 км (196°) від центральної частини с. Шахтарське (Сільрада, вул. Центральна, 32), за 2,2 км на ПдПдЗх від західної околиці с. Золота Нива. Пам'ятка відома за картографічними даними (Військово-Топографічна карта Російської Імперії 1860-90 рр. М:3 версти/дюйм (лист XXVII-15), Топографічний планшет (карта генштабу 1941 р. М:1:100000). Група вперше обстежена під час розвідки 2021 р.

Курган 1 (0416011). Знаходиться у західній частині групи, розташований за 0,115 км на СхПдСх від кургану 2. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 0,75 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорюється, його охоронна зона розорюється. Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421286400:01:005:0019.

Координати на Google Maps: 47°46'45.25"Пн, 36°57'58.23"Сх.

Курган 2 (0416012). Знаходиться у центральній частині групи, розташований за 0,115 км на СхПдСх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,3 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорюється, його охоронна зона розорюється. Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421286400:01:005:0012.

Координати на Google Maps: 47°46'43.79"Пн, 36°58'3.10"Сх.

Курган 3 (0416013). Знаходиться у східній частині групи, розташований за 0,13 км на СхПдСх від кургану 2. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,4 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорюється, його охоронна зона розорюється. Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421286400:01:005:0012.

Координати на Google Maps: 47°46'42.62"Пн, 36°58'9.03"Сх.

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ РАЙОН

Сарганська селищна рада. Чермалицька сільська рада

У межах земель колишньої Чермалицької сільської ради Маріупольського району під час проведення польової археологічної розвідки було обстежено 8 курганных груп та 17 поодиноких курганів. За даними обмеженого натурного археологічного обстеження пам'яток археології, Публічної кадастрової карти, планово-картографічного матеріалу Чермалицької сільської ради та даними попередніх досліджень на території ради було обстежено 41 археологічний об'єкт. Задачею проведення археологічної розвідки був огляд даних об'єктів, визначення їх параметрів і сучасного технічного стану з метою підготовки обліково-охоронної документації.

№ 3305001 – 3305003. Охоронний № 1605 (індекс пам'ятки **006 – 008** за обласною електронною базою даних). Курганна група складається з 3 курганів, розташованих ланцюгом, витягнутим за лінією ЗхПнЗх – СхПдСх на 0,15 км. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта генштабу 1941 р., М:1:100000), виявлена у 1989 р. Археологічною експедицією ЕТО "Фонд" під кер. Колесника О.В. Знаходиться на вододілі між балкою Калмицькою та безіменною балкою, правими притоками р. Кальміус (басейн Азовського моря), за 1,46 км на Пн (358°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 0,4 км на Пн від с. Чермалик.

Курган 1 (3305001). Знаходиться у ЗхПнЗх частині групи. Насип овальної у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 36×20 м. Висота – 1,0 м. Загальна площа 0,06 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°19'39.26"Пн, 37°48'13.83"Сх.

Курган 2 (3305002). Знаходиться за 0,04 км на СхПдСх від кургану 1. Насип овальної у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×20 м. Висота – 0,9 м (на момент досліджень 1989 р. висота – 0,96 м). Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°19'39.15"Пн, 37°48'15.79"Сх.

Курган 3 (3305003). Знаходиться за 0,105 км на ПдСх від кургану 2. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 15×15 м. Висота – 0,25 м (на момент досліджень 1989 р. діаметр – 20 ×15 м, висота – 0,3 м). Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°19'37.63"Пн, 37°48'20.30"Сх.

№ 3305042 (індекс пам'ятки **009** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта генштабу 1941 р., М:1:100000). Знаходиться на вододілі між двома балками (Калмицька та Велика Вербова), правими притоками р. Кальміус (басейн Азовського моря), за 2,44 км на ПнЗх (315°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 1,4 км на ПнЗх від ПнЗх околиці с. Чермалик, за 0,12 км на Пд від дороги на Федорівку.

Курган (3305042). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,4 м. Загальна

площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°19'47.10"Пн, 37°46'55.26"Сх.

№ 3305018. Охоронний № 2535 (індекс пам'ятки **017** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта генштабу 1941 р., М:1:100000), виявлена у 1989 р. Археологічною експедицією ЕТО "Фонд" під кер. Колесника О.В. Знаходиться на вододілі між балкою Калмицькою та безіменною балкою, правими притоками р. Кальміус (басейн Азовського моря), за 2,83 км на ПнПнЗх (350°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 1,8 км на Пн від с. Чермалик.

Курган (3305018). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 1,1 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°20'22.04"Пн, 37°47'57.87"Сх.

№ 3305004 – 3305005. Охоронний № 2531 (індекс пам'ятки **021 – 022** за обласною електронною базою даних). Курганна група складається з 2 курганів, розташованих за лінією ЗхПдЗх – СхПнСх на 0,04 км. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 28-16), карта генштабу 1941 р., М:1:100000), виявлена у 1989 р. Археологічною експедицією ЕТО "Фонд" під кер. Колесника О.В. За даними обстеження 2020 р. група розташована в центрі укріпленого району ООС. Знаходиться на вододілі між балкою Калмицькою та безіменною балкою, правими притоками р. Кальміус (басейн Азовського моря), за 3,44 км на ПнЗх (330°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 2,2 км на ПнЗх від с. Чермалик.

Курган 1 (3305004). Знаходиться у ЗхПдЗх частині групи. Насип овальної у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 45×35 м. Висота – 2,2 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, Зх пола під лісосмугою.

Координати на Google Maps: 47°20'28.05"Пн, 37°46'56.60"Сх.

Курган 2 (3305005). Знаходиться за 0,04 км на СхПнСх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 35×35 м. Висота – 1,05 м. Загальна площа 0,09 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому.

Координати на Google Maps: 47°20'28.63"Пн, 37°46'58.22"Сх.

№ 3305008 – 3305010а. Охоронний № 2532 (індекс пам'ятки **023 – 026** за обласною електронною базою даних). Курганна група «Могила Шишма» складається з 4 курганів, розташованих «ромбом» за лінією ЗхПнЗх – СхПдСх на 0,17 км. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 28-16)), виявлена у 1989 р. Археологічною експедицією ЕТО "Фонд" під кер. Колесника О.В. Знаходиться на вододілі між двома балками (Калмицька та Велика Вербова), правими притоками р. Кальміус (басейн Азовського моря), за 4,22 км на ПнЗх (313°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 3,0 км на ПнЗх від с. Чермалик, на Зх від траси.

Курган 1 (3305008). Знаходиться у ЗхПнЗх частині групи. Насип овальної у плані

форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 55×40 м. Висота – 2,21 м. Загальна площа 0,24 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°20'26.31"Пн, 37°45'52.81"Сх.

Курган 2 (3305009). Знаходиться за 0,07 км на ПдСх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 1,83 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, повністю покритий кущами терену, розорювався у минулому, поли кургану розорюються, пошкоджений великими норами.

Координати на Google Maps: 47°20'24.88"Пн, 37°45'55.42"Сх.

Курган 3 (3305010). Знаходиться за 0,1 км на СхПдСх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 25×25 м. Висота – 0,25 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються, пошкоджений великими норами.

Координати на Google Maps: 47°20'25.61"Пн, 37°45'57.62"Сх.

Курган 4 (3305010а). Знаходиться за 0,07 км на ПдСх від кургану 3. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 25×25 м. Висота – 0,3 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються, пошкоджений великими норами.

Координати на Google Maps: 47°20'24.36"Пн, 37°46'0.16"Сх.

№ 3305011 – 3305012. Охоронний № 2533 (індекс пам'ятки **027 – 028** за обласною електронною базою даних). Курганна група складалася з 2 курганів. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта генштабу 1941 р., М:1:100000), виявлена у 1989 р. Археологічною експедицією ЕТО "Фонд" під кер. Колесника О.В. Знаходиться на вододілі між двома балками (Калмицька та Велика Вербова), правими притоками р. Кальміус (басейн Азовського моря), за 3,85 км на ЗхПнЗх (295°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 2,75 км на ПнЗх від с. Чермалик.

Курган 1 (3305011). Під час розвідки 2020 р. на місцевості не ідентифікуються, пам'ятка має прихований характер. На момент досліджень 1989 р. курган мав насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 18×18 м. Висота – 0,26 м. Загальна площа 0,02 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється, повністю знищений оранкою.

Координати на Google Maps: не встановлено.

Курган 2 (3305012). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 25×25 м. Висота – 0,56 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°19'48.47"Пн, 37°45'34.90"Сх.

№ 3305038 (індекс пам'ятки **029** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган відомий за картографічними даними (карта генштабу 1941 р., М:1:100000). Знаходиться на вододілі між двома балками – балкою Велика Вербова та її

лівою притокою – балкою Мала Вербова, (права притока р. Кальміус, басейн Азовського моря), за 5,23 км на ЗхПнЗх (280°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 4,4 км на ЗхПнЗх від с. Чермалик.

Курган (3305038). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 25×25 м. Висота – 0,63 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°19'27.15" Пн, 37°44'14.68"Сх.

№ 3305__ (індекс пам'ятки **030** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган відомий за картографічними даними (карта генштабу 1941 р., М:1:100000). Знаходиться на вододілі між двома балками – балкою Велика Вербова та її лівою притокою – балкою Мала Вербова, (права притока р. Кальміус, басейн Азовського моря), за 5,4 км на Зх від с. Чермалик.

Курган (3305__(030)). Знаходиться під автодорогою Кирилівка – Чермалик.

Технічний стан – аварійний. Насип повністю знищено під час будівництва дороги.

Координати на Google Maps: не встановлено.

№ 3305013 – 3305015. Охоронний № 2539 (індекс пам'ятки **031 – 033** за обласною електронною базою даних). Курганна група складається з 3 курганів, розташованих ланцюгом, витягнутим за лінією ЗхПдЗх – СхПнСх на 0,14 км. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта генштабу 1941 р., М:1:100000), виявлена у 1989 р. Археологічною експедицією ЕТО "Фонд" під кер. Колесника О.В. Знаходиться на вододілі між двома балками – балкою Велика Вербова та її лівою притокою – балкою Мала Вербова, (права притока р. Кальміус, басейн Азовського моря), за 6,75 км на ЗхПнЗх (285°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 5,8 км на ЗхПдЗх від с. Чермалик.

Курган 1 (3305013). Знаходиться у ЗхПдЗх частині групи. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 1,62 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, поріс тереном, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°19'48.70"Пн, 37°43'7.93"Сх.

Курган 2 (3305014). Знаходиться за 0,07 км на Сх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 25×25 м. Висота – 1,19 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°19'48.67"Пн, 37°43'11.01"Сх.

Курган 3 (3305015). Знаходиться за 0,08 км на ПнСх від кургану 2. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,25 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип розорюється.

Координати на Google Maps: 47°19'49.64" Пн, 37°43'13.13"Сх.

№ 3305019 – 3305022. Охоронний № 2538 (індекс пам'ятки **034 – 037** за обласною електронною базою даних). Курганна група «Могила Асланова» складається з 4 курганів, розташованих ланцюгом, витягнутим за лінією Зх – Сх на 0,22 км. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 28-16), карта генштабу 1941 р.,

М:1:100000), виявлена у 1989 р. Археологічною експедицією ЕТО "Фонд" під кер. Колесника О.В. Знаходиться на вододілі між двома балками – балкою Велика Вербова та її лівою притокою – балкою Мала Вербова, (права притока р. Кальміус, басейн Азовського моря), за 7,45 – 7,67 км на ЗхПнЗх (280°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 3,2 км на ПдПдЗх від с. Федорівка, 6,6 км на ЗхПнЗх від с. Чермалик.

Курган 1 (3305019). Знаходиться у Зх частині групи. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 1,8 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°19'48.78"Пн, 37°42'33.72"Сх.

Курган 2 (3305020). Знаходиться за 0,09 км на Сх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 35×35 м. Висота – 1,15 м. Загальна площа 0,09 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, поли кургану розорюються. Пошкоджений великими норами.

Координати на Google Maps: 47°19'48.94"Пн, 37°42'31.25"Сх.

Курган 3 (3305021). Знаходиться за 0,07 км на Сх від кургану 2. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 25×25 м. Висота – 0,75 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, поли кургану розорюються. Пошкоджений великими норами.

Координати на Google Maps: 47°19'48.72"Пн, 37°42'27.80"Сх.

Курган 4 (3305022). Знаходиться за 0,05 км на Сх від кургану 3. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 2,5 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°19'49.16"Пн, 37°42'23.28"Сх.

№ 3305037 (індекс пам'ятки **038** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган відомий за картографічними даними (карта генштабу 1941 р., М:1:100000). Знаходиться на вододілі між двома балками – правими притоками балки Велика Вербова (права притока р. Кальміус, басейн Азовського моря), за 7,13 км на ПнЗх (295°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 1,3 км на Пд від с. Федорівка.

Курган (3305037). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,35 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється.

Координати на Google Maps: 47°20'37.99" Пн, 37°43'10.88"Сх.

№ 3305__ (індекс пам'ятки **044** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган відомий за картографічними даними (карта генштабу 1941 р., М:1:100000). Знаходиться на вододілі між двома балками (Велика Вербова та Калмицька), правими притоками р. Кальміус (басейн Азовського моря), за 0,4 км на ПнСх від кургану 3305030 (045), за 6,75 км на ПнЗх (320°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 1,5 км на Сх від с. Федорівка.

Курган (3305__ (044)). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 25×25 м. Висота – 0,61 м.

Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°21'34.02"Пн, 37°44'42.30"Сх.

№ 3305030 (індекс пам'ятки **045** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган відомий за картографічними даними (карта генштабу 1941 р., М:1:100000). Знаходиться на вододілі між двома балками (Велика Вербова та Калмицька), правими притоками р. Кальміус (басейн Азовського моря), за 0,4 км на ПдЗх від кургану 3305__ (044), за 6,75 км на ПнЗх (318°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 1,9 км на СхПнСх від с. Федорівка, на Сх від дороги на с. Новоселівка-Друга.

Курган (3305030). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,88 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°21'42.36"Пн, 37°44'57.57"Сх.

№ 3305__ (індекс пам'ятки **051 – 052а** за обласною електронною базою даних). Курганна група складається з 3 курганів, розташованих за лінією Зх – Сх на 0,13 км. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 28-16), карта генштабу 1941 р., М:1:100000). За даними обстеження 2020 р. група розташована в центрі укріпленого району ООС. Знаходиться на вододілі між балками, правими притоками балки Велика Вербова (права притока р. Кальміус, басейн Азовського моря), за 3,8 км на ПдЗх (245°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 2,3 на ПдЗх від с. Чермалик, біля колишнього польового стану.

Курган 1 (3305__ (051)). Знаходиться у Зх частині групи. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 1,75 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється.

Координати на Google Maps: 47°17'59.80" Пн, 37°45'26.89"Сх.

Курган 2 (3305__ (052)). Знаходиться за 0,07 км на Сх від кургану 1. Насип овальної у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×50 м. Висота – 1,4 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється.

Координати на Google Maps: 47°17'59.80" Пн, 37°45'30.50"Сх.

Курган 3 (3305__ (052а)) – новий. Знаходиться за 0,06 км на Сх від кургану 2. Насип овальної у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 1,25 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється.

Координати на Google Maps: 47°18'0.27"Пн, 37°45'32.89"Сх.

№ 3305__ (індекс пам'ятки **053** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган відомий за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 28-16), карта генштабу 1941 р., М:1:100000), виявлено Ю.Б. Полідовичем у 2005 р. Знаходиться на вододілі між балками, правими притоками балки Велика Вербова (права притока р. Кальміус, басейн Азовського моря), за 3,07 км на ПдЗх (229°) від центральної

частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 1,8 км на ПдЗх від с. Чермалик, біля повороту дороги на Павлопілля.

Курган (3305__ (053)). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 1,35 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється, через центр проходить ґрунтова дорога.

Координати на Google Maps: 47°17'47.59"Пн, 37°46'25.55"Сх.

№ 3305044 (індекс пам'ятки **055** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган відомий за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 28-16), карта генштабу 1941 р., М:1:100000), виявлено Е.С. Кравченком у 2010 р. Знаходиться на вододілі між балками, правими притоками балки Велика Вербова (права притока р. Кальміус, басейн Азовського моря), за 4,15 км на ПдЗх (210°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 2,8 км на ПдЗх від с. Чермалик, за 0,2 км на Зх від дачного товариства «Павлопілля».

Курган (3305044). Насип овальної у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 1,5 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Станом на 12.08.2010 р. – в центрі курганного насипу є прямокутна в плані грабіжницька яма з закругленими кутами. Розміри 4×5 м, орієнтована довгими сторонами за лінією Пн – Пд. Максимальна глибина шурфу – 1,6 м (практично рівень ДГ). На поверхні кургану і дні ями знайдені окремі розрізнені кістки людини. У ПнСх кутку ями відзначено скупчення необроблених каменів розмірами 15-25×25-35 см, на південь від них зафіксовані сліди дерев'яного перекриття поховання, що йдуть донизу. За 2 м до Зх від вищезазначеного скупчення в ПнЗх кутку ями простежено залишки знищеного грабіжниками поховання. За зафіксованими *in situ* (1,2 м від СП) незначними фрагментами черепа людини похований знаходився на лівому боці і був орієнтований головою до ПнСх. На черепі відзначені плями окису зеленого кольору (можливо припустити наявність в похоронному інвентарі бронзових прикрас). Стінки і дно грабіжницького шурфу мають неправильну, аморфну форму. Зачистка не проводилася, тому говорити про стратиграфічні спостереження не можливо. За інформацією, отриманою від місцевих жителів, руйнування на кургані могли виникнути в період приблизно влітку 2008 – влітку 2009 року.

Технічний стан – аварійний, курган пограбовано. Насип кургану розорювався у минулому.

Координати на Google Maps: 47°16'57.97"Пн, 37°46'35.75"Сх.

№ 3305043 – 33050047в (індекс пам'ятки **056 – 060** за обласною електронною базою даних). Курганна група складалася з 5 курганів, станом на 2020 р. складається з 3 курганів, розташованих трикутником. Пам'ятка відома за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 28-16), карта генштабу 1941 р., М:1:100000), виявлена В.К. Кульбакою у 1991 р. Знаходиться на вододілі між р. Кальміус та її правою притокою балкою Чернечою (басейн Азовського моря), за 5,6 км на ПдЗх (232°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 2,8 на ПдЗх від с. Чермалик, за 2,5 км на Зх від дачного товариства «Павлопілля».

Курган 1-2 (3305043-33050047). Довгий курган «Орловський» повністю досліджено (розкопки МАЕ, Кульбака В.К., 1991 р.), насип візуально не фіксується. Знаходився у Пд частині групи. Курган мав овальну у плані форму, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 65×45 м. Висота – 1,0 м.

Технічний стан – повністю досліджено.

Координати на Google Maps: не встановлено.

Курган 3 (33050047а). Знаходиться у Пн частині групи. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 34×34 м. Висота – 1,55 м. Загальна площа 0,09 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – задовільний. Насип кургану залужений.

Координати на Google Maps: 47°17'1.65" Пн, 37°44'47.18"Сх.

Курган 4 (33050047б). Знаходиться за 0,03 км на ПдСх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 26×26 м. Висота – 1,55 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – задовільний. Насип кургану залужений.

Координати на Google Maps: 47°17'0.67" Пн, 37°44'47.80"Сх.

Курган 5 (33050047в). Знаходиться за 0,03 км на Пд від кургану 2. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 26×26 м. Висота – 1,0 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – задовільний. Насип кургану залужений.

Координати на Google Maps: 47°16'59.57" Пн, 37°44'47.95"Сх.

№ 3305046 (індекс пам'ятки **061** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган відомий за картографічними даними (карта генштабу 1941 р., М:1:100000). Знаходиться на вододілі між р. Кальміус та її правою притокою балкою Чернечою (басейн Азовського моря), за 7,68 км на ПдЗх (240°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 3,0 км на ПнЗх від с. Орловське.

Курган (3305046). Насип овальної у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×50 м. Висота – 1,3 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°16'57.84"Пн, 37°42'53.80"Сх.

№ 3305__ (індекс пам'ятки **062** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган відомий за картографічними даними (карта генштабу 1941 р., М:1:100000). Знаходиться на вододілі між р. Кальміус та її правою притокою балкою Чернечою (басейн Азовського моря), за 7,97 км на ПдЗх (235°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 2,7 км на ПнЗх від с. Орловське.

Курган (3305__). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,2 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється.

Координати на Google Maps: 47°16'44.82" Пн, 37°42'58.32"Сх.

№ 3305__ (індекс пам'ятки **063** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган відомий за картографічними даними (карта генштабу 1941 р., М:1:100000). Знаходиться на вододілі між р. Кальміус та її правою притокою балкою Чернечою (басейн Азовського моря), за 8,7 км на ПдЗх (233°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 2,4 км на ЗхПнЗх від с. Орловське.

Курган (3305__). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 1,7 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли

кургану розорюються. На вершині кургану залишки окопу.

Координати на Google Maps: 47°16'4.77" Пн, 37°42'45.66"Сх.

№ 3305045 (індекс пам'ятки **064** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган «Маласєв» відомий за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 28-16), карта генштабу 1941 р., М:1:100000 Знаходиться на вододілі між р. Кальміус та її правою притокою балкою Чернечою (басейн Азовського моря), за 7,0 км на ПдЗх (225°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 0,65 км на ПнЗх від с. Орловське.

Курган (3305045). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 52×52 м. Висота – 4,25 м. Загальна площа 0,22 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – задовільний. Насип залужений.

Координати на Google Maps: 47°16'12.65"Пн, 37°44'24.10"Сх.

№ 3305__ (індекс пам'ятки **065** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган відомий за картографічними даними (карта генштабу 1941 р., М:1:100000 Знаходиться на вододілі між р. Кальміус та її правою притокою балкою Чернечою (басейн Азовського моря), приблизно за 6,9 км на ПдЗх (225°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 0,55 км на ПнЗх від с. Орловське.

Курган (3305__). Відомий за картографічними даними, мав насип округлої форми у плані, візуально не фіксується. Насип знівельовано оранкою у другій половині ХХ ст. Орієнтовний діаметр насипу не відомо, висота – не відомо.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється. Пам'ятка має прихований характер, на місцевості не ідентифікується.

Координати на Google Maps: не встановлено.

№ 3305__ (індекс пам'ятки **066** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган відомий за картографічними даними (карта генштабу 1941 р., М:1:100000 Знаходиться на вододілі між р. Кальміус та її правою притокою балкою Чернечою (басейн Азовського моря), приблизно за 6,8 км на ПдЗх (225°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 0,45 км на ПнЗх від с. Орловське.

Курган (3305__). Відомий за картографічними даними, мав насип округлої форми у плані, візуально не фіксується. Насип знівельовано оранкою у другій половині ХХ ст. Орієнтовний діаметр насипу – не відомо, висота – не відомо.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється. Пам'ятка має прихований характер, на місцевості не ідентифікується.

Координати на Google Maps: не встановлено.

№ 3305__ (індекс пам'ятки **067** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган відомий за картографічними даними (карта Ф. Ф. Шуберта (лист 28-16), карта генштабу 1941 р., М:1:100000). За даними обстеження 2020 р. курган розташований в центрі укріпленого району ООС. Знаходиться на вододілі між р. Кальміус та її правою притокою балкою Чернечою (басейн Азовського моря), за 6,0 км на ПдПдЗх (210°) від центральної частини с. Чермалик (Чермалицька ЗОШ, пр. Миру, 13), за 1,3 км на ПнСх від с. Орловське.

Курган (3305__). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 26×26 м. Висота – 1,1 м. Загальна

площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – задовільний. Насип залужений.

Координати на Google Maps: 47°16'14.81"Пн, 37°45'57.75"Сх.

№ 3305 (індекс пам'ятки **068** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган відомий за картографічними даними (карта генштабу 1941 р., М:1:100000 Знаходиться на вододілі між р. Кальміус та її правою притокою балкою Чернечою (басейн Азовського моря), біля ПдЗх околиці с. Орловське.

Курган (3305___). Відомий за картографічними даними, мав насип округлої форми у плані, візуально не фіксується. Насип зруйновано при будівництві МТФ у другій половині ХХ ст. Орієнтовний діаметр насипу – не відомо, висота – не відомо.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється. Пам'ятка має прихований характер, на місцевості не ідентифікується.

Координати на Google Maps: не встановлено.

Сарганська селищна рада. Павлопільська сільська рада

У межах земель колишньої Павлопільської сільської ради Маріупольського району під час проведення польової археологічної розвідки було обстежено 7 поодиноких курганів. За даними обмеженого натурного археологічного обстеження пам'яток археології, Публічної кадастрової карти, планово-картографічного матеріалу Павлопільської сільської ради та даними попередніх досліджень на території ради було обстежено 7 археологічних об'єктів. Задачею проведення археологічної розвідки був огляд даних об'єктів, визначення їх параметрів і сучасного технічного стану з метою підготовки обліково-охоронної документації.

№ 2509001. Охоронний № 2267. Поодинокий курган. Пам'ятка виявлена у 1987 р. Горбовим В.М. та Усачуком А.М. Знаходиться за 1,1 км на Сх від центральної частини с. Черненко.

Курган (2509001). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 0,3 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°13'33.78"Пн, 37°45'37.63"Сх.

№ 2509022. Поодинокий курган. Пам'ятка відома за картографічними даними, виявлена у 2021 р. АЕ МДУ. Знаходиться за 0,65 км на ПнСх від північної частини с. Черненко.

Курган (2509022). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,3 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип та його охоронна зона розорюється.

Координати на Google Maps: 47°14'0.81"Пн, 37°45'30.93"Сх.

№ 2509023. Поодинокий курган. Пам'ятка відома за картографічними даними, виявлена у 2021 р. АЕ МДУ. Знаходиться за 1,15 км на ПнСх від північної частини с. Черненко.

Курган (2509023). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,35 м. Загальна

площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип та його охоронна зона розорюється.

Координати на Google Maps: 47°14'1.39"Пн, 37°45'54.34"Сх.

№ 2509024. Поодинокий курган. Пам'ятка відома за картографічними даними, виявлена у 2021 р. АЕ МДУ. Знаходиться за 1,55 км на Сх від північної частини с. Черненко.

Курган (2509024). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 2,0 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану залужений, в центрі залишки триангуляційного пункту та сучасний окоп, охоронна зона розорюється.

Координати на Google Maps: 47°14'5.42"Пн, 37°46'8.91"Сх.

№ 2509025. Поодинокий курган. Пам'ятка відома за картографічними даними, виявлена у 2021 р. АЕ МДУ. Знаходиться за 1,6 км на ПнПнСх від с. Черненко.

Курган (2509025). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 1,4 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану залужений, в центрі залишки триангуляційного пункту та сучасний окоп. Південна пола кургану під ґрунтовою дорогою, охоронна зона розорюється.

Координати на Google Maps: 47°14'30.31"Пн, 37°45'31.73"Сх.

№ 2509026. Поодинокий курган. Пам'ятка відома за картографічними даними, обстежена у 2021 р. АЕ МДУ. Знаходиться за 0,1 км на ЗхПдЗх від с. Пищевик.

Курган (2509026). Мав насип округлої форми у плані, візуально не фіксується. Насип зруйновано у другій половині ХХ ст. Орієнтовний діаметр насипу – не відомо, висота – не відомо.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється. Пам'ятка має прихований характер, на місцевості не ідентифікується.

Координати на Google Maps: не встановлено.

№ 2509027. Поодинокий курган. Пам'ятка відома за картографічними даними, обстежена у 2021 р. АЕ МДУ. Знаходиться за 0,45 км на Пн від с. Пищевик.

Курган (2509027). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 50×50 м. Висота – 1,4 м. Загальна площа 0,2 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°14'49.66"Пн, 37°47'35.76"Сх.

Сартанська селищна рада. Талаківська сільська рада

У межах земель колишньої Талаківської сільської ради Маріупольського району під час проведення польової археологічної розвідки було обстежено 3 курганні групи та 2 поодинокі кургани. За даними обмеженого натурного археологічного обстеження пам'яток археології, Публічної кадастрової карти, планово-картографічного матеріалу Талаківської сільської ради та даними попередніх досліджень на території ради було обстежено 10 археологічних об'єктів. Задачею проведення археологічної розвідки був

огляд даних об'єктів, визначення їх параметрів і сучасного технічного стану з метою підготовки обліково-охоронної документації.

№ 2308001 – 2308003 (індекс пам'ятки 003-005 за обласною електронною базою даних). Охоронний № 2291. Група складається з 3 курганів, розташованих ланцюжком, що протягся із сходу на захід на 180 м; при цьому найбільший курган знаходиться в центрі. Пам'ятка виявлена у 1987 р. Горбовим В.М. та Усачуком А.М., обстежена у 2008 р. Полідовичем Ю.Б. Знаходиться на вододільному плато між балками, лівими притоками р. Кальміус, за 1,5 км на ПдСх від смт Талаківка.

Курган 1 (2308001). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 0,4 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°9'24.56"Пн, 37°43'56.96"Сх.

Курган 2 (2308002). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 68×68 м. Висота – 1,38 м. Загальна площа 0,36 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°9'24.71"Пн, 37°43'52.39"Сх.

Курган 3 (2308003). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,3 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°9'25.47"Пн, 37°43'48.64"Сх.

№ 2308005 (індекс пам'ятки 002 за обласною електронною базою даних). Охоронний № 2290. Поодинокий курган. Пам'ятка виявлена у 1987 р. Горбовим В.М. та Усачуком А.М., обстежена у 2008 р. Полідовичем Ю.Б. Знаходиться на вододільному плато між балками, лівими притоками р. Кальміус, за 1,35 км на ПдСх від південної окраїни смт Талаківка, на Пд від ферми.

Курган (2308005). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 25×25 м. Висота – 0,43 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану та його охоронна зона розорюються.

Координати на Google Maps: 47°9'49.93"Пн, 37°43'42.92"Сх.

№ 2308006 (індекс пам'ятки 006 за обласною електронною базою даних). Охоронний № 5530. Поодинокий курган. Пам'ятка виявлена у 2008 р. Полідовичем Ю.Б. Знаходиться на вододільному плато між балками, лівими притоками р. Кальміус, за 2,5 км на ПдСх від смт Талаківка.

Курган (2308005). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,3 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому.

Координати на Google Maps: 47°8'57.35"Пн, 37°44'11.53"Сх.

№ 2308015 – 2308017 (індекс пам'ятки 015-017 за обласною електронною базою даних). Охоронний № 2247. Група складається з 3 курганів, розташованих ланцюжком. Пам'ятка виявлена у 1987 р. Горбовим В.М. та Усачуком А.М., обстежена у 2008 р. Полідовичем Ю.Б. Знаходиться на вододілі між балками Черненковою і Німецькою, лівими притоками р.Кальміус., за 0,5 км на ПдСх від с.Гнутове.

Курган 1 (2308015). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 0,98 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°11'53.70"Пн, 37°45'1.71"Сх.

Курган 2 (2308016). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 25×25 м. Висота – 0,39 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°11'53.65"Пн, 37°45'4.03"Сх.

Курган 3 (2308017). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 52×52 м. Висота – 1 м. Загальна площа 0,21 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, поли кургану розорюються.

Координати на Google Maps: 47°11'53.62"Пн, 37°45'7.09"Сх.

№ 2308018 – 2308018 а. Охоронний № 2246. Група складається з 2 курганів. Пам'ятка (курган 1) виявлена у 1987 р. Горбовим В.М. та Усачуком А.М., обстежена у 2008 р. Полідовичем Ю.Б. Знаходиться на вододілі між балками Черненковою і Німецькою, лівими притоками р.Кальміус., за 1,0 км на Сх від с.Гнутове.

Курган 1 (2308015). Насип овальної у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 80×36 м. Висота – 0,92 м. Загальна площа 0,21 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, розорювався у минулому, його зона охорони розорюється. Північна пола кургану порушена ґрунтовою дорогою.

Координати на Google Maps: 47°11'52.56"Пн, 37°45'33.26"Сх.

Курган 2 (2308018 а) – новий. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,2 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип та його зона охорони розорюється.

Координати на Google Maps: 47°11'53.09"Пн, 37°45'39.75"Сх.

м. Маріуполь

(землі колишньої Покровської сільської ради Мангушського району)

У межах земель колишньої Покровської сільської ради Мангушського району під час проведення польової археологічної розвідки було обстежено 4 курганні групи та 4 поодинокі курганів. За даними обмеженого натурального археологічного обстеження пам'яток археології, Публічної кадастрової карти, планово-картографічного матеріалу Покровської сільської ради та даними попередніх досліджень на території ради було обстежено 17 археологічних об'єктів. Задачею проведення археологічної розвідки був

огляд даних об'єктів, визначення їх параметрів і сучасного технічного стану з метою підготовки обліково-охоронної документації.

Охоронний № 6531 (колишній охоронний 5714). Тимчасовий обліковий № 2704011. Поодинокий курган. Знаходиться на схилі з вододілу понад правим берегом балки Самариної (басейн Азовського моря), за 0,85 км на Пд від с. Червоне, 2,78 км (212°) від центральної частини с. Покровське (Сільрада, вул. Транспортна, 10). Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курган на міжбалковому вододілі, ймовірно, з реєстраційним № 6531 та тимчасовим обліковим № 2704011. Курган виявлено у 1988 р. (Дубовська О.Р., Швецов М.Л), обстежено у 2009 р. (Полідович Ю.Б.), додатково обстежено у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган (2704011). Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 26×26 м. Висота – 1,3 м. Загальна площа 0,06 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався та використовувався як геодезичний пункт у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423982200:05:000:0370.

Координати на Google Maps: 47° 1'35.86"Пн 37°26'54.47"Сх.

Охоронний № 6532 – 6533 (колишній охоронний ----). Тимчасові облікові № 2704001 – 2704002. Курганна група з 2 курганів. Знаходиться на вододілі між балкою Самаріна та її правою притокою (басейн Азовського моря), за 1,0 км на Пн від с. Покровське, 1,74 км (357°) від центральної частини с. Покровське (Сільрада, вул. Транспортна, 10). Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курганну групу, щонайменше, з 5 курганів на міжбалковому вододілі, ймовірно, що курган з реєстраційним № 6533 та тимчасовим обліковим № 2704002 входив до цієї групи. Курганну групу обстежено у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган 1 (2704001). Мав насип округлої форми у плані, візуально не фіксується. Насип зруйновано у другій половині ХХ ст. Орієнтовний діаметр насипу – не відомо, висота – не відомо.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється. Пам'ятка має прихований характер, на місцевості не ідентифікується.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423982200:05:000:1706.

Координати на Google Maps: не встановлено.

Курган 2 (2704002). Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,2 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорюється, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423982200:05:000:1706.

Координати на Google Maps: 47° 3'48.60"Пн 37°28'1.96"Сх.

Охоронний № 6534 (колишній охоронний 5713). Тимчасовий обліковий № 2704009. Поодинокий курган. Знаходиться на виступі вододілу між балкою Самариною і р.Суха Білосарайка (басейн Азовського моря), за 1,4 км на ПдПдСх від с. Широка Балка, 3,2 км на ПнЗх від с. Червоне, 3,73 км (261°) від центральної частини с. Покровське (Сільрада, вул. Транспортна, 10). Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на

якій позначено курган на міжбалковому вододілі, ймовірно, курган з реєстраційним № 6534 та тимчасовим обліковим № 2704009. Курганну групу виявлено у 1988 р. (Дубовська О.Р., Швецов М.Л), обстежено у 2009 р. (Полідович Ю.Б.), додатково обстежено у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган (2704009). Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,4 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423982200:05:000:0320.

Координати на Google Maps: 47°2'34.30"Пн 37°25'12.89"Сх.

Охоронний № 6535 – 6537 (колишній охоронний 2352). Тимчасові облікові № 2704006 – 2704008. Курганна група з 3 курганів. Знаходиться на вододілі між балкою Самариною і р. Суха Білосарайка (басейн Азовського моря), за 1,4 км на ПдСх від с. Широка Балка, 2,8 км (269°) від центральної частини с. Покровське (Сільрада, вул. Транспортна, 10). Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курганну групу на міжбалковому вододілі, ймовірно, що курган з реєстраційним № 6535 та тимчасовим обліковим № 2704006 входив до цієї групи. Курганну групу виявлено у 1988 р. (Дубовська О.Р., Швецов М.Л), обстежено у 2009 р. (Полідович Ю.Б.), додатково обстежено у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган 1 (2704006). Курган 1 знаходиться за 90 м на північний захід від кургану 2. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,42 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423982200:05:000:0237.

Координати на Google Maps: 47° 2'52.90"Пн 37°25'58.07"Сх.

Курган 2 (2704007). Курган 2 знаходиться за 90 м на північний схід від кургану 1, за 80 м на південний захід від кургану 3. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 38×38 м. Висота – 1,23 м. Загальна площа 0,11 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423982200:05:000:0238.

Координати на Google Maps: 47° 2'50.52"Пн 37°25'53.23"Сх.

Курган 3 (2704008). Курган 3 знаходиться за 80 м на північний схід від кургану 2. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 26×26 м. Висота – 0,65 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423982200:05:000:0238.

Координати на Google Maps: 47° 2'48.32"Пн 37°25'48.00"Сх.

Охоронний № 6538 – 6538 а (колишній охоронний ----). Тимчасові облікові № 2704010 – 2704010 а. Курганна група з 2 курганів. Знаходиться на вододілі між балкою Самариною і р.Суха Білосарайка (басейн Азовського моря), за 1,6 км на Пд від с. Широка

Балка, 3,2 км на ПнЗх від с.Червоне, 4,95 км (257°) від центральної частини с. Покровське (Сільрада, вул. Транспортна, 10). Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курган, ймовірно, з реєстраційним № 6538 та тимчасовим обліковим № 2704010. Курган обстежено у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган 1 (2704010). Курган 1 знаходиться за 65 м на ПдЗх від кургану 2, в західній частині групи. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 1,2 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423982200:05:000:0385.

Координати на Google Maps: 47° 2'16.44"Пн 37°24'17.23"Сх.

Курган 2 (2704010 а) – новий. Курганна група. Курган 2 знаходиться за 65 м на ПнСх від кургану 1, в східній частині групи. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 16×16 м. Висота – 0,2 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорюється, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423982200:05:000:0385.

Координати на Google Maps: 47° 2'16.90"Пн 37°24'19.99"Сх.

Охоронний № 6541 (колишній охоронний 2351). Тимчасовий обліковий № 2704005. Поодинокий курган. Знаходиться на вододілі між балкою Самариною і р.Суха Білосарайка (басейн Азовського моря), за 1,7 км на Сх від с. Широка Балка, 1,9 км на Зх від ПнЗх околиці с. Покровське, 2,42 км (292°) від центральної частини с. Покровське (Сільрада, вул. Транспортна, 10). Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курганну групу, щонайменше, з 5 курганів на міжбалковому вододілі, ймовірно, що курган з реєстраційним № 6544 (2349) та тимчасовим обліковим № 2704014 входив до цієї групи. Курганну групу виявлено у 1988 р. (Дубовська О.Р., Швецов М.Л), обстежено у 2009 р. (Полідович Ю.Б.), додатково обстежено у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган (2704005). Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 1,4 м. Загальна площа 0,16 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, розорюються східна та південна частина насипу, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423982200:05:000:0239.

Координати на Google Maps: 47° 3'21.29"Пн 37°26'19.13"Сх.

Охоронний № 6542 (колишній охоронний 5715). Тимчасовий обліковий № 2704012. Поодинокий курган. Знаходиться на вододілі між балкою Самариною і р.Суха Білосарайка (басейн Азовського моря), за 2,0 км на ПнЗх від с. Червоне, 3,79 км (247°) від центральної частини с. Покровське (Сільрада, вул. Транспортна, 10). Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курган на міжбалковому вододілі, ймовірно, курган з реєстраційним № 6542 та тимчасовим обліковим № 2704012. Курган виявлено у 1988 р. (Дубовська О.Р., Швецов М.Л), обстежено у 2009 р. (Полідович Ю.Б.), додатково обстежено у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган (2704012). Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з

грунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 26×26 м. Висота – 0,4 м. Загальна площа 0,06 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорюється, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423982200:05:000:0100.

Координати на Google Maps: 47° 2'5.44"Пн 37°25'19.73"Сх.

Охоронний № 6544 – 6547 а (колишній охоронний 2349). Тимчасові облікові № 2704014 – 2704017 а. Курганна група з 5 курганів. Курганна група складалася щонайменше з 6 курганів, з яких на нинішній час залишилось 5. Вірогідно, у минулому кількість курганів була більшою, зокрема кургани знаходилися на південний захід від кургану 1 (на землях Мелекінської с/р). Кургани розташовано ланцюжком, що протягся за лінією ЗхПдЗХ – СхПнСх на 0,45 км. Знаходиться на вододілі між балкою Самариною і р. Суха Білосарайка (басейн Азовського моря), за 1,1 км від інших курганів на цьому вододілі, за 1,3 км на Сх від Сх околиці с. Портовське, за 2,8 км на ЗхПнЗх від с. Червоне, за 5,2 км (243°) від центральної частини с. Покровське (Сільрада, вул. Транспортна, 10). Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курганну групу, щонайменше, з 5 курганів на міжбалковому вододілі. Курганну групу виявлено у 1988 р. (Дубовська О.Р., Швецов М.Л), обстежено у 2009 р. (Полідович Ю.Б.), додатково обстежено у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган 1 (2704014). Курган 1 знаходиться у ПдЗх частині групи. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 1,97 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, ПдЗх пола частково підрізана під час спорудження лісосмуги, ПнСх пола кургану під ґрунтовою дорогою. Верхівка кургану пошкоджена важкою технікою, частково пошкоджений сучасними невеликими ямами і норами лисиць, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423982200:05:000:0285.

Координати на Google Maps: 47° 1'36.71"Пн 37°24'25.41"Сх.

Курган 2 (2704015). Курган 2 знаходиться за 0,09 км на Сх від К.5. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 36×36 м. Висота – 1,1 м. Загальна площа 0,09 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423982200:05:000:0285.

Координати на Google Maps: 47° 1'37.92"Пн 37°24'34.29"Сх.

Курган 3 (2704016). Курган 3 знаходиться 0,1 км на ПнСх від К.2. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,2 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423982200:05:000:0286.

Координати на Google Maps: 47° 1'39.16"Пн 37°24'38.93"Сх.

Курган 4 (2704017). Курган 4 знаходиться 0,2 км на Сх від К.3. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,1 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не

проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423982200:05:000:0105.

Координати на Google Maps: 47° 1'39.12"Пн 37°24'49.08"Сх.

Курган 5 (2704017 а) – новий. Курган 5 знаходиться за 0,11 км на ПнСх від К.1. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,35 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорюється, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423982200:05:000:0283.

Координати на Google Maps: 47° 1'38.24"Пн 37°24'29.95"Сх.

м. Маріуполь

(землі колишньої Бердянської сільської ради Мангушського району)

У межах земель колишньої Бердянської сільської ради Мангушського району під час проведення польової археологічної розвідки було обстежено 5 курганних груп та 10 поодиноких курганів. За даними обмеженого натурного археологічного обстеження пам'яток археології, Публічної кадастрової карти, планово-картографічного матеріалу Бердянської сільської ради та даними попередніх досліджень на території ради було обстежено 26 археологічних об'єктів. Задачею проведення археологічної розвідки був огляд даних об'єктів, визначення їх параметрів і сучасного технічного стану з метою підготовки обліково-охоронної документації.

Охоронний № 6507 (колишній охоронний 2359). Тимчасовий обліковий № 2703003. Поодинокий курган. Знаходиться на вододілі між балками – правими притоками р. Кальчик (права притока р. Кальміус, басейн Азовського моря), за 7,2 км на ПнПнСх (12°) від центральної частини с. Бердянське (Сільрада, вул. Київська, 55), за 0,47 км на ПнЗх від ПнЗх околиці смт Старий Крим. Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курганну групу на міжбалковому вододілі. Курганну групу виявлено у 1988 р. (Дубовська О.Р., Швецов М.Л), обстежено у 2009 р. (Полідович Ю.Б.), у 2020 р. (Забавін В.О.), додатково обстежено у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган (2703003). Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,95 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:07:000:1652.

Координати на Google Maps: 47°10'9.09"Пн37°28'11.84"Сх.

Охоронний № 6508 – 6509 (колишній охоронний ----). Тимчасові облікові № 2703009 – 2703010. Курганна група з 2 курганів, розташованих за 0,065 км один від одного за лінією ЗхПнЗх – СхПдСх. Знаходиться на вододілі між балками – правими притоками р. Кальчик (права притока р. Кальміус, басейн Азовського моря), за 6,0 км на ПнПнЗх (353°) від центральної частини с. Бердянське (Сільрада, вул. Київська, 55), за 2,6 км на Зх від ПдЗх околиці смт Старий Крим, за 4,2 км на ПнПнЗх від с. Радянська Україна. Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті

Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курганну групу на міжбалковому вододілі. Курганну групу обстежено у 2009 р. (Полідович Ю.Б.), у 2020 р. (Забавін В.О.), додатково обстежено у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган 1 (2703009). Насип у плані видовженої гантелеподібної форми з двома вираженими вершинами висотою 3,2 і 1,6 м і “сідловиною” між ними (висотою 1,3 м), довга вісь проходить за лінією ПнПнЗх – ПдПдСх, загальними розмірами 70 x 30-40 м. Матеріал – ґрунт, камінь. Загальна площа 0,95 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, використовується як геодезичний пункт; на південь від центру яма діаметром 3 м і глибиною до 1 м, краї частково зарослі кущами і пориті норами, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:07:000:0252.

Координати на Google Maps: 47° 9'33.79"Пн 37°26'14.29"Сх.

Курган 2 (2703010). Курган 2 східний у групі. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 1,05 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану залужений, під лісосмугою, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:07:000:0252.

Координати на Google Maps: 47° 9'33.12"Пн 37°26'17.15"Сх.

Охоронний № 6510 – 6512 (колишній охоронний 2356). Тимчасові облікові № 2703501-2703503. Курганна група з 3 курганів, розташованих за лінією Зх – Сх. Знаходиться на вододілі між балкою Бережною та р. Мокра Білосарайка (басейн Азовського моря), за 8,0 км (15°) від центральної частини с. Бердянське (Сільрада, вул. Київська, 55), за 0,25 км на ПдЗх від південної околиці с. Приазовське. Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курганну групу на міжбалковому вододілі. Курганну групу виявлено у 1988 р. (Дубовська О.Р., Швецов М.Л), обстежено у 2009 р. (Полідович Ю.Б.), у 2020 р. (Забавін В.О.), додатково обстежено у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган 1 (2703501). Курган 1 східний у групі. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 50×50 м. Висота – 1,0 м. Загальна площа 0,2 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулих роках, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:06:000:0992.

Координати на Google Maps: 47° 8'55.02"Пн 37°21'42.42"Сх.

Курган 2 (2703502). Курган 2 розташований на захід від кургану 1. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,35 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану та його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:06:000:0992.

Координати на Google Maps: 47° 8'55.40"Пн 37°21'37.23"Сх.

Курган 3 (2703503). Відомий за картографічними даними, мав насип округлої форми у плані, нині візуально не фіксується. Насип знівельовано оранкою у другій половині ХХ ст. Орієнтовний діаметр насипу 50 м, висота 0 м, його площа – 0,20 га.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється. Пам'ятка має прихований характер, на місцевості не ідентифікується.

Координати на Google Maps: не встановлено.

Охоронний № 6513 (колишній охоронний ----). Тимчасовий обліковий № 2703508. Поодинокий курган «Могила Бабакова». Знаходиться на вододілі між балками – правими притоками р. Мокра Білосарайка (басейн Азовського моря), за 10,5 км (291°) від центральної частини с. Бердянське (Сільрада, вул. Київська, 55), за 3,6 км на СхПдСх від с. Приазовське. Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курган на міжбалковому вододілі. Курган обстежено у 2020 р. (Забавін В.О.), додатково обстежено у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган (2703508). Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,6 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:06:000:0594.

Координати на Google Maps: 47°8'24.10"Пн 37°19'5.86"Сх.

Охоронний № 6514 (колишній охоронний ----). Тимчасовий обліковий № 2703514. Поодинокий курган. Знаходиться на вододілі між балками – правими притоками р. Кальчик (права притока р. Кальміус, басейн Азовського моря), за 5,29 км на ПнПнЗх (355°) від центральної частини с. Бердянське (Сільрада, вул. Київська, 55), за 1,7 км на ЗхПдЗх від ПдЗх околиці смт. Старий Крим, на Пн від траси Маріуполь – Нікольське. Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курган на міжбалковому вододілі. Курган обстежено у 2020 р. (Забавін В.О.), додатково обстежено у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган (2703508). Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,49 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:07:000:0217.

Координати на Google Maps: 47° 9'13.88"Пн 37°26'59.47"Сх.

Охоронний № 6515 – 6518 (колишній охоронний ----). Тимчасові облікові № 2703504-2703507. Курганна група з 4 курганів, розташованих за лінією Пн – Пд щільним ланцюгом на 0,2 км. Знаходиться на вододілі між балками – правими притоками р. Мокра Білосарайка (басейн Азовського моря), за 9,3 км (282°) від центральної частини с. Бердянське (Сільрада, вул. Київська, 55), за 3,85 км на ПдЗх від с. Приазовське. Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курганну групу на міжбалковому вододілі. Курганну групу обстежено у 2020 р. (Забавін В.О.), додатково обстежено у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган 1 (2703504). Курган 1 розташований в північній частині групи. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,9 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минули роки, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:06:000:0576.

Координати на Google Maps: 47° 7'24.53"Пн 37°19'42.59"Сх.

Курган 2 (2703505). Курган 2 розташований за 40 м на південь від кургану 1. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 50×50 м. Висота – 2,2 м. Загальна площа 0,2 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минули роки, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:06:000:0576.

Координати на Google Maps: 47° 7'27.04"Пн 37°19'41.74"Сх.

Курган 3 (2703506). Курган 3 розташований за 70 м на південь від кургану 2. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,35 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минули роки, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:06:000:0576.

Координати на Google Maps: 47° 7'23.29"Пн 37°19'42.33"Сх.

Курган 4 (2703507). Курган 4 розташований за 50 м на південь від кургану 3. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,35 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минули роки, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:06:000:0576.

Координати на Google Maps: 47° 7'21.68"Пн 37°19'42.49"Сх.

Охоронний № 6519 (колишній охоронний ----). Тимчасовий обліковий № 2703011. Поодинокий курган. Знаходиться на вододілі між балками – правими притоками р. Кальчик (права притока р. Кальміус, басейн Азовського моря), за 6,1 км на ПнПнЗх (350°) від центральної частини с. Бердянське (Сільрада, вул. Київська, 55), за 3,6 км на Зх від ПдЗх околиці смт. Старий Крим, на Пд від траси Маріуполь – Нікольське. Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курган на міжбалковому вододілі. Курган обстежено у 2009 р. (Полідович Ю.Б., Усачук А.М.), у 2020 р. (Забавін В.О.), додатково обстежено у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган (2703011). Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 25×25 м. Висота – 0,23 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:07:000:0261.

Координати на Google Maps: 47°9'31.02"Пн 37°25'24.86"Сх.

Охоронний № 6521 (колишній охоронний ----). Тимчасовий обліковий № 2703013. Поодинокий курган. Знаходиться на вододілі між балками – правими притоками р. Кальчик (права притока р. Кальміус, басейн Азовського моря), за 6,75 км на ПнПнЗх (348°) від центральної частини с. Бердянське (Сільрада, вул. Київська, 55), за 4 км на ЗхПнЗх від ПдЗх околиці смт. Старий Крим, на Пн від траси Маріуполь – Нікольське. Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті

Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курган на міжбалковому вододілі. Курган обстежено у 2009 р. (Полідович Ю.Б., Усачук А.М.), у 2020 р. (Забавін В.О.), додатково обстежено у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган (2703013). Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,1 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:07:000:0238.

Координати на Google Maps: 47° 9'48.43"Пн 37°25'4.19"Сх.

Охоронний № 6523 – 6527 (колишній охоронний 2360). Тимчасові облікові № 2703004-2703008. Курганна група з 5 курганів, розташованих нерівним ланцюжком, що протягся із заходу на схід на 0,29 км. Знаходиться на вододілі між балками – правими притоками р. Кальчик (права притока р. Кальміус, басейн Азовського моря), за 7,2 км на ПнПнСх (17°) від центральної частини с. Бердянське (Сільрада, вул. Київська, 55), за 0,1 км на Пн від Пн околиці смт. Старий Крим, між цвинтарем та селищем. Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курганну групу на міжбалковому вододілі. Курганну групу виявлено у 1988 р. (Дубовська О.Р., Швецов М.Л), обстежено у 2009 р. (Полідович Ю.Б.), 1 2020 р. (Забавін В.О.), додатково обстежено у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган 1 (2703004). Курган 1 розташований в західній частині групи. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,3 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минули роки, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:07:000:0125.

Координати на Google Maps: 47°10'0.23"Пн 37°28'53.82"Сх.

Курган 2 (2703005). Курган 2 розташований за 0,065 км на схід від К.1. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 60×60 м. Висота – 1,1 м. Загальна площа 0,28 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минули роки, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:07:000:0124.

Координати на Google Maps: 47°9'59.83"Пн 37°28'56.89"Сх.

Курган 3 (2703006). Курган 3 розташований за 0,075 км на СхПнСх від К.2. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,77 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Західна частина насипу кургану розорюється, східну було виведено з ріллі, майже через центр проходить ґрунтова дорога, засипана шлаком.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:07:000:0123.

Координати на Google Maps: 47°10'0.70"Пн 37°29'0.29"Сх.

Курган 4 (2703007). Курган 4 розташований за 0,09 км на СхПнСх від К3. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 25×25 м. Висота – 0,2 м. Загальна площа 0,05 га.

Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минули роки, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:07:000:0648.

Координати на Google Maps: 47°10'1.04"Пн 37°29'4.51"Сх.

Курган 5 (2703008). Курган 5 розташований за 0,055 км на ПдСх від К4. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 25×25 м. Висота – 0,2 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минули роки, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:07:000:0122.

Координати на Google Maps: 47°10'0.35"Пн 37°29'7.06"Сх.

Охоронний № 6528 – 6529 (колишній охоронний 2358). Тимчасові облікові № 2703001-2703002. Курганна група з 2 курганів, розташованих за 0,05 км один від одного за лінією ПнЗх – ПдСх. Знаходиться на вододілі між балками – правими притоками р. Кальчик (права притока р. Кальміус, басейн Азовського моря), за 7,1 км на ПнПнСх (15°) від центральної частини с. Бердянське (Сільрада, вул. Київська, 55), за 0,15 км на Пн від ПнЗх околиці смт Старий Крим. Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курганну групу на міжбалковому вододілі. Курганну групу виявлено у 1988 р. (Дубовська О.Р., Швецов М.Л), обстежено у 2009 р. (Полідович Ю.Б.), 1 2020 р. (Забавін В.О.), додатково обстежено у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган 1 (2703001). Курган 1 розташований за 0,05 км на ПнЗх від К.2. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 2,2 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип залужений, використовується як геодезичний пункт; на південь від центру яма діаметром 3 м і глибиною до 1 м.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:07:000:0129.

Координати на Google Maps: 47°10'2.74" Пн, 37°28'30.10" Сх.

Курган 2 (2703002). Курган 2 розташований за 0,05 км на ПдСх від К.1. Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,8 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:07:000:0129.

Координати на Google Maps: 47°10'1.57"Пн 37°28'31.90"Сх.

Охоронний № ---- (колишній охоронний ----). Тимчасовий обліковий № 2703022. Поодинокий курган. Знаходиться на вододілі між балками – лівими притоками р. Суха Білосарайка (басейн Азовського моря), за 1.63 км на ЗхПнЗх (278°) від центральної частини с. Бердянське (Сільрада, вул. Київська, 55), за 1,0 км на Зх від ПнЗх околиці с. Бердянське, 0,35 км на Пд від ПдСх околиці с. Шевченко. Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курган на міжбалковому вододілі. Виявлено у 2009 р. (Полідович Ю.Б., Усачук А.М.), обстежено у 2020 р. (Забавін В.О.). Додатково: Обстежено – у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган (2703022). Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,47 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:07:000:0616.

Координати на Google Maps: 47°6'35.57"Пн 37°25'36.12"Сх.

Охоронний № ---- (колишній охоронний ----). Тимчасовий обліковий № 2703023. Поодинокий курган. Знаходиться на вододілі між балками – лівими притоками р. Суха Білосарайка (басейн Азовського моря), за 2,15 км на ЗхПнЗх (252°) від центральної частини с. Бердянське (Сільрада, вул. Київська, 55), за 1,25 км на Пд від Зх околиці с. Шевченко. Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курган на міжбалковому вододілі. Виявлено у 2009 р. (Полідович Ю.Б., Усачук А.М.), обстежено у 2020 р. (Забавін В.О.). Додатково: Обстежено – у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган (2703022). Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,3 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:07:000:0628.

Координати на Google Maps: 47°6'5.22"Пн 37°25'12.34"Сх.

Охоронний № ---- (колишній охоронний ----). Тимчасовий обліковий № 2703024. Поодинокий курган. Знаходиться на вододілі між балками – лівими притоками р. Суха Білосарайка (басейн Азовського моря), за 2,14 км на ЗхПдЗх (248°) від центральної частини с. Бердянське (Сільрада, вул. Київська, 55), за 1,4 км на Зх від Зх околиці с. Бердянське, 1,45 км на Пд від Пд околиці с. Шевченко. Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курган на міжбалковому вододілі. Виявлено у 2009 р. (Полідович Ю.Б., Усачук А.М.), обстежено у 2020 р. (Забавін В.О.). Додатково: Обстежено – у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган (2703022). Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,16 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:08:000:0050.

Координати на Google Maps: 47°5'58.31"Пн 37°25'16.13"Сх.

Охоронний № ---- (колишній охоронний ----). Тимчасовий обліковий № 2703026. Поодинокий курган. Знаходиться на вододілі між балками – лівими притоками р. Суха Білосарайка (басейн Азовського моря), за 2,48 км на ПдЗх (230°) від центральної частини с. Бердянське (Сільрада, вул. Київська, 55), за 1,4 км на Зх від Зх околиці с. Агробазу, 0,5 км на Сх від ПнСх околиці дачного товариства. Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курган на міжбалковому вододілі. Виявлено у 2009 р. (Полідович Ю.Б., Усачук А.М.), обстежено у 2020 р. (Забавін В.О.). Додатково: Обстежено – у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган (2703022). Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,5 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:08:000:0058.

Координати на Google Maps: 47°5'33.73"Пн 37°25'17.33"Сх.

Охоронний № ---- (колишній охоронний ----). Тимчасовий обліковий № 2703028. Поодинокий курган. Знаходиться на вододілі між балками – правими притоками р. Суха Білосарайка (басейн Азовського моря), за 5,47 км на ПдЗх (225°) від центральної частини с. Бердянське (Сільрада, вул. Київська, 55), за 1,9 км на ПнЗх від ПнЗх околиці с. Широка Балка, 0,8 км на Пд від траси Маріуполь – Мангуш. Перші відомості про курганний могильник маємо на військово-топографічній карті Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), на якій позначено курган на міжбалковому вододілі. Виявлено у 2009 р. (Полідович Ю.Б., Усачук А.М.), обстежено у 2020 р. (Забавін В.О.). Додатково: Обстежено – у 2021 р. Забавіним В.О.

Курган (2703022). Насип кургану округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,15 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1423981100:08:000:0086.

Координати на Google Maps: 47° 4'23.39"Пн 37°23'38.74"Сх.

Нікольська ОТГ Маріупольського району (землі колишньої Тополинської сільської ради Нікольського району)

У межах земель Тополинської сільської ради Нікольської ОТГ Маріупольського району Донецької обл. під час проведення польової археологічної розвідки було обстежено 12 курганних груп та 13 поодиноких курганів. За даними обмеженого натурного археологічного обстеження пам'яток археології, Публічної кадастрової карти, планово-картографічного матеріалу Тополинської сільської ради та даними попередніх досліджень на території ради було обстежено 58 археологічних об'єктів. Задачею проведення археологічної розвідки був огляд даних об'єктів, визначення їх параметрів і сучасного технічного стану з метою підготовки обліково-охоронної документації.

№ 0611012 – 0611014. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **012 – 018** за обласною електронною базою даних). Курганна група «Могила Старий Крим» складається з 7 курганів, розташованих скупченням, в центрі якого знаходяться найбільші кургани 2 і 3; витягнуте за лінією Пн – Пд. Пам'ятка відома за картографічними даними (військово-топографічна карта Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта), карта генштабу 1941 р., М:1:100000), виявлена у 2005 р. Полідовичем Ю.Б. та Усачуком А.М. Додатково група обстежена Полідовичем Ю.Б. та Усачуком А.М. у 2012 р. Знаходиться на вододілі між балками, правими притоками р. Кальчик (басейн Азовського моря), за 3,8 км на ПдСх від с. Тополине, (курганна група з 7 курганів, курган 4), за 4,5 км (114°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5).

Курган 4 (0611014). Знаходиться на схід від дороги. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 1,8 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – задовільний. Насип залужений, поли кургану розорюються.
Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:06:000:0420.
Координати на Google Maps: 47°13'13.51"Пн, 37°26'38.61"Сх.

№ 0611015. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **019** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган. Пам'ятка відома за картографічними даними, виявлена у 2005 р. Полідовичем Ю.Б. та Усачуком А.М., додатково обстежена Полідовичем Ю.Б. та Усачуком А.М. у 2012 р. Знаходиться на вододілі між балками, правими притоками р. Кальчик (басейн Азовського моря), за 3,9 км на ПдСх від с. Тополине, за 4,7 км (116°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5).

Курган (0611015). Знаходиться на захід від дороги. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 1,2 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – задовільний. Насип залужений, поли кургану розорюються.
Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:06:000:0380.
Координати на Google Maps: 47°13'4.72"Пн, 37°26'42.82"Сх.

№ 0611015. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **020** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган. Пам'ятка відома за геодезичними даними, виявлена у 2012 р. Полідовичем Ю.Б. та Усачуком А.М. Знаходиться на вододілі між балками, правими притоками р. Кальчик (басейн Азовського моря), за 4,0 км на ПдСх від с. Тополине, за 4,75 км (115°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5).

Курган (0611015). Знаходиться на схід від дороги. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0.35 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану довгий час розорювався; на даний час виведено з ріллі, поли кургану розорюються.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:06:000:0433.
Координати на Google Maps: 47°13'8.03"Пн, 37°26'47.37"Сх.

№ 0611015. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **021** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган. Пам'ятка відома за геодезичними даними, виявлена у 2012 р. Полідовичем Ю.Б. та Усачуком А.М. Знаходиться на вододілі між балками, правими притоками р. Кальчик (басейн Азовського моря), за 4,5 км на ПдСх від с. Тополине.

Курган (0611015). На момент обстежень 2012 р. мав насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0.3 м. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється. Пам'ятка має прихований характер, на місцевості не ідентифікується.

Координати на Google Maps: не встановлено.

№ -----. **Охоронний № ----** (індекс пам'ятки **026 – 028** за обласною електронною базою даних). Курганна група складається з 3 курганів, розташованих куточком. Пам'ятка відома за геодезичними даними, виявлена у 2012 р. Полідовичем Ю.Б. та Усачуком А.М. Знаходиться на вододілі між балками, правими притоками р. Кальчик (басейн Азовського моря), за 3,7 км на ПдСх від с. Тополине (курганна група з 3 курганів, курган 2), за 4,45 км (110°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5).

Курган 1 (026). Східний у групі. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,5 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану довгий час розорювався; на даний час виведено з ріллі, поли кургану розорюються.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:06:000:0421.

Координати на Google Maps: 47°13'23.70" Пн, 37°26'40.72" Сх.

Курган 2 (027). Західний у групі, за 0,06 км на Зх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,1 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану довгий час розорювався; на даний час виведено з ріллі, поли кургану розорюються.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:06:000:0420.

Координати на Google Maps: 47°13'23.07" Пн, 37°26'38.07" Сх.

Курган 3 (028). На момент обстежень 2012 р. мав насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 10×10 м. Висота – 0,2 м. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється. Пам'ятка має прихований характер, на місцевості не ідентифікується.

Координати на Google Maps: не встановлено.

№ 0611022 – 0611023. Охоронний № 2380 (індекс пам'ятки **201 – 202** за обласною електронною базою даних). Курганна група складається з 2 курганів, розташованих за лінією ПдСх – ПнЗх. Пам'ятка виявлена у 1988 р. Горбовим В.М. та Усачуком А.М. Знаходиться на вододілі між балками, лівими притоками р. Калец (права притока р. Кальчик, басейн Азовського моря), за 3,6 км на ПнЗх від с. Криничне, за 10 км (324°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5).

Курган 1 (0611022). ПдСх у групі. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,8 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану довгий час розорювався; на даний час виведено з ріллі, поли кургану розорюються.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:06:000:0320.

Координати на Google Maps: 47°18'35.50" Пн, 37°18'36.60" Сх.

Курган 2 (0611023). ПнЗх у групі, за 0,125 км від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,2 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану та його охоронна зона розорюються.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:06:000:0874.

Координати на Google Maps: 47°18'37.97" Пн, 37°18'31.77" Сх.

№ 0611024. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **203** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган. Пам'ятка відома за геодезичними даними. Знаходиться на вододілі між балками, лівими притоками р. Калец (права притока р. Кальчик, басейн Азовського моря), за 2,0 км на ПнПнЗх від с. Криничне (поодинокий курган), за 8 км (326°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5).

Курган (0611024). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,35 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану та його охоронна зона розорюються.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:06:000:1199.

Координати на Google Maps: 47°17'46.62" Пн, 37°19'49.41" Сх.

№ 0611028 – 0611029. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **204 – 205** за обласною електронною базою даних). Курганна група складається з 2 курганів. Пам'ятка відома за геодезичними даними. Знаходиться на вододілі між балками, лівими притоками р. Калец (права притока р. Кальчик, басейн Азовського моря), за 3,8 км на Пн від с. Криничне.

Курган 1 (0611028). Мав насип округлої форми у плані, візуально не фіксується. Насип зруйновано у другій половині ХХ ст. Орієнтовний діаметр насипу – не відомо, висота – не відомо.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється. Пам'ятка має прихований характер, на місцевості не ідентифікується.

Координати на Google Maps: не встановлено.

Курган 2 (0611029). Мав насип округлої форми у плані, візуально не фіксується. Насип зруйновано у другій половині ХХ ст. Орієнтовний діаметр насипу – не відомо, висота – не відомо.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється. Пам'ятка має прихований характер, на місцевості не ідентифікується.

Координати на Google Maps: не встановлено.

№ 0611030. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **206** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган. Пам'ятка відома за картографічними даними (військово-топографічна карта Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта). Знаходиться на вододілі між балками, лівими притоками р. Калец (права притока р. Кальчик, басейн Азовського моря), за 2,8 км на ПнПнЗх від с. Криничне (поодинокий курган), за 8,44 км (343°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5).

Курган (0611030). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,2 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану та його охоронна зона розорюються.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:06:000:0667.

Координати на Google Maps: 47°18'33.92"Пн, 37°21'22.23"Сх.

№ 0611031 – 0611033. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **207 – 209** за обласною електронною базою даних). Курганна група складається з 3 курганів, витягнутих щільним ланцюжком на 0,13 км за лінією ПнПнЗх – ПдПдСх. Пам'ятка відома за картографічними даними (військово-топографічна карта Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта). Знаходиться на вододілі між балками, лівими притоками р. Калец (права притока р. Кальчик, басейн Азовського моря), за 2,6 км на ПнЗх від с. Криничне (курганна група з 3 курганів, курган 1), за 7,53 км (345°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5).

Курган 1 (0611031). ПнПнЗх у групі. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 1,76 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – задовільний. Насип кургану залужено.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:06:000:0683.

Координати на Google Maps: 47°18'8.19" Пн, 37°21'47.66" Сх.

Курган 2 (0611032). Центральний у групі. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 2,05 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – задовільний. Насип кургану залужено.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:06:000:0683.

Координати на Google Maps: 47°18'6.49" Пн, 37°21'48.87" Сх.

Курган 3 (0611033). ПдПдСх у групі. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 1,95 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – задовільний. Насип кургану залужено.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:06:000:0683.

Координати на Google Maps: 47°18'5.35" Пн, 37°21'49.44" Сх.

№ 0611034 – 0611036. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **210 – 212** за обласною електронною базою даних). Курганна група складається з 3 курганів, витягнутих ланцюжком на 0,14 км за лінією ПнЗх – ПдСх. Пам'ятка відома за картографічними даними (військово-топографічна карта Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта). Знаходиться на вододілі між балками, лівими притоками р. Калец (права притока р. Кальчик, басейн Азовського моря), за 1,1 км на ПнЗх від с. Криничне (курганна група з 3 курганів, курган 1), за 6,26 км (338°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5).

Курган 1 (0611034). ПнЗх у групі. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,15 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану та його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:06:000:0647.

Координати на Google Maps: 47°17'20.13" Пн, 37°21'28.04" Сх.

Курган 2 (0611035). Центральний у групі. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 50×50 м. Висота – 3,0 м. Загальна площа 0,2 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – задовільний. Насип кургану залужено, його Пд поля розорюється, Пн поля під ґрунтовою дорогою.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:06:000:0751.

Координати на Google Maps: 47°17'18.0" Пн, 37°21'31.96" Сх.

Курган 3 (0611036). ПдСх у групі. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,25 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану та його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:06:000:0751.

Координати на Google Maps: 47°17'16.91" Пн, 37°21'34.59" Сх.

№ 0611037. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **213** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган. Пам'ятка відома за геодезичними даними. Знаходиться на вододілі між балками, лівими притоками р. Калец (права притока р. Кальчик, басейн Азовського моря), за 1,8 км на ПнЗх від с. Криничне.

Курган (0611037). Мав насип округлої форми у плані, візуально не фіксується. Насип зруйновано у другій половині ХХ ст. Орієнтовний діаметр насипу – не відомо, висота – не відомо.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється. Пам'ятка має прихований характер, на місцевості не ідентифікується.

Координати на Google Maps: не встановлено.

№ 0611038. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **214** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган. Пам'ятка відома за геодезичними даними. Знаходиться на вододілі між балками, лівими притоками р. Калец (права притока р. Кальчик, басейн Азовського моря), за 1,8 км на ПнЗх від с. Криничне, за 2,2 км на ЗхПнЗх від с. Криничне (поодинокий курган), за 5,66 км (351°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5).

Курган (0611038). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,15 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану та його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:06:000:0766.

Координати на Google Maps: 47°17'13.89" Пн, 37°22'39.15" Сх.

№ 0611039. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **215** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган. Пам'ятка відома за геодезичними даними. Знаходиться на вододілі між балками, лівими притоками р. Калец (права притока р. Кальчик, басейн Азовського моря), за 1,4 км на Зх від с. Криничне.

Курган (0611039). Мав насип округлої форми у плані, візуально не фіксується. Насип зруйновано у другій половині ХХ ст. Орієнтовний діаметр насипу – не відомо, висота – не відомо.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється. Пам'ятка має прихований характер, на місцевості не ідентифікується.

Координати на Google Maps: не встановлено.

№ 0611040. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **216** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган. Пам'ятка відома за геодезичними даними, виявлена у 2007 р. Подобідом В.А. Знаходиться на вододілі між балками, лівими притоками р. Калец (права притока р. Кальчик, басейн Азовського моря), за 0,9 км на Сх від с. Криничне (поодинокий курган), за 4,76 км (337°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5).

Курган (0611040). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,83 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану та його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:06:000:0794.

Координати на Google Maps: 47°16'34.90" Пн, 37°21'53.96" Сх.

№ -----. **Охоронний № ----** (індекс пам'ятки **217** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган. Пам'ятка відома за геодезичними даними. Знаходиться на вододілі між балками, лівими притоками р. Калец (права притока р. Кальчик, басейн Азовського моря), за 0,9 км на Сх від с. Криничне (поодинокий курган), за 4,76 км (337°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5).

Курган (0611040). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 10×10 м. Висота – 0,5 м. Загальна площа 0,01 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Центральна частина насипу кургану зруйновано гідротехнічною спорудою, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:06:000:1125.

Координати на Google Maps: 47°16'48.08"Пн, 37°22'22.04"Сх.

№ 0611501 – 0611521. Охоронний № 2167 (індекс пам'ятки **501 – 521** за обласною електронною базою даних). Курганна група складається з 21 кургану, витягнутих ланцюжком за лінією Зх – Сх. Знаходиться на вододілі між балками, правими притоками р. Кальчик (басейн Азовського моря), за 1,2 км на ПдПдЗх від с. Шевченко (курганна група з 21 курганів, курган 17), за 4,5 км (85°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5). Пам'ятка відома за картографічними даними (військово-топографічна карта Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта). Кургани 1-14 – розкопано у 1980 р. археологічною експедицією ДонДУ. Додатково група обстежена у 2012 р. Полідовичем Ю.Б. та Усачуком А.М.

Курган 15 (0611515). Самий західний у групі, на захід від траси Старий Крим – Шевченко. За даними обстеження 2012 р. мав насип у плані округлої форми, висотою 0,1 м і діаметром до 24 м; його споруджено із ґрунту і каміння.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється.

Не обстежено.

Координати на Google Maps: не встановлено.

Курган 16 (0611516). За даними обстеження 2012 р. мав насип у плані округлої форми, висотою 0,1 м і діаметром до 30 м; його споруджено переважно із ґрунту. Насип кургану зрізано у 1980 р. під час спорудження меліоративної системи, залишки насипу розорюються. На момент дослідження 2021 р. насип візуально не фіксується.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється. Пам'ятка має прихований характер, на місцевості не ідентифікується.

Координати на Google Maps: не встановлено.

Курган 17 (0611517). Самий західний у групі, що зберігся на момент досліджень. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 80×80 м. Висота – 9,0 м. Загальна площа 0,5 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – задовільний. Насип кургану задернований; на верхів'ї був бліндаж за часів Другої світової війни, зарослий кущами і деревами; використовується як геодезичний пункт; в центрі у 2012 р. зафіксовано невелику яму.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0870.

Координати на Google Maps: 47°14'25.41" Пн, 37°26'54.82" Сх.

Курган 18 (0611518). За 0,06 км на ПдСх від кургану 17. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 1,6 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану задернований, частково завалений сміттям, по краях ґрунт підрізаний.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0870.

Координати на Google Maps: 47°14'24.69" Пн, 37°26'57.23" Сх.

Курган 19 (0611519). За 0,06 км на Сх від кургану 18. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 1,0 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану пошкоджений господарськими роботами; задернований.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0870.

Координати на Google Maps: 47°14'24.54" Пн, 37°26'59.93" Сх.

Курган 20 (0611520). За 0,065 км на ПдПдСх від кургану 19. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,4 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану задернований; знаходиться у лісосмузі.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0870.

Координати на Google Maps: 47°14'22.70" Пн, 37°27'0.73" Сх.

Курган 21 (0611521). За 0,04 км на ПдСх від кургану 20. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,8 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану задернований; центр кургану зруйновано бліндажем, який з'явився після 2014 р.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0870.

Координати на Google Maps: 47°14'21.54" Пн, 37°27'2.34" Сх.

№ 0611525. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **536 – 539** за обласною електронною базою даних). Курганна група складається з 4 курганів, витягнутих ланцюжком за лінією ЗхПнЗх – СхПдСх. Знаходиться на вододілі між р. Кальчик та її правою притокою р. Калець (басейн Азовського моря), за 2,7 км на ПнЗх від с. Шевченко (курганна група з 4 курганів, курган 1), за 4,45 км (34°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5). Пам'ятка відома за картографічними даними (військово-топографічна карта Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта). Група обстежена у 2012 р. Полідовичем Ю.Б. та Усачуком А.М.

Курган 1 (0611525 – 536). Самий східний у групі. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 26×26 м. Висота – 1,5 м. Загальна площа 0,05 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – задовільний. Насип кургану задернований.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0110.

Координати на Google Maps: 47°16'12.43"Пн, 37°25'19.20"Сх.

Курган 2 (0611525 – 537). За 0,065 км на ПнЗх від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,25 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану та його охоронна зона розорюються.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0110.

Координати на Google Maps: 47°16'13.23" Пн, 37°25'16.55" Сх.

Курган 3 (0611525 – 538). За 0,09 км на Зх від кургану 2. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 16×16 м. Висота – 0,5 м. Загальна площа 0,02 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану та його охоронна зона розорюються.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0110.

Координати на Google Maps: 47°16'12.86" Пн, 37°25'11.73" Сх.

Курган 4 (0611525 – 539). Мав насип округлої форми у плані, візуально не фіксується. Насип зруйновано у другій половині ХХ ст. Орієнтовний діаметр насипу – не відомо, висота – не відомо.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється. Пам'ятка має прихований характер, на місцевості не ідентифікується.

Координати на Google Maps: не встановлено.

№ 0611526. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **540** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган. Знаходиться на вододілі між р. Кальчик та її правою притокою р. Калець (басейн Азовського моря), за 2,9 км на ПнЗх від с. Шевченко (поодинокий курган), за 4,8 км (31°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5). Пам'ятка відкрита у 2004 р. Карпенко В.П. (на кургані знайдено фрагменти посудини зрубної культури), обстежена у 2012 р. Полідовичем Ю.Б. та Усачуком А.М.

Курган (0611526). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 16×16 м. Висота – 0,5 м. Загальна площа 0,02 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0214.

Координати на Google Maps: 47°16'25.49" Пн, 37°25'19.36" Сх.

№ 0611521. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **543** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган. Знаходиться за 1,2 км на Сх від с. Первомайське. Пам'ятка відома за картографічними даними.

Курган (0611521). Мав насип округлої форми у плані, візуально не фіксується. Насип зруйновано у другій половині ХХ ст. Орієнтовний діаметр насипу – не відомо, висота – не відомо.

Технічний стан – аварійний. Насип кургану розорюється. Пам'ятка має прихований характер, на місцевості не ідентифікується.

Координати на Google Maps: не встановлено.

№ 0611528 – 0611547. Охоронний № 2167 (індекс пам'ятки **545 – 566** за обласною електронною базою даних). Курганна група «Кременівка» складається з 22 курганів, витягнутих кутом за лінією ПнЗх – ПдСх. Знаходиться на вододілі між балками, правими притоками р. Кальчик (басейн Азовського моря), за 4,7-5,0 км на ПнПнСх від с. Шевченко (курганна група з 22 курганів, курган 9), за 9,06 км (33°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5). Пам'ятка відома за картографічними даними (військово-топографічна карта Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта). Кургани 1-8 – розкопано у 1977 р. Донецькою археологічною експедицією (Братченко С.Н.). Додатково група обстежена у 1989 р. Горбовим В.М. та Усачуком А.М., у 2007 та 2012 р. Полідовичем Ю.Б. та Усачуком А.М.

Курган 9 (0611536 – 553). Самий західний у групі, що зберігся на момент досліджень. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 1,5 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, поли кургану та його охоронна зона розорюються.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:1063.

Координати на Google Maps: 47°18'19.06" Пн, 37°27'16.27" Сх.

Курган 10 (0611537 – 554). За 0,07 км на Сх від кургану 9. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,4 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану та його охоронна зона розорюються.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0455.

Координати на Google Maps: 47°18'18.80" Пн, 37°27'20.01" Сх.

Курган 11 (0611538 – 555). За 0,09 км на СхПдСх від кургану 10. Насип округлої у

плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 3,0 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану залужений, поли кургану та його охоронна зона розорюються; Під пола кургану пошкоджена грабіжницькою ямою 2×2 м, глибиною до 1 м.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0806.

Координати на Google Maps: 47°18'18.97"Пн, 37°27'24.11"Сх.

Курган 12 (0611539 – 556). За 0,08 км на ПдСх від кургану 11. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 0,3 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану та його охоронна зона розорюються.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0574.

Координати на Google Maps: 47°18'17.72" Пн, 37°27'27.18" Сх.

Курган 13 (0611540 – 557). За 0,08 км на ПдСх від кургану 12. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,5 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, поли кургану та його охоронна зона розорюються.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0568.

Координати на Google Maps: 47°18'16.00"Пн, 37°27'30.32"Сх.

Курган 14 (0611541 – 558). За 0,035 км на ПдСхПд від кургану 13. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 30×30 м. Висота – 0,7 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, поли кургану та його охоронна зона розорюються.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0568.

Координати на Google Maps: 47°18'14.99"Пн, 37°27'31.28"Сх.

Курган 15 (0611542 – 559). За 0,17 км на ПдСх від кургану 14. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 40×40 м. Висота – 2,0 м. Загальна площа 0,12 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану залужений, частково під лісосмугою, його охоронна зона розорюються; У 2009 р. його було пограбовано: у центральній частині викопано яму 2×2 м, глибиною до 2 м.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0569.

Координати на Google Maps: 47°18'11.19" Пн, 37°27'36.83" Сх.

Курган 16 (0611543 – 560). За 0,065 км на ПдСхПд від кургану 15. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,5 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану залужений, під лісосмугою, його охоронна зона розорюються; Сх пола під ґрунтовою дорогою.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0569.

Координати на Google Maps: 47°18'8.90" Пн, 37°27'37.57" Сх.

Курган 17 (0611544 – 561). За 0,2 км на Пд від кургану 16. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,8 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану залужений, під лісосмугою, його охоронна зона розорюються; Сх пола під ґрунтовою дорогою.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0569.

Координати на Google Maps: 47°17'58.93"Пн, 37°27'39.16"Сх.

Курган 18 (0611545 – 562). Відомий за обстеженнями 1978 р.; насип зрізано під час спорудження меліоративної системи у 1978-79 рр. Має прихований характер; точне місце знаходження і параметри не встановлюються.

Курган 19 (0611545 – 563). Відомий за обстеженнями 1978 р.; насип зрізано під час спорудження меліоративної системи у 1978-79 рр. Має прихований характер; точне місце знаходження і параметри не встановлюються.

Курган 20 (0611545 – 564). Відомий за обстеженнями 1978 р.; насип зрізано під час спорудження меліоративної системи у 1978-79 рр. Має прихований характер; точне місце знаходження і параметри не встановлюються.

Курган 21 (0611546 – 565). Відомий за обстеженнями 1978 р.; насип зрізано під час спорудження меліоративної системи у 1978-79 рр. Має прихований характер; точне місце знаходження і параметри не встановлюються.

Курган 22 (0611547 – 566). Відомий за обстеженнями 1978 р.; насип зрізано під час спорудження меліоративної системи у 1978-79 рр. Має прихований характер; точне місце знаходження і параметри не встановлюються.

№ Новий. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **573 – 574** за обласною електронною базою даних). Курганна група складається з 2 курганів,. Знаходиться на вододілі між балками, правими притоками р. Кальчик (басейн Азовського моря), за 1,1 км на Пн від с. Шевченко, за 5,9 км (54°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5). Пам'ятка відома за картографічними даними (військово-топографічна карта Катеринославської губернії 1861 р. (карта Шуберта) та за даними геодезичної зйомки. Група обстежена у 2012 р. Полідовичем Ю.Б. та Усачуком А.М.

Курган 1 (573). Східний у групі. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 36×36 м. Висота – 1,8 м. Загальна площа 0,1 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану задернований; в центральній частині велика яма-воронка, що запливла і заросла, глибиною до 0,4 м; західні пола підрізана ґрунтовою дорогою.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0242.

Координати на Google Maps: 47°16'6.14"Пн, 37°27'8.75"Сх.

Курган 2 (574). За 35 м на Зх. від поли кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 28×28 м. Висота – 0,4 м. Загальна площа 0,06 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану та його охоронна зона розорюється.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0242.

Координати на Google Maps: 47°16'6.09" Пн, 37°27'6.80" Сх.

№ Новий. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **575 – 576** за обласною електронною базою даних). Курганна група складається з 2 курганів,. Знаходиться на вододілі між балками, правими притоками р. Кальчик (басейн Азовського моря), за 0,9 км на Пн від с. Шевченко, за 5,42 км (50°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5). Пам'ятка відома за даними геодезичної зйомки. Група обстежена у 2012 р. Полідовичем Ю.Б. та Усачуком А.М.

Курган 1 (575). ПдЗх у групі. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 18×18 м. Висота – 0,7 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, поли кургану та його охоронна зона розорюються.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0239.

Координати на Google Maps: 47°16'4.96"Пн, 37°26'40.30"Сх.

Курган 2 (576). За 58 м на Пн.Сх. від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 22×22 м. Висота – 0,6 м. Загальна площа 0,04 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, поли кургану та його охоронна зона розорюються. Центр кургану пошкоджений граб. ямою.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0242.

Координати на Google Maps: 1421787000:07:000:0239.

№ Новий. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **577 – 578** за обласною електронною базою даних). Курганна група складається з 2 курганів,. Знаходиться на вододілі між балками, правими притоками р. Кальчик (басейн Азовського моря), за 0,7 км на Пн від с. Шевченко, за 5,13 км (50°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5). Пам'ятка відома за даними геодезичної зйомки. Група обстежена у 2012 р. Полідовичем Ю.Б. та Усачуком А.М.

Курган 1 (577). ПдЗх у групі. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 28×28 м. Висота – 0,5 м. Загальна площа 0,07 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, поли кургану та його охоронна зона розорюються.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:1006.

Координати на Google Maps: 47°15'59.79"Пн, 37°26'28.74"Сх.

Курган 2 (576). За 65 м на Пн.Зх. від кургану 1. Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 24×24 м. Висота – 0,4 м. Загальна площа 0,06 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, поли кургану та його охоронна зона розорюються. Центр кургану пошкоджений граб. ямою.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0237.

Координати на Google Maps: 47°16'1.01"Пн, 37°26'26.41"Сх.

№ Новий. Охоронний № ---- (індекс пам'ятки **579** за обласною електронною базою даних). Поодинокий курган. Знаходиться на вододілі між балками, правими притоками р. Кальчик (басейн Азовського моря), за 0,75 км на ПнПнЗх від с. Шевченко, за 4,78 км (48°) від центральної частини с. Тополине (сільрада, вул. Шкільна, 5). Пам'ятка відома за даними геодезичної зйомки. Група обстежена у 2012 р. Полідовичем Ю.Б. та Усачуком А.М.

Курган (579). Насип округлої у плані форми, споруджено переважно з ґрунту. Матеріал – ґрунт, камінь. Горизонтальні розміри – 20×20 м. Висота – 0,6 м. Загальна площа 0,03 га. Розкопки не проводилися.

Технічний стан – незадовільний. Насип кургану розорювався у минулому, поли кургану та його охоронна зона розорюються.

Курган знаходиться на ділянці з кадастровим № 1421787000:07:000:0228.

Координати на Google Maps: 47°15'57.17"Пн, 37°26'10.06"Сх.

Мангушська ОТГ Маріупольського району (землі колишньої Урзуфської сільської ради Мангушського району)

У межах земельних ділянок Мангушської ОТГ Маріупольського району Донецької обл. (землі колишньої Урзуфської сільської ради Мангушського р-ну Донецької обл.) за межами населених пунктів археологічною експедицією Маріупольського державного університету було проведено натурне обстеження об'єктів археологічної спадщини з метою звірення землевпорядної документації та їх землевпорядної інвентаризації (визначення розташування археологічних об'єктів та земель історико-культурного призначення, ними зайнятих). При цьому було встановлено наступне.

У межах земельної ділянки, яка на півдні межує із земельною ділянкою сільськогосподарського призначення приватної власності з цільовим призначенням для ведення товарного сільськогосподарського виробництва (кадастровий № 1423985500:03:000:0852) за даними обмеженого натурального археологічного обстеження пам'яток археології, архівними матеріалами, Публічної кадастрової карти та планово-картографічного матеріалу встановлено наявність археологічного об'єкта – поселення «Урзуф-1» (тимчасовий обліковий № 2708025).

Пам'ятка виявлена у 1991 р. В.М. Горбовим, обстежена у 2010 р. (Полідович Ю.Б., Усачук А.М.), додатково обстежена у 2021 р. (Забавін В.О.).

Під час проведення досліджень на поселенні (візуальна розвідка та шурфування) було уточнено межі пам'ятки культурної спадщини – археологічного об'єкта: поселення «Урзуф-1» (тимчасовий обліковий № 2708025). На площі приблизно 1 × 0,033 км був зібраний значний підйомний матеріал та закладено розвідницькі шурфи загальною площею 16 м². Знахідки дозволили уточнити межі археологічного об'єкта та культурну приналежність пам'ятки: верхній шар поселення належить до часів середньовіччя (8-10 ст. н.е.), нижній – доби пізньої бронзи (17-13 ст. до н.е.). Наявність культурного шару зафіксовано на території вузької прибережної смуги від урізу води до захисної лісосмуги на площі приблизно 0,033 км² (3,33 га).

Технічна адреса об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини: Поселення «Урзуф-1» (тимчасовий обліковий № 2708025): Донецька обл., Маріупольський район, Мангушська ОТГ (землі колишньої Урзуфської сільської ради Мангушського р-ну Донецької обл.), Урзуфська сільська рада, за 1,9 км на Пн від Пн околиці с. Урзуф, правий берег р. Зелена (координати на Google Maps: на північному заході – 46°56'53.88"Пн, 37° 5'23.93"Сх; на південному сході – 46°56'36.48"Пн, 37° 6'5.77"Сх).

Загальний стан об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини: Поселення «Урзуф-1» (2708025) – задовільний. Площа поселення не розорюється, частково під ґрунтовою дорогою, частково в урвищах над берегом водосховища. Втрати пов'язані зі спорудженням водосховища.

Підйомний матеріал – невиразні фрагменти стінок керамічних посудин доби пізньої бронзи та середньовіччя.

Було закладено два шурфи 4×2 м кожний на території вузької прибережної смуги, у безпосередній близькості від урізу води. Матеріал – невиразні фрагменти стінок керамічних посудин доби середньовіччя (на глибині до 0,3 м); невиразні фрагменти стінок керамічних посудин доби пізньої бронзи та фрагменти кісток копитних тварин (на глибині від 0,3 м до 0,8 м).

У межах земельної ділянки загальною площею орієнтовно 15,000 га, яка межує на заході із земельною ділянкою сільськогосподарського призначення приватної власності з цільовим призначенням для ведення товарного сільськогосподарського виробництва (кадастровий № 1423985500:03:000:2606) Урзуфської сільської ради Мангушського р-ну

Донецької обл. за межами населених пунктів, було проведено натурне обстеження об'єктів археологічної спадщини з метою звірення земельпорядної документації та їх земельпорядної інвентаризації (визначення розташування археологічних об'єктів та земель історико-культурного призначення, ними зайнятих). При цьому було встановлено наступне. На території ділянки за даними обмеженого натурального археологічного обстеження пам'яток археології, Публічної кадастрової карти та планово-картографічного матеріалу встановлено наявність археологічного об'єкта – поселення «Урзуф-4» (тимчасовий обліковий № 2708028). Наявність археологічних об'єктів на даній ділянці визначено в натурі на місцевості.

Технічна адреса вказаного об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини: Донецька обл., Мангушський район, Урзуфська сільська рада, за 1,5 км на Пн від Пн околиці с. Урзуф, правий берег р. Зелена (координати на Google Maps: на півдні – 46°56'3.13" Пн, 37°6'8.37" Сх; на заході – 46°56'8.88" Пн, 37°6'6.39" Сх; на сході – 46°56'11.52" Пн, 37°6'17.63" Сх; на півночі – 46°56'23.59" Пн, 37°6'10.28" Сх).

Підйомний матеріал – невиразні фрагменти стінок та ручок керамічних посудин доби середньовіччя.

ВИСНОВКИ

У межах земель Маріупольського та Волноваського районів Донецької області під час польової археологічної розвідки було обстежено 2 поселення, 48 курганних груп та 53 поодиноких курганів.

Всього за даними обмеженого натурного археологічного обстеження пам'яток археології, Публічної кадастрової карти, планово-картографічного матеріалу (Топографічний планшет Ф.Ф. Шуберта (Листи 27-15; 28-15, 28-16; 29-15; 29-16), Топографічний планшет М:1:126000 видання 1919 – 1920 рр., Топографічний планшет М:1:100000 видання 1941 р.), супутниковими знімками Google Maps та даними попередніх досліджень на території зазначених районів під час розвідки було враховано 209 археологічних об'єктів. У тому числі визначено точне місцезнаходження та координати 27 нових, ще невідомих археологічних об'єктів – курганів, раніше відомих лише за картографічними даними.

Підсумовуючи результати досліджень археологічної спадщини у межах земель Маріупольського та Волноваського районів, можна зробити наступні висновки. Значна частина курганів має незадовільний або аварійний технічний стан. З врахованих 209 археологічних об'єктів 69 (33 %) – розорюється на момент дослідження, ще 24 (11,5%) пам'ятки мають прихований характер, на місцевості не ідентифікуються (зруйновано оранкою або при спорудженні гідротехнічних споруд); 77 (36,8 %) курганів залужено на даний час, але розорювалися у попередні часи. Лише 35 (16,7 %) курганів задерновано і мають задовільний технічний стан. Значна частина курганів пошкоджена пізніми перекопами та грабіжницькими ямами – 11 (5,3%), має втрати, пов'язані із спорудженням триангуляційних пунктів тощо.

Оскільки наявність 185 об'єктів з пропонування до постановки на державний облік курганів напевно встановлено, для їхньої території (до завершення процедури постановки на облік) пропонується запровадити режим, аналогічний режиму використання пам'яток археології. Таким чином, усі архітектурні чи ландшафтні перетворення, будівельні, меліоративні, шляхові, земляні роботи у передбачених межах можуть здійснюватися лише з дозволу відповідного органу виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини. На території даної зони забезпечується охорона археологічного культурного шару, дозволяється проведення археологічних досліджень з консервацією та музеєфікацією виявлених розкопками цінних об'єктів, а також збереження недоторканих (резервних) ділянок культурного шару для дослідження їх у майбутньому. Передбачається збереження насипів курганів, що передбачає заборону їх розорювання. Будь-яким земляним роботам, будівельним роботам, пов'язаним з розкриттями, мають передувати археологічні дослідження (розкопки).

Відповідно до технічного стану археологічних об'єктів, які мають прихований характер та на місцевості не ідентифікуються, пропонується наступний режим використання їх земельних ділянок: у межах археологічного об'єкта допускається сільськогосподарське використання території розташування археологічного об'єкта до встановлення місця його розташування і точних параметрів; за межами археологічного об'єкта – рілля за межами кургану.

Перспективним вважається додаткове обстеження території Донецької області в цілому та зони охорони археологічного культурного шару з метою виявлення раніше невідомих поховальних і побутових (поселень) пам'яток, що насичують цю територію потенційними у майбутньому археологічними джерелами інформації про її освоєння з найдавніших часів.

ПОЛЬОВИЙ ОПИС ЗНАХІДОК

№ п/п	Найменування і короткий опис. Матеріал, техніка, розмір	Облікові Позначення (місце знахідки)	Збереження	Примітка. Рисунок у звіті
1	2	3	4	5
1	Кремій. Знаряддя (скребок) на відщепі трапецієподібному у перетині, темно-коричневого кольору, із високим лезом по трьох сторонах периметра, з великою ретушшю, що оформляє робочий кінець і два бічні краї. З одного боку – жовна кірка, патина відсутня. Розміри 3,2×3,0×2,2 см.	Урзуфська с/р, насип кургану № 2708022	задовільний	Рис. 276,1
2	Кремій. Нуклеус багатоплощинний, аморфний, світло-сірого кольору, патина відсутня.. Розміри 4,2×3,2×2,6 см.	Урзуфська с/р, насип кургану № 2708046	задовільний	Рис. 276,2
3	Кремій. Уламок неклеєподібний, аморфний, світло-коричневого кольору. З одного боку – первинна жовна кірка, патина відсутня. Розміри 3,5×3,0×1,7 см.	Урзуфська с/р, поселення Урзуф-1	задовільний	Рис. 276,3
4	Кремій. Відщеп двоскатної пластини (у перетині – трикутник). Кремій світло-сірий, напівпрозорий, без патини та слідів обробки. Розміри 1,5×1,4×0,3 см.	Богатирська с/р, насип кургану № 0403015	задовільний	Рис. 276,4
5	Кремій. Знаряддя (різець) на відщепі аморфної форми, темно-коричневого кольору з легкою патиною. Одна різцева грань оформлена дрібною ретушшю. Кремій крихкий, з одного боку – жовна кірка. Розміри 4,0×3,0×1,0 см.	Урзуфська с/р, насип кургану № 2708046	незадовільний, кремій крихкий	Рис. 276,5
6	Кремій. Уламок поздовжньої двоскатної пластини (у перетині – трикутник). Кремій вкритий густою патиною. На одній грані ретуш утилізації. Розміри 1,8×1,6×0,4 см.	Великоновосілківська ОТГ, насип кургану № 1415519	уламок	Рис. 276,6
7	Кремій. Відщеп, у перетині – трикутник. Кремій світло-сірий, вкритий молочною патиною, без слідів обробки. Розміри 1,8×1,1×0,4 см.	Бердянська с/р, насип кургану № 2703010	задовільний	Рис. 276,7
8	Бронза. «Бубонець» (гудзик) дутий, штампований з двох половин, з привареною петлею зверху та круглим отвором знизу. Прикрашений опуклим штампованим витим орнаментом. Розміри: діаметр виробу – 1,7 см; товщина вушка – 0,2 см; внутрішній діаметр петлі 0,3 см; діаметр отвору – 0,2 см.	Околиці с. Стародубівка, правий беріг р. Берда (передав місцевий мешканець А.П. Вовк)	задовільний	Рис. 276,8
9	Мідь. Фрагмент виробу (деталь портупей чи кінської упряжі ?) з крупною заклепкою аморфної форми. Між заставною частиною заклепки і пластиною зазор до 0,2 см. Розміри частини виробу, що збереглися, 2,5×2,0×0,2 см.	Урзуфська с/р, поселення Урзуф-4	уламок, пошкоджено корозією	Рис. 276,9
10	Мідь. Фрагменти виробу (казан), виготовлені з листової міді. Зберіглася одна заклепка. Розміри фрагментів, що зберіглися: від 4,5×3,0 до 1,5×1,0, товщина 0,06 см. Діаметр отвору для заклепки 0,12 см.	Богатирська с/р, насип кургану № 0403623	уламки 4 шт. зім'ято, пошкоджено корозією	Рис. 276,10
11	Мідь. Фрагмент виробу (казан), виготовлений з листової міді. Зберіглася одна заклепка. Розміри фрагменту, що зберіглися: 8,5×6,0, товщина 0,08 см. Діаметр отвору для заклепки 0,15 см.	Старомайорська с/р, насип кургану № 0414005	уламок зім'ятий, пошкоджено корозією	Рис. 276,11

12	Олов'яниста бронза. Фрагмент виробу (дзеркальце-амулет?). На зворотній частині зберігся фрагмент зображення (ймовірно, солярного символу) з отвором посередині для підвищення діаметром 2 мм. Лицьовий бік зі слідами полірування. Розміри фрагмента, що зберігся: 2,5×2,5 см.	Костянтинопільська с/р, насип кургану № 0408021	уламок, пошкоджено корозією	Рис. 276,12
13	Кістка. Уламок виробу (рукоятка?). Виготовлено із добре обробленої зашліфованої трубчатої променевої кістки дрібної тварини (вівця?). На рукоятці сліди полірування, по периметру біля проксимального кінця вирізана борозенка (1,5×1,5 мм), вірогідно, для підвищення виробу. Розміри: довжина - 12,5, діаметр руків'я – 1,7-1,2 см, діаметр проксимальної частини – 2,5 см.	Ялтинська с/р, поселення Комишувате-ХVI	незадовільний, фрагментовано, дистальний кінець відламано	Рис. 276,13
14	Бронза. Кований виріб (шильце ?) з потовщенням в середній частині, кінці загострені. Розміри: 5,5×2,5 мм, довжина, що реконструюється – 8,0 см.	Ялтинська с/р, поселення Комишувате-ХVI	незадовільний, виріб сильно погнутий, пошкоджено корозією	Рис. 276,14
15	Фрагмент керамічної посудини світло-коричневого кольору. Вінця злегка відігнути назовні, посудина прикрашена під вінцями валиком, розчленованим пальцево-нігтьовими відбитками. Черепок на зламі чорний	Урзуфська с/р, поселення Урзуф-1, шурф 2	уламок	Рис.
16	Фрагмент керамічної посудини світло-сірого кольору. Вінця округлі у перетині, зверху злегка сплюснені. Черепок на зламі чорний	Урзуфська с/р, поселення Урзуф-1, шурф 2	уламок	Рис.
17	Фрагмент придонної частини керамічної посудини світло-сірого кольору із закраїною, що намічається . Черепок на зламі чорний	Урзуфська с/р, поселення Урзуф-1, шурф 2	уламок	Рис.
18	Фрагмент керамічної посудини світло-сірого кольору. Вінця відігнути назовні, зверху сплюснені. Черепок на зламі чорний	Урзуфська с/р, поселення Урзуф-1, ПМ	уламок	Рис.
19	Фрагмент придонної частини керамічної посудини світло-коричневого кольору із закраїною, що намічається . Черепок на зламі чорний	Урзуфська с/р, поселення Урзуф-1, ПМ	уламок	Рис.
20	Мідь. Залізо. Казан (котел), виготовлений з листової міді, з тулубом, що дещо звужується до залізного віночка, фігурними залізними вушками і залізною рукою, з чітко окресленою межею між стінками і дном. Котел клепаний (стінки), дно та стінки також з'єднані за допомогою заклепок. Розміри, що реконструюються: діаметр дна – 34-35 см; вінець – 35-36 см ; отворів для заклепок – 0,2 см. Висота – 15 см. Товщинна стінок – 0,05 см.	Малоянісольська с/р: 4,9 км на ПдЗх від Пд. окраїни с. Малоянісоль (між курганами № 0607035 та 0607036)	незадовільний, фрагментовано, уламки метал крихкий, мідні деталі зім'яті, залізні фрагменти пошкоджено корозією	Рис. 277

СПИСОК ІЛЮСТРАЦІЙ

Рис. 1. Схема розташування курганів. Волноваський район, Великоновосілківська селищна рада, Богатирська сільська рада.

Рис. 2. Богатирська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів 0403006 – 0403007а «Арт-оба» за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 3. Курганна група з 3 курганів 0403006 – 0403007а «Арт-оба». Курган 1 (0403006). Вид з ПнСх.

Рис. 4. Курганна група з 3 курганів 0403006 – 0403007а «Арт-оба». Курган 2 (0403007). Вид з ПнСх

Рис. 5. Курганна група з 3 курганів 0403006 – 0403007а «Арт-оба». Курган 3 (0403007а). Вид з ПнСх..

Рис. 6. Богатирська сільська рада.. Схема розташування курганної групи з 3 курганів 0403015 – 0403017 «Огюз-оба» за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 7. Курганна група з 3 курганів 0403015 – 0403017 «Огюз-оба». Курган 1 (0403015). Вид із Зх.

Рис. 8. Курганна група з 3 курганів 0403015 – 0403017 «Огюз-оба». Курган 2 (0403016). Вид з Пн

Рис. 9. Курганна група з 3 курганів 0403015 – 0403017 «Огюз-оба». Курган 3 (0403017). Вид зі Сх.

Рис. 10. Богатирська сільська рада.. Схема розташування курганної групи з 6 курганів 0403608 – 0403609г «Могили Казенні» за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 11. Курганна група з 6 курганів 0403608 – 0403609г «Могили Казенні». Вид з Пд.

Рис. 12. Курганна група з 6 курганів 0403608 – 0403609г «Могили Казенні». Курган 1 (0403608). Вид з Пд.

Рис. 13. Курганна група з 6 курганів 0403608 – 0403609г «Могили Казенні». Курган 2 (0403609). Вид з Пд.

Рис. 14. Курганна група з 6 курганів 0403608 – 0403609г «Могили Казенні». Курган 3 (0403609а). Вид з Пд.

Рис. 15. Курганна група з 6 курганів 0403608 – 0403609г «Могили Казенні». Курган 4 (0403609б). Вид з Пд.

Рис. 16. Курганна група з 6 курганів 0403608 – 0403609г «Могили Казенні». Курган 5 (0403609в). Вид з Пд.

Рис. 17. Курганна група з 6 курганів 0403608 – 0403609г «Могили Казенні». Курган 6 (0403609г). Вид з Пд.

Рис. 18. Богатирська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів 0403621 – 0403622а за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 19. Богатирська сільська рада. Курганна група з 3 курганів 0403621 – 0403622а. Вид з Пд

Рис. 20. Курганна група з 3 курганів 0403621 – 0403622а. Курган 1 (0403621). Вид із Зх.

Рис. 21. Курганна група з 3 курганів 0403621 – 0403622а. Курган 2 (0403622). Вид із Зх.

Рис. 22. Курганна група з 3 курганів 0403621 – 0403622а. Курган 3 (0403622а). Вид із Зх.

Рис. 23. Богатирська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 4 курганів 0403623 – 0403624б «Кордон-оба» за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 24. Курганна група з 4 курганів 0403623 – 0403624б «Кордон-оба». Курган 1 (0403623). Вид із Зх.

Рис. 25. Курганна група з 4 курганів 0403623 – 0403624б «Кордон-оба». Курган 2 (0403624). Вид зі Сх.

Рис. 26. Курганна група з 4 курганів 0403623 – 0403624б «Кордон-оба». Курган 3 (0403624а). Вид із Зх.

Рис. 27. Великоновосілківський район. Богатирська сільська рада. Курганна група з 4 курганів 0403623 – 0403624б «Кордон-оба». Курган 4 (0403624б). Вид зі Сх.

Рис. 28. Схема розташування курганів. Волноваський район, Великоновосілківська селищна рада, Костянтинопільська сільрада.

Рис. 29. Костянтинопільська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів 0408001 - 0408002 за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 30. Курганна група з 2 курганів 0408001 - 0408002. Охоронний № 3323. Курган 1 (0408001). Вид з Пд.

Рис. 31. Курганна група з 2 курганів 0408001 - 0408002. Охоронний № 3323. Курган 2 (0408002). Вид з Пд.

Рис. 32. Костянтинопільська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 4 курганів 0408003 – 0408005а за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 33. Курганна група з 4 курганів 0408003 – 0408005а. Курган 1 (0408003). Вид з ПдЗх.

Рис. 34. Курганна група з 4 курганів 0408003 – 0408005а. Курган 2 (0408004). Вид з ПдЗх.

Рис. 35. Курганна група з 4 курганів 0408003 – 0408005а. Курган 3 (0408005). Вид з ПдЗх.

Рис. 36. Курганна група з 4 курганів 0408003 – 0408005а. Курган 4 (0408005а). Вид з Пд.

Рис. 37. Костянтинопільська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів 0408006 – 0408007 за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 38. Курганна група з 2 курганів 0408006 – 0408007. Курган 1 (0408006). Вид з Пд.

Рис. 39. Курганна група з 2 курганів 0408006 – 0408007. Курган 2 (0408007). Вид з Пд.

Рис. 40. Костянтинопільська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів 0408017 – 0408018 за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 41. Курганна група з 2 курганів 0408017 – 0408018. Курган 1 (0408017). Вид з Пн.

Рис. 42. Курганна група з 2 курганів 0408017 – 0408018. Курган 2 (0408018). Вид з ПнЗх.

Рис. 43. Костянтинопільська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів 0408019 – 0408020 за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 44. Курганна група з 2 курганів 0408019 – 0408020. Курган 1 (0408019). Вид з Пн.

Рис. 45. Курганна група з 2 курганів 0408019 – 0408020. Курган 2 (0408020). Вид з Пд.

Рис. 46. Костянтинопільська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 6 курганів № 0408021 – 0408026 «Іч-Оба» за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 47. Курганна група з 6 курганів № 0408021 – 0408026 «Іч-Оба». Курган 1 (0408021). Вид з Пн.

Рис. 48. Курганна група з 6 курганів № 0408021 – 0408026 «Іч-Оба». Курган 2 (0408022). Вид з Пн.

Рис. 49. Курганна група з 6 курганів № 0408021 – 0408026 «Іч-Оба». Курган 3 (0408023). Вид зі Сх.

Рис. 50. Курганна група з 6 курганів № 0408021 – 0408026 «Іч-Оба». Курган 4 (0408024). Вид зі Сх.

Рис. 51. Курганна група з 6 курганів № 0408021 – 0408026 «Іч-Оба». Курган 5 (0408025). Вид з Пн.

Рис. 52. Курганна група з 6 курганів № 0408021 – 0408026 «Іч-Оба». Курган 6 (0408026). Вид з Пн.

Рис. 53. Схема розташування курганів. Волноваський район, Великоновосілківська селищна рада, Шахтарська сільська рада.

Рис. 54. Шахтарська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів № 0416005 – 0416005 б за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 55. Курганна група з 3 курганів 0416005 – 0416005 б. Курган 1 (0416005). Вид з Пн.

Рис. 56. Курганна група з 3 курганів 0416005 – 0416005 б. Курган 2 (0416005 а). Вид з Пн.

Рис. 57. Курганна група з 3 курганів 0416005 – 0416005 б. Курган 3 (0416005 б). Вид з Пн.

Рис. 58. Шахтарська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів № 0416005 – 0416007 за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 59. Курганна група з 2 курганів 0416006 – 0416007. Курган 2 (0416007). Вид з ПнСх.

Рис. 60. Шахтарська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів № 0416008 – 0416008 а за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 61. Курганна група з 2 курганів 0416008 – 0416008 а. Курган 1 (0416008). Вид з Пн.

Рис. 62. Курганна група з 2 курганів 0416008 – 0416008 а. Курган 2 (0416008 а). Вид з Пн.

Рис. 63. Шахтарська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів № 0416009 – 0416010 за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 64. Курганна група з 2 курганів 0416009 – 0416010. Курган 1 (0416009). Вид з Пн.

Рис. 65. Курганна група з 2 курганів 0416009 – 0416010. Курган 2 (0416010). Вид з Пн.

Рис. 66. Шахтарська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів № 0416011 – 0416013 за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 67. Курганна група з 3 курганів 0416011 – 0416013. Курган 1 (0416011). Вид з Пн.

Рис. 68. Курганна група з 3 курганів 0416011 – 0416013. Курган 2 (0416012). Вид з Пн.

Рис. 69. Курганна група з 3 курганів 0416011 – 0416013. Курган 3 (0416013). Вид з Пн.

Рис. 70. Схема розташування курганів. Маріупольський район, Сартанська селищна рада, Чермалицька сільська рада.

Рис. 71. Чермалицька сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів № 3305001 – 3305003 за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 72. Курганна група з 3 курганів № 3305001 – 3305003. Курган 1 (3305001 (006)). Вид зі Сх.

Рис. 73. Курганна група з 3 курганів № 3305001 – 3305003. Курган 2 (3305002 (007)). Вид зі Сх.

Рис. 74. Курганна група з 3 курганів № 3305001 – 3305003. Курган 3 (3305003 (008)). Вид зі Сх.

- Рис. 75. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану 3305042 (009) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 76. Курган (3305042 (009)). Вид з Пд.
- Рис. 77. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану 3305018 (017) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 78. Курган (3305018 (017)). Вид зі Сх.
- Рис. 79. Чермалицька сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів 3305004 (021) – 3305005 (022) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 80. Чермалицька сільська рада. Схема розташування курганної групи з 4 курганів «Могила Шишма» № 3305008 – 33050010а за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 81. Курганна група з 4 курганів «Могила Шишма» № 3305008 – 33050010а. Курган 1 (3305008 (023)). Вид з Пд.
- Рис. 82. Курганна група з 4 курганів «Могила Шишма» № 3305008 – 33050010а. Курган 2 (3305009 (024)). Вид з ПдЗх.
- Рис. 83. Курганна група з 4 курганів «Могила Шишма» № 3305008 – 33050010а. Курган 3 (3305010 (025)). Вид з Зх.
- Рис. 84. Курганна група з 4 курганів «Могила Шишма» № 3305008 – 33050010а. Курган 4 (3305010а (026)). Вид з Зх.
- Рис. 85. Чермалицька сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів № 3305011 – 33050012 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 86. Курганна група з 2 курганів № 3305011 – 33050012. Курган 2 (3305012 (028)). Вид з Пн.
- Рис. 87. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану 3305038 (029) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 88. Волноваський р-он. Чермалицька с/р. Курган (3305038 (029)). Вид з ПнЗх.
- Рис. 89. Чермалицька сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів № 3305013 – 3305015 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 90. Курганна група з 3 курганів № 3305013 – 3305015. Курган 1 (3305013 (031)). Вид зі Сх.
- Рис. 91. Курганна група з 3 курганів № 3305013 – 3305015. Курган 2 (3305014 (032)). Вид зі Сх.
- Рис. 92. Курганна група з 3 курганів № 3305013 – 3305015. Курган 3 (3305015 (033)). Вид з Пд.
- Рис. 93. Чермалицька сільська рада. Схема розташування курганної групи з 4 курганів «Могила Асланова» № 3305019 – 3305022 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 94. Курганна група з 4 курганів «Могила Асланова» № 3305019 – 3305022. Курган 1 (3305019 (034)). Вид із Зх.
- Рис. 95. Курганна група з 4 курганів «Могила Асланова» № 3305019 – 3305022. Курган 2 (3305020 (035)). Вид зі Сх.
- Рис. 96. Курганна група з 4 курганів «Могила Асланова» № 3305019 – 3305022. Курган 3 (3305021 (036)). Вид зі Сх.
- Рис. 97. Курганна група з 4 курганів «Могила Асланова» № 3305019 – 3305022. Курган 4 (3305022 (037)). Вид зі Сх.
- Рис. 98. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану 3305037 (038) за супутниковою картою Google Maps
- Рис. 99. Курган (3305037 (038)). Вид з Пн.
- Рис. 100. Чермалицька сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів 3305030 (044-045) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 101. Курганна група з 2 курганів 3305030 (044-045) Курган 1 (044). Вид зі Сх.

- Рис. 102. Курганна група з 2 курганів 3305030 (044-045) Курган 2 (044). Вид із Зх.
- Рис. 103. Чермалицька сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів № 051 – 052а за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 104. Курганна група з 3 курганів № 051 – 052а. Кургани 1-2 (051 – 052). Вид з Пд.
- Рис. 105. Курганна група з 3 курганів № 051 – 052а. Курган 3 (052а). Вид із Зх.
- Рис. 106. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану № 053 за супутниковою картою Google Maps
- Рис. 107. Курган (053). Вид із Зх.
- Рис. 108. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану № 3305044 (055) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 109. Курган 3305044 (055). Вид з Пд.
- Рис. 110. Курган 3305044 (055). Вид з Пн.
- Рис. 111. Чермалицька сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів № 3305047 (058 – 060) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 112. Курганна група з 3 курганів № 3305047 (058 – 060). Кургани 1-3. Вид із Зх.
- Рис. 113. Курганна група з 3 курганів № 3305047 (058 – 060). Кургани 1-3. Вид з Пд.
- Рис. 114. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану 3305046 (061) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 115. Курган 3305046 (061). Вид з Пд.
- Рис. 116. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану 3305046 (062) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 117. Волноваський р-он. Чермалицька с/р. Курган 3305046 (062). Вид з Пн.
- Рис. 118. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану (063) за супутниковою картою Google Maps
- Рис. 119. Курган (063). Вид з Пд.
- Рис. 120. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану 3305045 (064) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 121. Курган Малаєв 3305045 (064). Вид з Пд.
- Рис. 122. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану (067) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 123. Курган (067). Вид із Зх.
- Рис. 124. Схема розташування курганів. Маріупольський район, Сартанська селищна рада, Павлопільська та Талаківська сільська рада.
- Рис. 125. Павлопільська сільська рада. Схема розташування кургану 2509001 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 126. Курган 2509001. Вид з Пн.
- Рис. 127. Павлопільська сільська рада. Схема розташування курганів 2509022 та 2509023 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 128. Курган 2509022. Вид з Пн.
- Рис. 129. Курган 2509023. Вид з Пн.
- Рис. 130. Павлопільська сільська рада. Схема розташування кургану 2509024 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 131. Курган 2509024. Вид зі Сх.
- Рис. 132. Павлопільська сільська рада. Схема розташування кургану 2509025 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 133. Курган 2509025. Вид з Пн.

- Рис. 134. Павлопільська сільська рада. Схема розташування кургану 2509027 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 135. Курган 2509027. Вид з ПнЗх.
- Рис. 136. Талаківська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів 2308001 – 2308003 (003-005) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 137. Курганна група з 3 курганів 2308001 – 2308003 (003-005). Вид з Пн.
- Рис. 138. Талаківська сільська рада. Схема розташування кургану 2308005 (002) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 139. Курган 2308005 (002). Вид з Пд.
- Рис. 140. Талаківська сільська рада. Схема розташування кургану 2308006 (006) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 141. Курган 2308006 (006). Вид із Зх.
- Рис. 142. Талаківська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів 2308015 – 2308017 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 143. Курганна група з 3 курганів 2308015 – 2308017. Вид зі Сх.
- Рис. 144. Талаківська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів 2308018 – 2308018 а за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 145. Курганна група з 2 курганів 2308018 – 2308018 а. Курган 1 (2308018). Вид зі Сх.
- Рис. 146. Курганна група з 2 курганів 2308018 – 2308018 а. Курган 2 (2308018 а). Вид із Зх.
- Рис. 147. Схема розташування курганів. м. Маріуполь, Маріупольський район (землі колишньої Покровської сільської ради Мангушського району).
- Рис. 148. Покровська сільська рада. Схема розташування кургану 2704011 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 149. Курган № 2704011. Вид із Зх.
- Рис. 150. Покровська сільська рада. Схема розташування кургану 2704002 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 151. Курган № 2704002. Вид з Пн.
- Рис. 152. Покровська сільська рада. Схема розташування кургану 2704009 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 153. Курган № 2704009. Вид з Пн.
- Рис. 154. Покровська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів 2704006 – 2704008 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 155. Курганна група з 3 курганів 2704006 – 2704008. Курган 1 № 2704006. Вид з Пд.
- Рис. 156. Курганна група з 3 курганів 2704006 – 2704008. Курган 2 № 2704007. Вид із Зх.
- Рис. 157. Курганна група з 3 курганів 2704006 – 2704008. Курган 3 № 2704008. Вид з Пн.
- Рис. 158. Покровська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів 2704010 – 2704010 а за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 159. Курганна група з 2 курганів 2704010 – 2704010 а. Курган 1 № 2704010. Вид з Пн.
- Рис. 160. Курганна група з 2 курганів 2704010 – 2704010 а. Курган 2 № 2704010 а. Вид зі Сх.
- Рис. 161. Покровська сільська рада. Схема розташування кургану 2704005 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 162. Курган № 2704005. Вид зі Сх.

- Рис. 163. Покровська сільська рада. Схема розташування кургану 2704012 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 164. Курган № 2704012. Вид з Пн.
- Рис. 165. Покровська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 5 курганів 2704014 – 2704017 а за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 166. Курган 1 № 2704014. Вид зі Сх.
- Рис. 167. Курган 2 № 2704015. Вид з Пд.
- Рис. 168. Курган 3 № 2704016. Вид з Пд.
- Рис. 169. Курган 4 № 2704017. Вид із Зх.
- Рис. 170. Курган 5 № 2704017 а. Вид із Зх.
- Рис. 171. Схема розташування курганів. М. Маріуполь, Маріупольський район (землі колишньої Бердянської сільської ради Мангушського району).
- Рис. 172. Бердянська сільська рада. Схема розташування кургану 2703003 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 173. Курган № 2703003. Вид із Зх
- Рис. 174. Бердянська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів 2703009 – 2703010 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 175. Курган 1 № 2703009. Вид із Зх.
- Рис. 176. Курган 2 № 2703010. Вид зі Сх.
- Рис. 177. Бердянська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів 2703501 – 2703503 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 178. Курган 1 № 2703501. Вид із Зх.
- Рис. 179. Курган 2 № 2703502. Вид зі Сх.
- Рис. 180. Бердянська сільська рада. Схема розташування кургану «Могила Бабакова» 2703508 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 181. Курган «Могила Бабакова» № 2703508. Вид з Пн.
- Рис. 182. Бердянська сільська рада. Схема розташування кургану 2703514 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 183. Курган № 2703514. Вид зі Сх.
- Рис. 184. Бердянська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 4 курганів 2703504 – 2703507 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 185. Курган 1 № 2703504. Вид із Зх.
- Рис. 185. Курган 2 № 2703505. Вид із Зх.
- Рис. 186. Курган 3 № 2703506. Вид із Зх.
- Рис. 187. Курган 4 № 2703507. Вид із Зх.
- Рис. 188. Бердянська сільська рада. Схема розташування кургану 2703011 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 189. Курган № 2703011. Вид з ПнСх.
- Рис. 190. Бердянська сільська рада. Схема розташування кургану 2703013 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 191. Бердянська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 5 курганів 2703004 – 2703008 за супутниковою картою Google Maps
- Рис. 192. Курган 1 № 2703004. Вид з ПнЗх.
- Рис. 193. Курган 2 № 2703005. Вид із Зх.
- Рис. 194. Курган 3 № 2703006. Вид з Пд.
- Рис. 195. Кургани 4 та 5 № 2703007 – 2703008. Вид з Пд.
- Рис. 196. Бердянська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів 2703001 – 2703002 за супутниковою картою Google Maps. Рис.
197. Кургани 1 та 2 № 2703001 – 2703002. Вид з Пд.

- Рис. 198. Бердянська сільська рада. Схема розташування кургану 2703022 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 199. Курган № 2703022. Вид із Зх.
- Рис. 200. Бердянська сільська рада. Схема розташування курганів 2703023 та 2703024 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 201. Курган № 2703023. Вид з Пд..
- Рис. 202. Курган № 2703024. Вид зі Сх.
- Рис. 203. Бердянська сільська рада. Схема розташування кургану 2703026 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 204. Курган № 2703026. Вид з Пн.
- Рис. 205. Бердянська сільська рада. Схема розташування кургану 2703028 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 206. Курган № 2703028. Вид з Пн.
- Рис. 207. Схема розташування курганів. Маріупольський район, Нікольська ОТГ, Тополинська сільська рада.
- Рис. 208. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 7 курганів «Могила Старий Крим» № 0611012 – 0611014 (012-018) та поодиноких курганів № 0611015 (019) і № 0611015 (020) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 209. Курганна група з 7 курганів «Могила Старий Крим». Курган 4 № 0611014 (015). Вид із Зх.
- Рис. 210. Курган № 0611015 (019). Вид з Пн.
- Рис. 211. Курган № 0611015 (020). Вид із Зх.
- Рис. 212. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів (026-028) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 213. Курган № ----- (026). Вид з Пд.
- Рис. 214. Курган № ----- (027). Вид з Пд.
- Рис. 215. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів № 0611022 – 0611023 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 216. Курганна група з 2 курганів 0611022 – 0611023. Курган 1 № 0611022 (201). Вид із Зх.
- Рис. 217. Курганна група з 2 курганів 0611022 – 0611023. Курган 2 № 0611023 (202). Вид із Зх.
- Рис. 218. Тополинська сільська рада. Схема розташування кургану № 0611024 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 219. Курган № 0611024 (203). Вид із Зх.
- Рис. 220. Тополинська сільська рада. Схема розташування кургану № 0611030 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 221. Курган № 0611030 (206). Вид з Пн.
- Рис. 222. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів № 0611031 – 0611033 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 223. Курганна група з 3 курганів 0611031 – 0611033. Курган 1 № 0611031 (207). Вид зі Сх.
- Рис. 224. Курганна група з 3 курганів 0611031 – 0611033. Курган 2 № 0611032 (208). Вид зі Сх.
- Рис. 225. Курганна група з 3 курганів 0611031 – 0611033. Курган 3 № 0611033 (209). Вид зі Сх.
- Рис. 226. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів № 0611034 – 0611036 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 227. Курганна група з 3 курганів 0611034 – 0611036. Курган 1 № 0611034 (210). Вид з Пд.

- Рис. 228. Курганна група з 3 курганів 0611034 – 0611036. Курган 2 № 0611035 (211). Вид з Пд.
- Рис. 229. Курганна група з 3 курганів 0611034 – 0611036. Курган 3 № 0611036 (212). Вид з Пн.
- Рис. 230. Тополинська сільська рада. Схема розташування кургану № 0611038 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 231. Курган № 0611038 (214). Вид з Пд.
- Рис. 232. Тополинська сільська рада. Схема розташування кургану № 0611040 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 233. Курган № 0611040 (216). Вид з ПнЗх.
- Рис. 234. Тополинська сільська рада. Схема розташування кургану № ----- (217) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 235. Курган № ----- (217). Вид з Пн.
- Рис. 236. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи «Шевченко-І» з 21 кургану № 0611501 – 0611521 за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 237. Курганна група з 21 кургану 0611501 – 0611521. Курган 17 № 0611517 (517). Вид із Зх.
- Рис. 238. Курганна група з 21 кургану 0611501 – 0611521. Курган 18 № 0611518 (518). Вид з Пн.
- Рис. 239. Курганна група з 21 кургану 0611501 – 0611521. Курган 19 № 0611519 (519). Вид з Пн.
- Рис. 240. Курганна група з 21 кургану 0611501 – 0611521. Курган 20 № 0611520 (520). Вид з ПдСх.
- Рис. 241. Курганна група з 21 кургану 0611501 – 0611521. Курган 21 № 0611521 (521). Вид з Пн.
- Рис. 242. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 4 курганів 0611525 (536-539) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 243. Курганна група з 4 курганів 0611525 (536-539). Курган 1 № 0611525 (536). Вид із Зх.
- Рис. 244. Курганна група з 4 курганів 0611525 (536-539). Курган 2 № 0611525 (537). Вид із Зх.
- Рис. 245. Курганна група з 4 курганів 0611525 (536-539). Курган 3 № 0611525 (538). Вид із Зх.
- Рис. 246. Тополинська сільська рада. Схема розташування кургану 0611526 (540) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 247. Курган № 0611526 (540). Вид з Пн.
- Рис. 248. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566) за супутниковою картою Google Maps.
- Рис. 249. Курганна група з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566). Курган 9 № 0611536 (553). Вид з Пд.
- Рис. 250. Курганна група з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566). Курган 10 № 0611537 (554). Вид з Пд.
- Рис. 251. Курганна група з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566). Курган 11 № 0611538 (555). Вид з Пд.
- Рис. 252. Курганна група з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566). Курган 12 № 0611539 (556). Вид із Зх.
- Рис. 253. Курганна група з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566). Курган 13 № 0611540 (557). Вид з Пд.
- Рис. 254. Курганна група з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566). Курган 14 № 0611541 (558). Вид з Пд.

Рис. 255. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566), кургани 559 та 560 за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 256. Курганна група з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566). Курган 15 № 0611542 (559). Вид з ПдСх.

Рис. 257. Курганна група з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566). Курган 16 № 0611543 (560). Вид зі Сх.

Рис. 258. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566), курган 561 за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 259. Курганна група з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566). Курган 17 № 0611544 (561). Вид із Зх.

Рис. 260. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів (573-574) за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 261. Курганна група з 2 курганів (573-574). Курган 1 № ----- (573). Вид з Пн.

Рис. 262. Курганна група з 2 курганів (573-574). Курган 2 № ----- (574). Вид з Пд.

Рис. 263. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганних груп з 2 курганів (575-576) та (577-578) за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 264. Курганна група з 2 курганів (575-576). Вид з Пд.

Рис. 265. Курганна група з 2 курганів (575-576). Курган 1 № ----- (575). Вид з Пд.

Рис. 266. Курганна група з 2 курганів (575-576). Курган 2 № ----- (576). Вид з Пд.

Рис. 267. Курганна група з 2 курганів (577-578). Вид з ПдЗх.

Рис. 268. Курганна група з 2 курганів (577-578). Курган 1 № ----- (577). Вид з ПнЗх.

Рис. 269. Курганна група з 2 курганів (577-578). Курган 2 № ----- (578). Вид з ПдЗх.

Рис. 270. Тополинська сільська рада. Схема розташування кургану 579 за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 271. Курган № ----- (579). Вид з Зх.

Рис. 272. Схема розташування археологічного об'єкту поселення «Урзуф-1» (тимчасовий обліковий № 2708025). Мангушська ОТГ, Маріупольський район (землі колишньої Урзуфської сільської ради Мангушського району).

Рис. 273. Схема розташування археологічного об'єкту поселення «Урзуф-1». Тимчасовий обліковий № 2708025 за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 274. Схема розташування археологічного об'єкту поселення «Урзуф-1» Тимчасовий обліковий № 2708025.

Рис. 275. Схема розташування археологічних об'єктів: поселення «Урзуф-1» та «Урзуф-4». Тимчасові облікові №№ 2708025, 2708028 за супутниковою картою Google Maps.

Рис. 276. Випадкові знахідки: 1 – курган № 2708022; 2 – курган № 2708046; 3 – поселення Урзуф-1; 4 – курган № 0403015; 5 – курган № 2708046; 6 – курган № 1415519; 7 – курган № 2703010; 8 – Стародубівка; 9 – поселення Урзуф-4; 10 – курган № 0403623; 11 – курган № 0414005; 12 – курган № 0408021; 13, 14 – поселення Комишувате-ХVІ.

Рис. 277. Випадкова нахідка казана біля с. Малоянисоль.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Братченко С.Н., Кротова А.А., Швецов М.Л., Гершкович Я.П., Константинеску Л.Ф. Отчет об исследовании Донецкой экспедиции в 1977 г. *Науковий архів Інституту археології НАН України*. 1977/12.
2. Братченко С.Н. Гершкович Я.П., Константинеску Л.Ф., Кротова А.А. Раскопки курганов в Северо-Восточном Приазовье. *АО 1978 года*. М.: Наука, 1979. С. 308-309.
3. Военно-топографическая карта Екатеринославской губернии, 1861 г. 3 версты в 1 дюйме 1846-1863 pp. під редакцією Ф.Ф. Шуберта. (лист XXVII-15; XXVIII-16; XXIX-16).
4. Військового-топографічна карта Червоної армії, 1941 р. масштаб 1:100000. арк. М-37-027
5. Веб-ресурс «Публічна кадастрова карта України» / <http://map.land.gov.ua/kadastrova-karta>.
6. Веб-ресурс «Про затвердження методичних рекомендацій Міністерства культури і туризму України» / <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0956655-09#Text>.
7. Горбов В.Н., Усачук А.Н. Отчет о полевых исследованиях Новоазовской археологической экспедиции в 1987 г. *Науковий архів Інституту археології НАН України*. 1988/.
8. Горбов В.Н., Усачук А.Н. Отчет о полевых исследованиях Новоазовской археологической экспедиции в 1988 г. *Науковий архів Інституту археології НАН України*. 1988/201.
9. Дегерменджи С.М., Кузин В.И., Подобед В.А., Полидович Ю.В., Цимиданов В.В. Отчет об археологических исследованиях на территории Донецкой области в 1993 г. *Науковий архів Інституту археології НАН України*. 1993/32.
10. Забавин В.О. Погребения срубной культуры длинного кургана у села Орловское (из раскопок В.К. Кульбаки). *ДАЗ. №13-14*. Донецьк, 2010. С.174-184.
11. Забавин В.О., Булик М.В., Небрат С.Г., Полідович Ю.Б. Звіт про розвідки на півдні Донецької області у 2020 році. *Науковий архів Інституту археології НАН України*. 2020/.
12. Колесник А.В., Подобед В.А., Дедов В.Н., Литвиненко Р.А. Отчет о работах археологической экспедиции экспериментального творческого объединения «Фонд» при Донецком отделении УФК в 1988-1989 гг. *Науковий архів Інституту археології НАН України*. 1989/239.
13. Колесник А.В., Горбов В.Н., Усачук А.Н., Подобед В.А. Отчет о работах экспедиции ДОКМ и об-ва охраны памятников в 1991 г. в Донецкой обл. *Науковий архів Інституту археології НАН України*. 1991/165.
14. Колесник О.В., Кравченко Е.Є., Підобід В.А., Полідович Ю.Б., Усачук А.М., Цимиданов В.В. Звіт про проведення археологічних робіт (розвідок) на території Донецької обл. у 2007 р. *Науковий архів Інституту археології НАН України*. № 2007/110.
15. Константинеску Л.Ф. Новые материалы позднемного времени Северо-Восточного Приазовья. *Новые памятники ямной культуры степной зоны Украины*. К.:Наук.думка, 1988. с. 92-95.
16. Кравченко Е.Є., Підобід В.А., Полідович Ю.Б., Усачук А.М., Циміданов В.В. Звіт про проведення археологічних робіт (розвідок) на території Донецької області у 2008 році. *Науковий архів Інституту археології НАН України*. 2008/306.
17. Кравченко Е. Є., Підобід В. А., Полідович Ю. Б., Усачук А. М., Циміданов В. В., Кузін В. І., Колесник О. В. Звіт про проведення археологічних робіт (розвідок) на території Донецької області у 2009 році. *Науковий архів Інституту археології НАН України*. 2009/180.
18. Кравченко Е.Є., Полідович Ю.Б., Циміданов В.В., Кузін В.І., Колесник О.В., Усачук А.М. Звіт про проведення археологічних робіт (розвідок) на території Донецької області у 2010 році. *Науковий архів Інституту археології НАН України*. 2010/105.

19. Кульбака В.К., Гнатко И.И., Никитин В.И. Отчет об археологических исследованиях курганов в зонах новостроек у г. Приволье Луганской обл., у с. Орловское и Приморское Новоазовского р-на Донецкой обл., у с. Андреевка Скадовского р-на Херсонской обл. и с. Щербани Вознесенского р-на Николаевской обл. *Науковий архів Інституту археології НАН України*. № 1991/113.
20. Моруженко А.А., Посредников В.А., Привалов А.И., Зарайская Н.П. Отчет об археологических раскопках курганов в зоне строительства мелиоративных систем на территории Володарского и Тельмановского р-нов Донецкой обл. в 1980 г. *Науковий архів Інституту археології НАН України*. № 1980/98а.
21. Полідович Ю.Б., Кравченко Е.Є., Коваль Ю.Г., Усачук А.М., Дегерменджі С.М., Підобід В.А., Циміданов В.В. Звіт про проведення археологічних робіт (розвідок) на території Донецької області у 2012 році. *Науковий архів Інституту археології НАН України*. 2012/132.
22. Полідович Ю.Б., Кравченко Е.Є., Дегерменджі С.М., Коваль Ю.Г., Підобід В.А., Усачук А.М., Циміданов В.В. Звіт про проведення археологічних робіт на території Донецької області у 2013 році. *Науковий архів Інституту археології НАН України*. 2013/93.
23. Посредников В.А. Работы в Донецкой области. *АО 1980 года*. М.: Наука, 1981. С. 303-304.
24. Швецов М. Л., Кравченко Э. Е. Отчет об археологических исследованиях экспедиции в 1988 г. *Науковий архів Інституту археології НАН України*. 1988/165.
25. Усачук А.Н. К вопросу о костяных деталях духовых музыкальных инструментов в эпоху бронзы. *Древности Северо-Восточного Приазовья*. Донецк, 1999. С. 78-79, рис. 4.

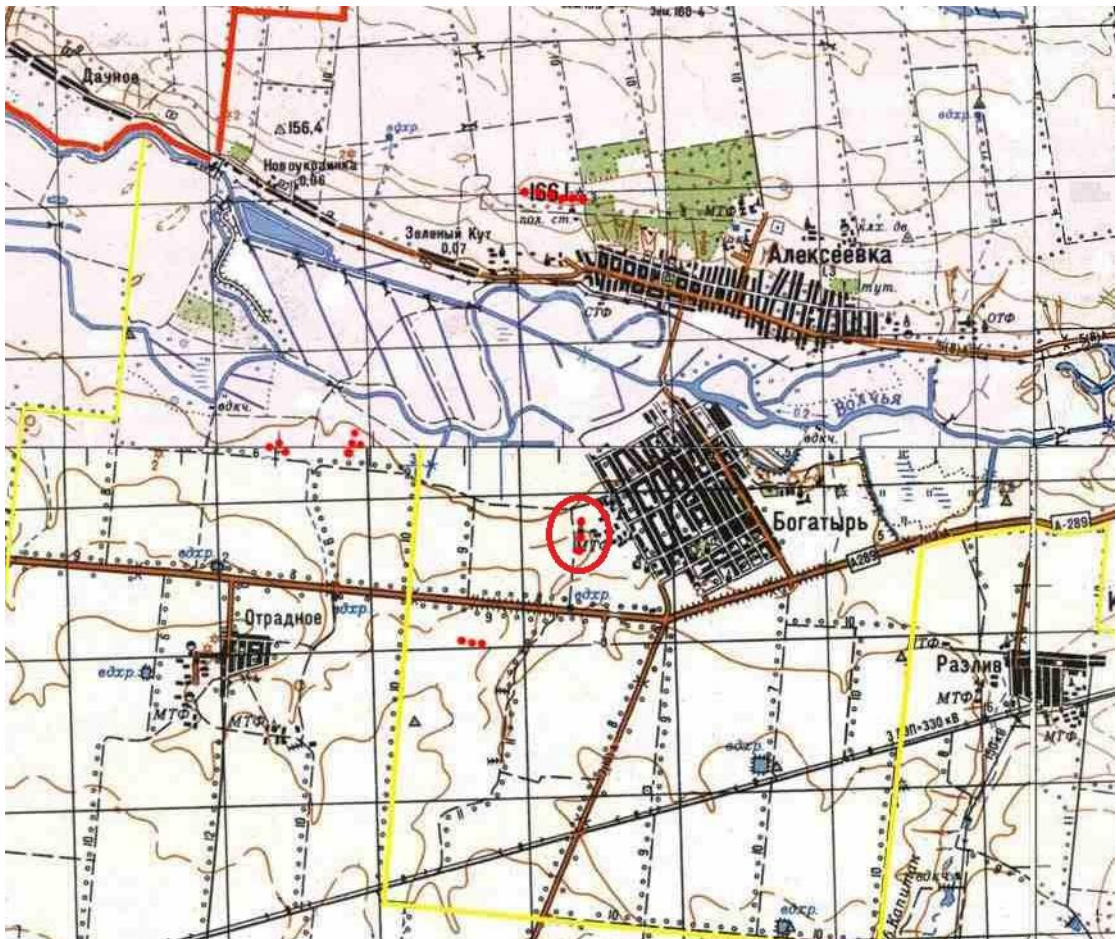

Рис. 1. Схема розташування курганів. Волноваський район, Великоновосілківська селищна рада, Богатирська сільська рада

Рис. 2. Богатирська сільська рада.. Схема розташування курганної групи з 3 курганів 0403006 – 0403007а «Арт-оба» за супутниковою картою Google Maps

Рис. 3. Курганна група з 3 курганів 0403006 – 0403007а «Арт-оба». Курган 1 (0403006). Вид з ПнСх

Рис. 4. Курганна група з 3 курганів 0403006 – 0403007а «Арт-оба». Курган 2 (0403007). Вид з ПнСх

Рис. 5. Курганна група з 3 курганів 0403006 – 0403007а «Арт-оба». Курган 3 (0403007а). Вид з ПнСх

Рис. 6. Богатирська сільська рада.. Схема розташування курганної групи з 3 курганів 0403015 – 0403017 «Огюз-оба» за супутниковою картою Google Maps

Рис. 7. Курганна група з 3 курганів 0403015 – 0403017 «Огюз-оба». Курган 1 (0403015).
Вид із Зх

Рис. 8. Курганна група з 3 курганів 0403015 – 0403017 «Огюз-оба». Курган 2 (0403016).
Вид з Пн

Рис. 9. Курганна група з 3 курганів 0403015 – 0403017 «Огюз-оба». Курган 3 (0403017). Вид зі Сх

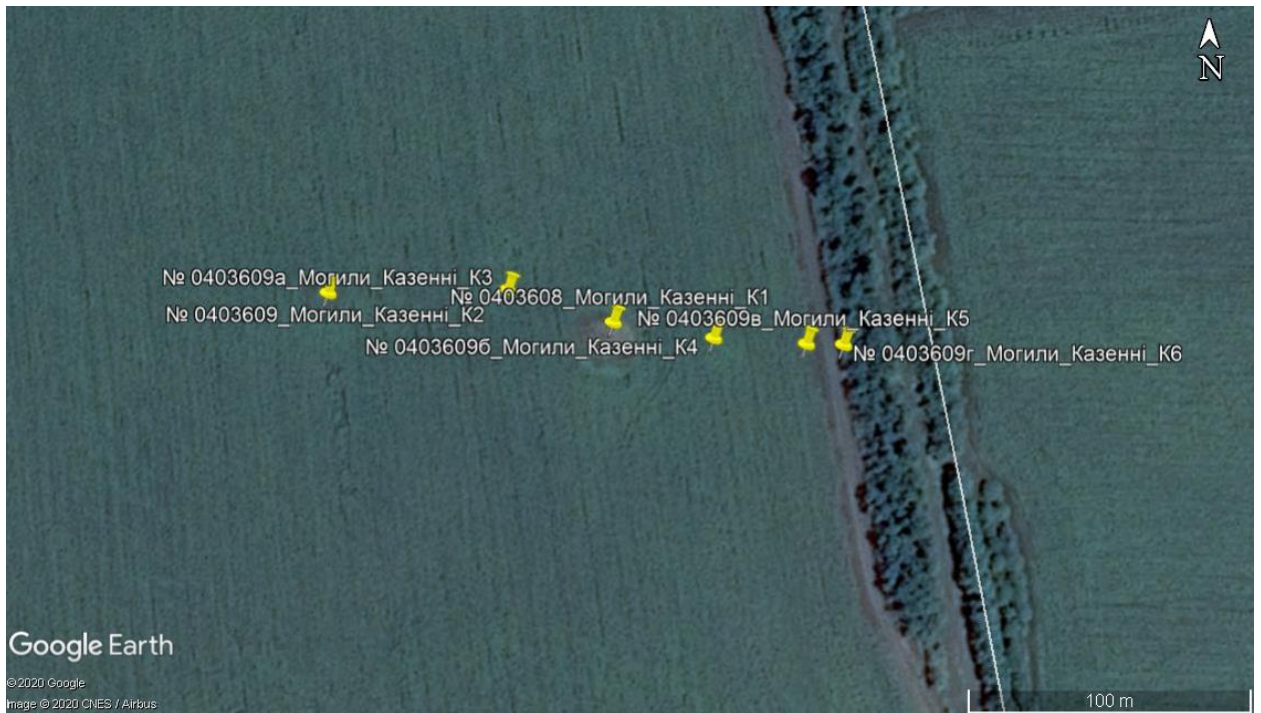

Рис. 10. Богатирська сільська рада.. Схема розташування курганної групи з 6 курганів 0403608 – 0403609г «Могили Казенні» за супутниковою картою Google Maps

Рис. 11. Курганна група з 6 курганів 0403608 – 0403609г «Могили Казенні».
Вид з Пд

Рис. 12. Курганна група з 6 курганів 0403608 – 0403609г «Могили Казенні». Курган 1
(0403608). Вид з Пд

Рис. 13. Курганна група з 6 курганів 0403608 – 0403609г «Могили Казенні». Курган 2 (0403609). Вид з Пд

Рис. 14. Курганна група з 6 курганів 0403608 – 0403609г «Могили Казенні». Курган 3 (0403609а). Вид з Пд

Рис. 15. Курганна група з 6 курганів 0403608 – 0403609г «Могили Казенні». Курган 4 (0403609б). Вид з Пд

Рис. 16. Курганна група з 6 курганів 0403608 – 0403609г «Могили Казенні». Курган 5 (0403609в). Вид з Пд

Рис. 17. Курганна група з 6 курганів 0403608 – 0403609г «Могили Казенні». Курган 6 (0403609г). Вид з Пд

Рис. 18. Богатирська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів 0403621 – 0403622а за супутниковою картою Google Maps

Рис. 19. Богатирська сільська рада. Курганна група з 3 курганів 0403621 – 0403622а.
Вид з Пд

Рис. 20. Курганна група з 3 курганів 0403621 – 0403622а. Курган 1 (0403621).
Вид із Зх

Рис. 21. Курганна група з 3 курганів 0403621 – 0403622а. Курган 2 (0403622).
Вид із Зх

Рис. 22. Курганна група з 3 курганів 0403621 – 0403622а. Курган 3 (0403622а).
Вид із Зх

Рис. 23. Богатирська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 4 курганів 0403623 – 0403624б «Кордон-оба» за супутниковою картою Google Maps

Рис. 24. Курганна група з 4 курганів 0403623 – 0403624б «Кордон-оба». Курган 1 (0403623). Вид із 3х

Рис. 25. Курганна група з 4 курганів 0403623 – 0403624б «Кордон-оба». Курган 2 (0403624). Вид зі Сх

Рис. 26. Курганна група з 4 курганів 0403623 – 0403624б «Кордон-оба». Курган 3 (0403624а). Вид із Зх

Рис. 27. Великоновосілівський район. Богатирська сільська рада. Курганна група з 4 курганів 0403623 – 04036246 «Кордон-оба». Курган 4 (04036246). Вид зі Сх

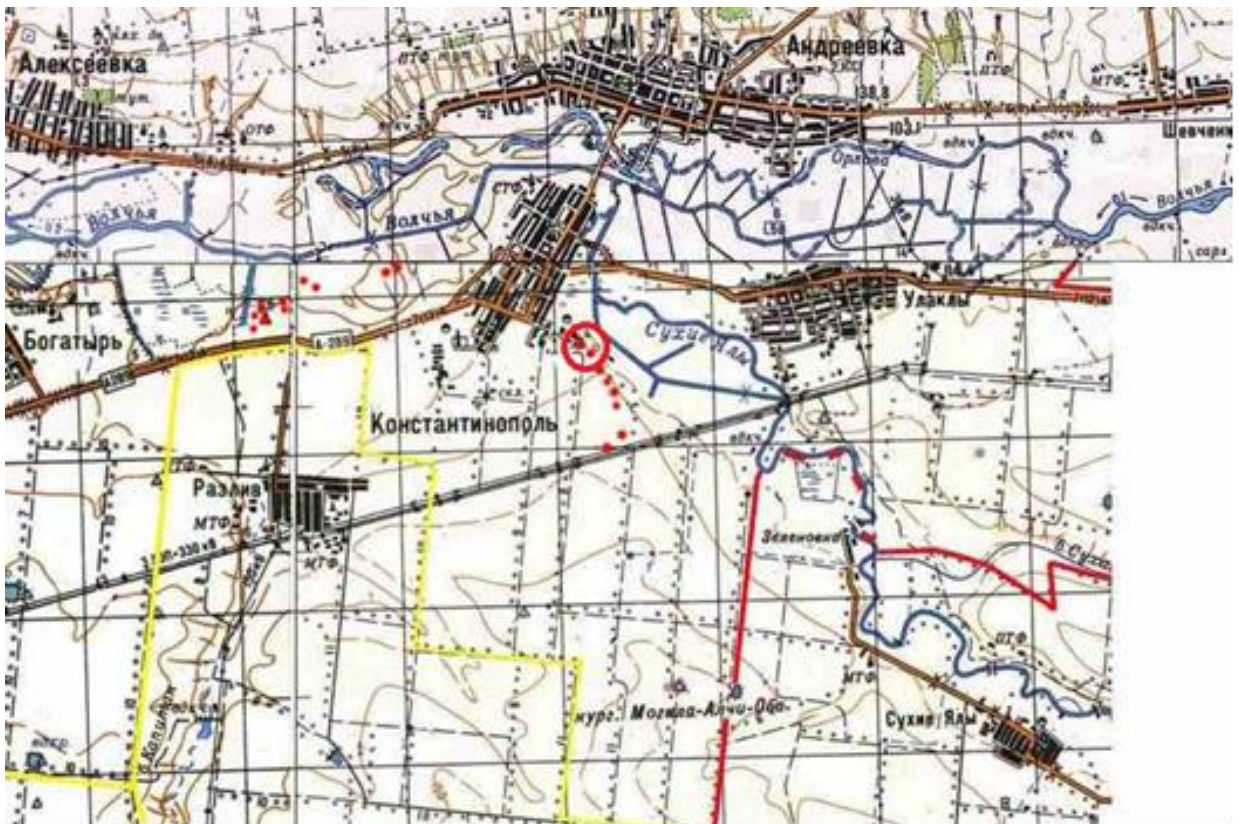

Рис. 28. Схема розташування курганів.
Волноваський район, Великоновосілівська селищна рада, Костянтинопільська сільрада

Рис. 29. Костянтинопільська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів 0408001 - 0408002 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 30. Курганна група з 2 курганів 0408001 - 0408002. Охоронний № 3323. Курган 1 (0408001). Вид з Пд

Рис. 31. Курганна група з 2 курганів 0408001 - 0408002. Охоронний № 3323. Курган 2 (0408002). Вид з Пд

Рис. 32. Костянтинопільська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 4 курганів 0408003 – 0408005а за супутниковою картою Google Maps

Рис. 33. Курганна група з 4 курганів 0408003 – 0408005а. Курган 1 (0408003).
Вид з ПдЗх

Рис. 34. Курганна група з 4 курганів 0408003 – 0408005а. Курган 2 (0408004).
Вид з ПдЗх

Рис. 35. Курганна група з 4 курганів 0408003 – 0408005а. Курган 3 (0408005).
Вид з ПдЗх

Рис. 36. Курганна група з 4 курганів 0408003 – 0408005а. Курган 4 (0408005а).
Вид з Пд

Рис. 37. Костянтинопільська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів 0408006 – 0408007 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 38. Курганна група з 2 курганів 0408006 – 0408007. Курган 1 (0408006). Вид з Пд

Рис. 39. Курганна група з 2 курганів 0408006 – 0408007. Курган 2 (0408007).
Вид з Пд

Рис. 40. Костянтинопільська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів 0408017 – 0408018 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 41. Курганна група з 2 курганів 0408017 – 0408018. Курган 1 (0408017).
Вид з Пн

Рис. 42. Курганна група з 2 курганів 0408017 – 0408018. Курган 2 (0408018).
Вид з ПнЗх

Рис. 43. Костянтинопільська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів 0408019 – 0408020 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 44. Курганна група з 2 курганів 0408019 – 0408020. Курган 1 (0408019). Вид з Пн

Рис. 45. Курганна група з 2 курганів 0408019 – 0408020. Курган 2 (0408020). Вид з Пд

Рис. 46. Костянтинопільська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 6 курганів № 0408021 – 0408026 «Іч-Оба» за супутниковою картою Google Maps

Рис. 47. Курганна група з 6 курганів № 0408021 – 0408026 «Іч-Оба». Курган 1 (0408021).
Вид з Пн

Рис. 48. Курганна група з 6 курганів № 0408021 – 0408026 «Іч-Оба». Курган 2 (0408022).
Вид з Пн

Рис. 49. Курганна група з 6 курганів № 0408021 – 0408026 «Іч-Оба». Курган 3 (0408023).
Вид зі Сх

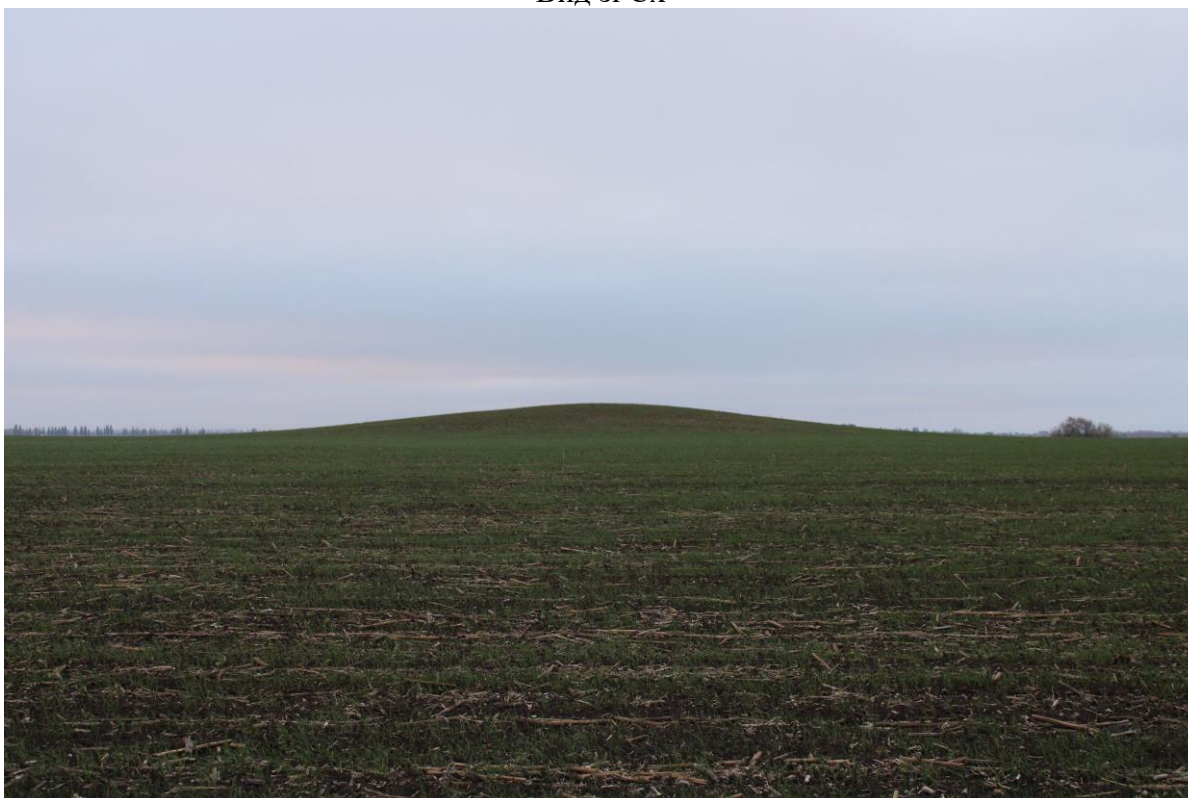

Рис. 50. Курганна група з 6 курганів № 0408021 – 0408026 «Іч-Оба». Курган 4 (0408024).
Вид зі Сх

Рис. 51. Курганна група з 6 курганів № 0408021 – 0408026 «Іч-Оба». Курган 5 (0408025).
Вид з Пн

Рис. 52. Курганна група з 6 курганів № 0408021 – 0408026 «Іч-Оба». Курган 6 (0408026).
Вид з Пн

Рис. 53. Схема розташування курганів групи.
 Волноваський район, Великоновосілківська селищна рада, Шахтарська сільська рада

Рис. 54. Шахтарська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів № 0416005 – 0416005 б за супутниковою картою Google Maps

Рис. 55. Курганна група з 3 курганів 0416005 – 0416005 б. Курган 1 (0416005). Вид з Пн

Рис. 56. Курганна група з 3 курганів 0416005 – 0416005 б. Курган 2 (0416005 а).
Вид з Пн

Рис. 57. Курганна група з 3 курганів 0416005 – 0416005 б. Курган 3 (0416005 б).
Вид з Пн

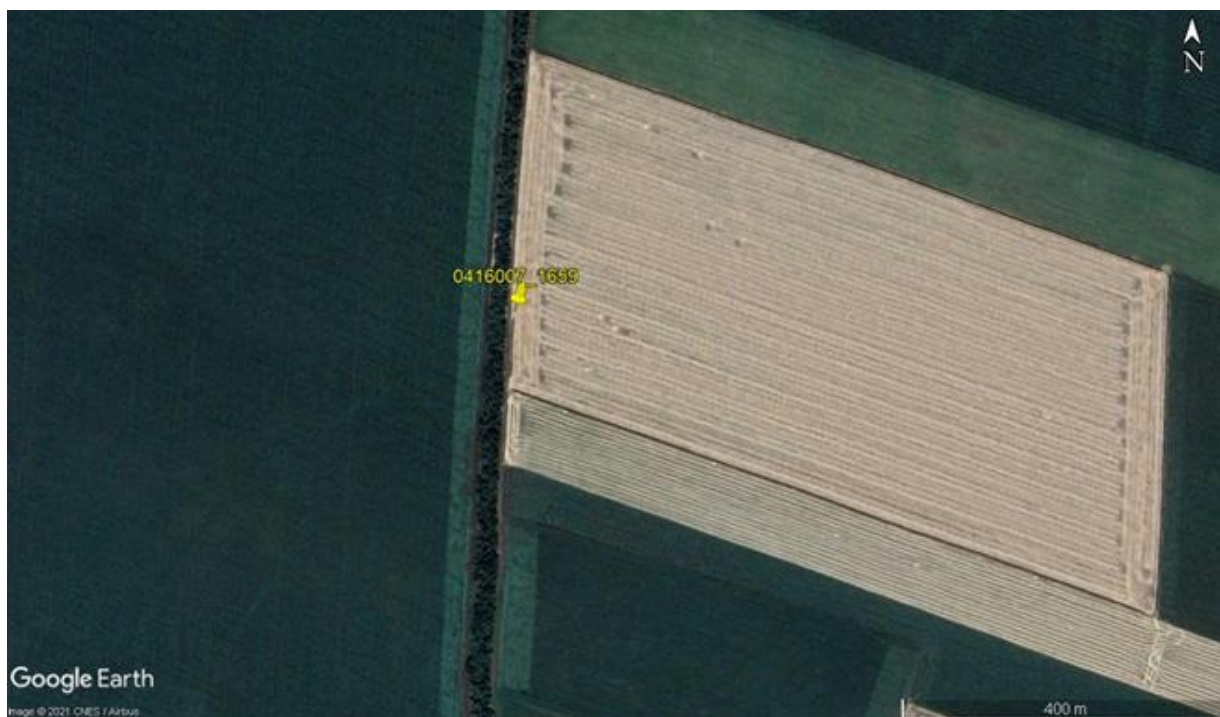

Рис. 58. Шахтарська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів № 0416005 – 0416007 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 59. Курганна група з 2 курганів 0416006 – 0416007. Курган 2 (0416007). Вид з ПнСх

Рис. 60. Шахтарська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів № 0416008 – 0416008 а за супутниковою картою Google Maps

Рис. 61. Курганна група з 2 курганів 0416008 – 0416008 а. Курган 1 (0416008).
Вид з Пн

Рис. 62. Курганна група з 2 курганів 0416008 – 0416008 а. Курган 2 (0416008 а).
Вид з Пн

Рис. 63. Шахтарська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів №
0416009 – 0416010 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 64. Курганна група з 2 курганів 0416009 – 0416010. Курган 1 (0416009). Вид з Пн

Рис. 65. Курганна група з 2 курганів 0416009 – 0416010. Курган 2 (0416010). Вид з Пн

Рис. 66. Шахтарська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів № 0416011 – 0416013 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 67. Курганна група з 3 курганів 0416011 – 0416013. Курган 1 (0416011). Вид з Пн

Рис. 68. Курганна група з 3 курганів 0416011 – 0416013. Курган 2 (0416012).
Вид з Пн

Рис. 69. Курганна група з 3 курганів 0416011 – 0416013. Курган 3 (0416013).
Вид з Пн

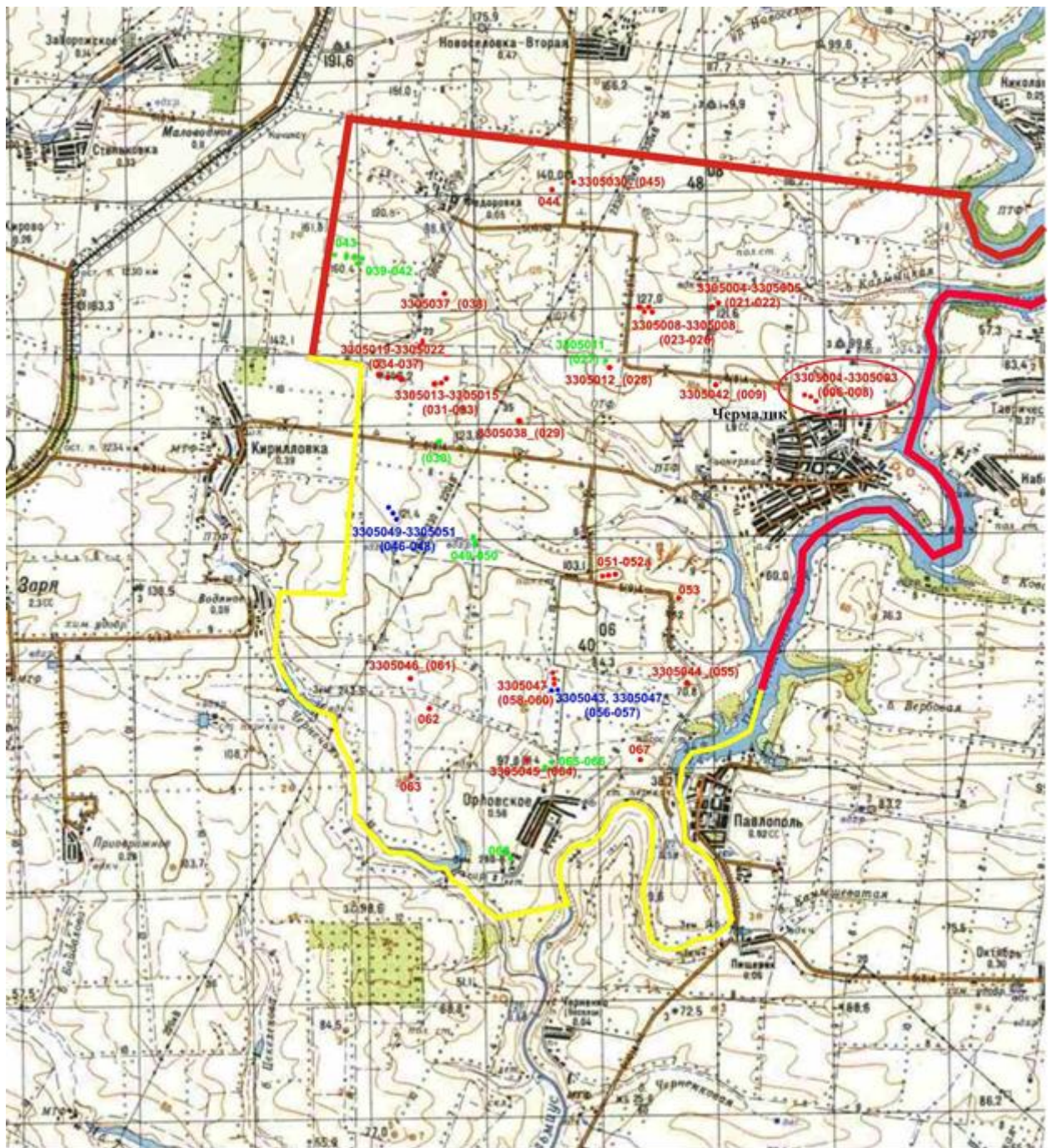

Рис. 70. Схема розташування курганів.
 Маріупольський район, Сартанська селищна рада, Чермалицька сільська рада

Рис. 71. Чермалицька сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів № 3305001 – 3305003 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 72. Курганна група з 3 курганів № 3305001 – 3305003. Курган 1 (3305001 (006)). Вид зі Сх

Рис. 73. Курганна група з 3 курганів № 3305001 – 3305003. Курган 2 (3305002 (007)).
Вид зі Сх

Рис. 74. Курганна група з 3 курганів № 3305001 – 3305003. Курган 3 (3305003 (008)).
Вид зі Сх

Рис. 75. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану 3305042 (009) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 76. Курган (3305042 (009)). Вид з Пд

Рис. 77. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану 3305018 (017) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 78. Курган (3305018 (017)). Вид зі Сх

Рис. 79. Чермалицька сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів 3305004 (021) – 3305005 (022) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 80. Чермалицька сільська рада. Схема розташування курганної групи з 4 курганів «Могила Шишма» № 3305008 – 33050010а за супутниковою картою Google Maps

Рис. 81. Курганна група з 4 курганів «Могила Шишма» № 3305008 – 33050010а. Курган 1 (3305008 (023)). Вид з Пд

Рис. 82. Курганна група з 4 курганів «Могила Шишма» № 3305008 – 33050010а. Курган 2 (3305009 (024)). Вид з ПдЗх

Рис. 83. Курганна група з 4 курганів «Могила Шишма» № 3305008 – 33050010а. Курган 3 (3305010 (025)). Вид з Зх

Рис. 84. Курганна група з 4 курганів «Могила Шишма» № 3305008 – 33050010а. Курган 4 (3305010а (026)). Вид з Зх

Рис. 85. Чермалицька сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів № 3305011 – 33050012 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 86. Курганна група з 2 курганів № 3305011 – 33050012. Курган 2 (3305012 (028)).
Вид з Пн

Рис. 87. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану 3305038 (029) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 88. Волноваський р-он. Чермалицька с/р. Курган (3305038 (029)). Вид з ПнЗх

Рис. 89. Чермалицька сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів № 3305013 – 3305015 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 90. Курганна група з 3 курганів № 3305013 – 3305015. Курган 1 (3305013 (031)). Вид зі Сх

Рис. 91. Курганна група з 3 курганів № 3305013 – 3305015. Курган 2 (3305014 (032)). Вид зі Сх

Рис. 92. Курганна група з 3 курганів № 3305013 – 3305015. Курган 3 (3305015 (033)). Вид з Пд

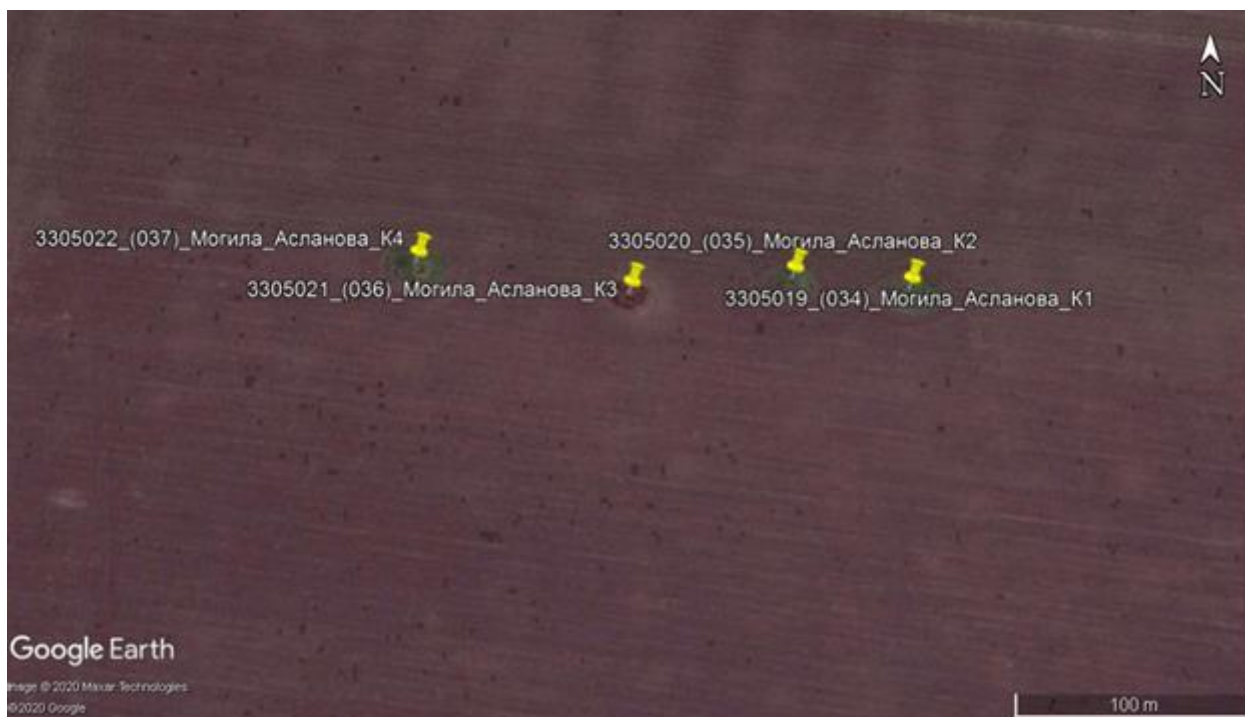

Рис. 93. Чермалицька сільська рада. Схема розташування курганної групи з 4 курганів «Могила Асланова» № 3305019 – 3305022 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 94. Курганна група з 4 курганів «Могила Асланова» № 3305019 – 3305022. Курган 1 (3305019 (034)). Вид із Зх

Рис. 95. Курганна група з 4 курганів «Могила Асланова» № 3305019 – 3305022. Курган 2 (3305020 (035)). Вид зі Сх

Рис. 96. Курганна група з 4 курганів «Могила Асланова» № 3305019 – 3305022. Курган 3 (3305021 (036)). Вид зі Сх

Рис.97. Курганна група з 4 курганів «Могила Асланова» № 3305019 – 3305022. Курган 4 (3305022 (037)). Вид зі Сх

Рис. 98. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану 3305037 (038) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 99. Курган (3305037 (038)). Вид з Пн

Рис. 100. Чермалицька сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів 3305030 (044-045) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 101. Курганна група з 2 курганів 3305030 (044-045) Курган 1 (044). Вид зі Сх

Рис. 102. Курганна група з 2 курганів 3305030 (044-045) Курган 2 (044). Вид із Зх

Рис. 103. Чермалицька сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів № 051 – 052а за супутниковою картою Google Maps

Рис. 104. Курганна група з 3 курганів № 051 – 052а. Кургани 1-2 (051 – 052).
Вид з Пд

Рис. 105. Курганна група з 3 курганів № 051 – 052а. Курган 3 (052а).
Вид із Зх

Рис. 106. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану № 053 за
спутниковою картою Google Maps

Рис. 107. Курган (053). Вид із Зх

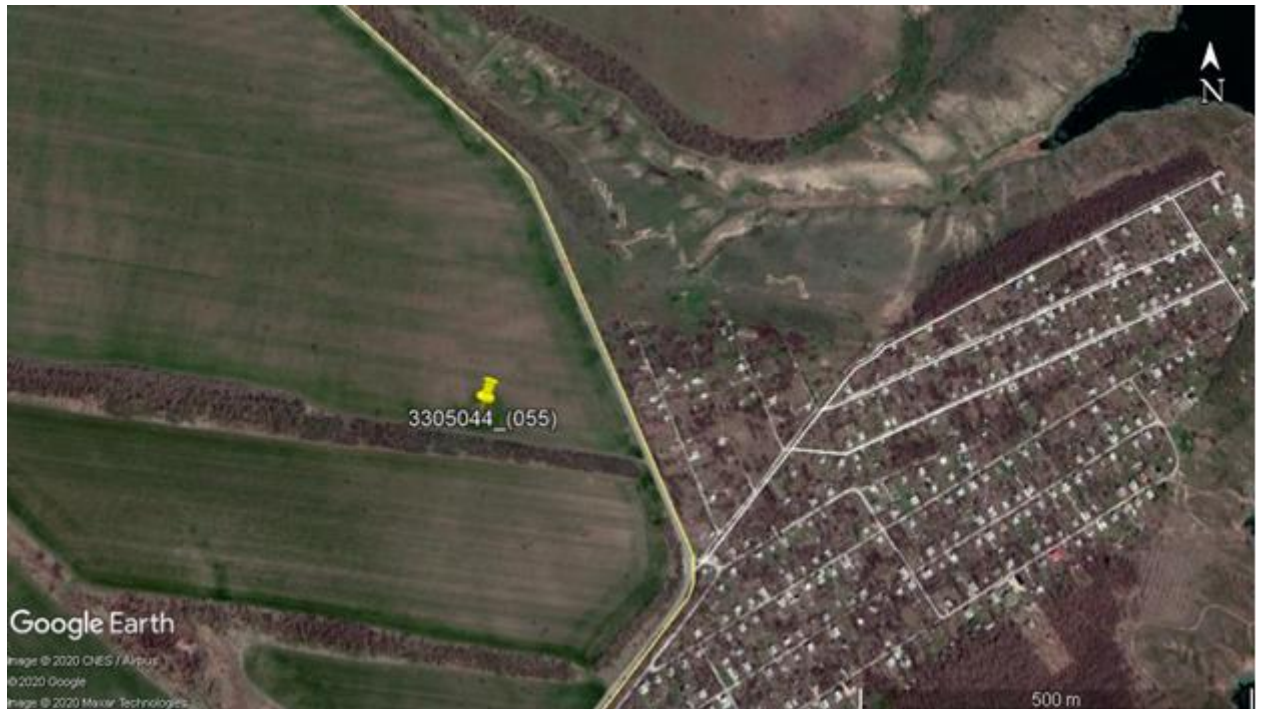

Рис. 108. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану № 3305044 (055) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 109. Курган 3305044 (055). Вид з Пд

Рис. 110. Курган 3305044 (055). Вид з Пн

Рис. 111. Чермалицька сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів № 3305047 (058 – 060) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 112. Курганна група з 3 курганів № 3305047 (058 – 060). Кургани 1-3.
Вид із Зх

Рис. 113. Курганна група з 3 курганів № 3305047 (058 – 060). Кургани 1-3.
Вид з Пд

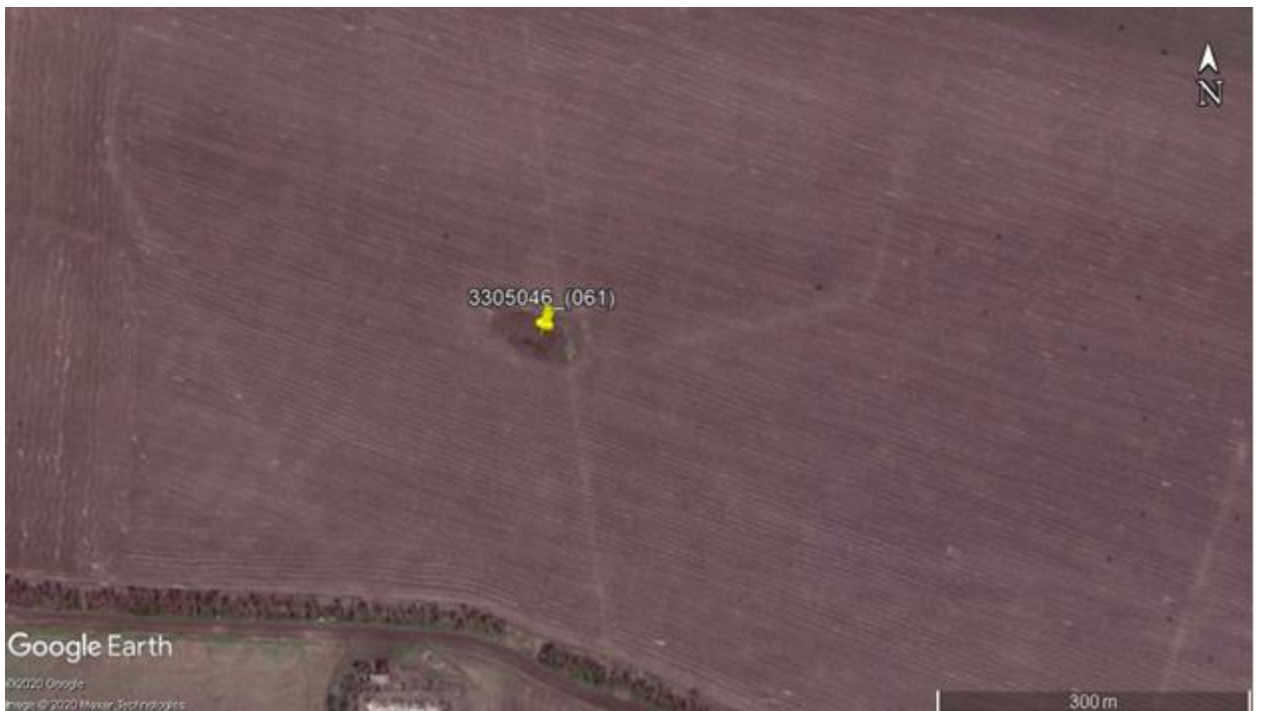

Рис. 114. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану 3305046 (061) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 115. Курган 3305046 (061). Вид з Пд

Рис. 116. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану 3305046 (062) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 117. Волноваський р-он. Чермалицька с/р. Курган 3305046 (062).
Вид з Пн

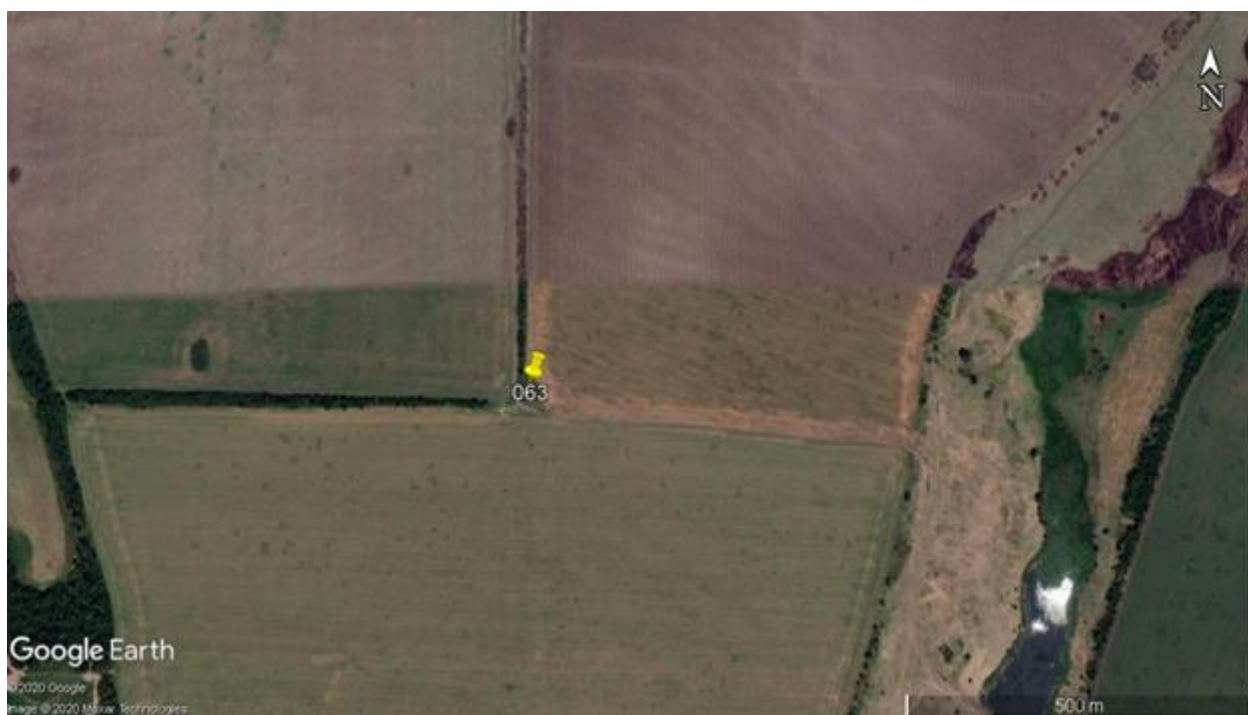

Рис. 118. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану (063) за
супутниковою картою Google Maps

Рис. 119. Курган (063). Вид з Пд

Рис. 120. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану 3305045 (064) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 121. Курган Малаєв 3305045 (064). Вид з Пд

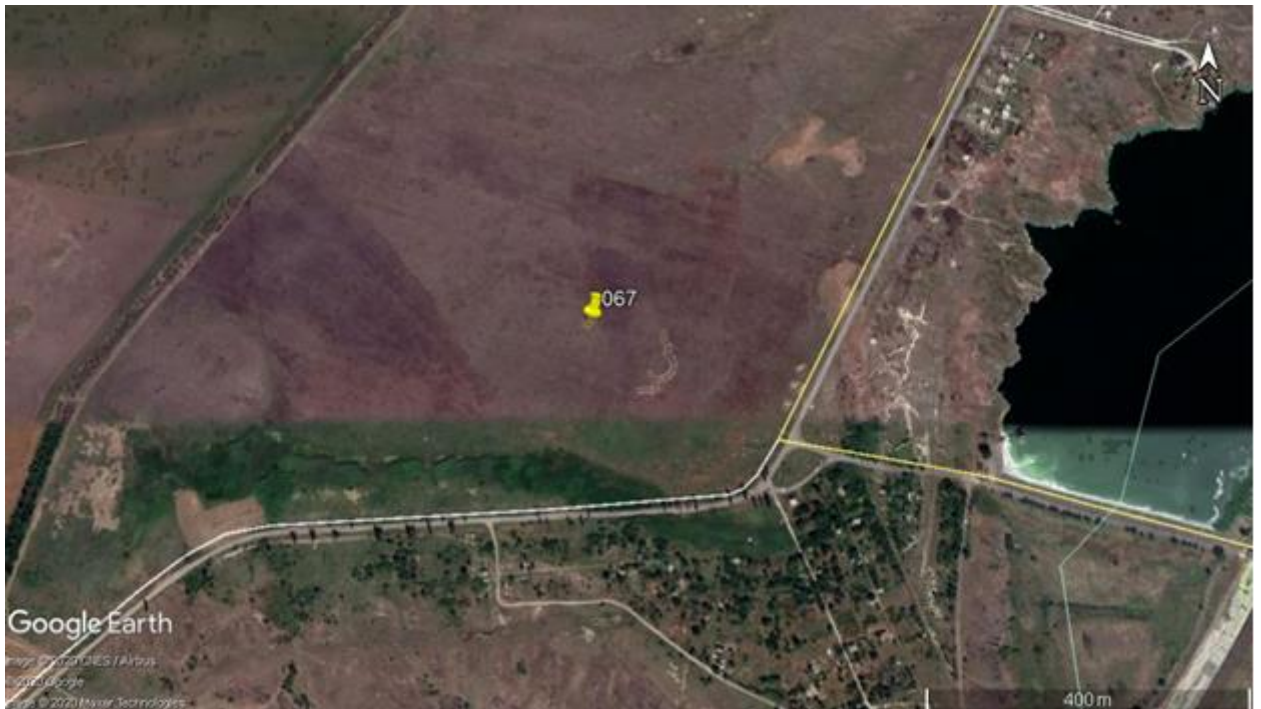

Рис. 122. Чермалицька сільська рада. Схема розташування кургану (067) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 123. Курган (067). Вид із Зх

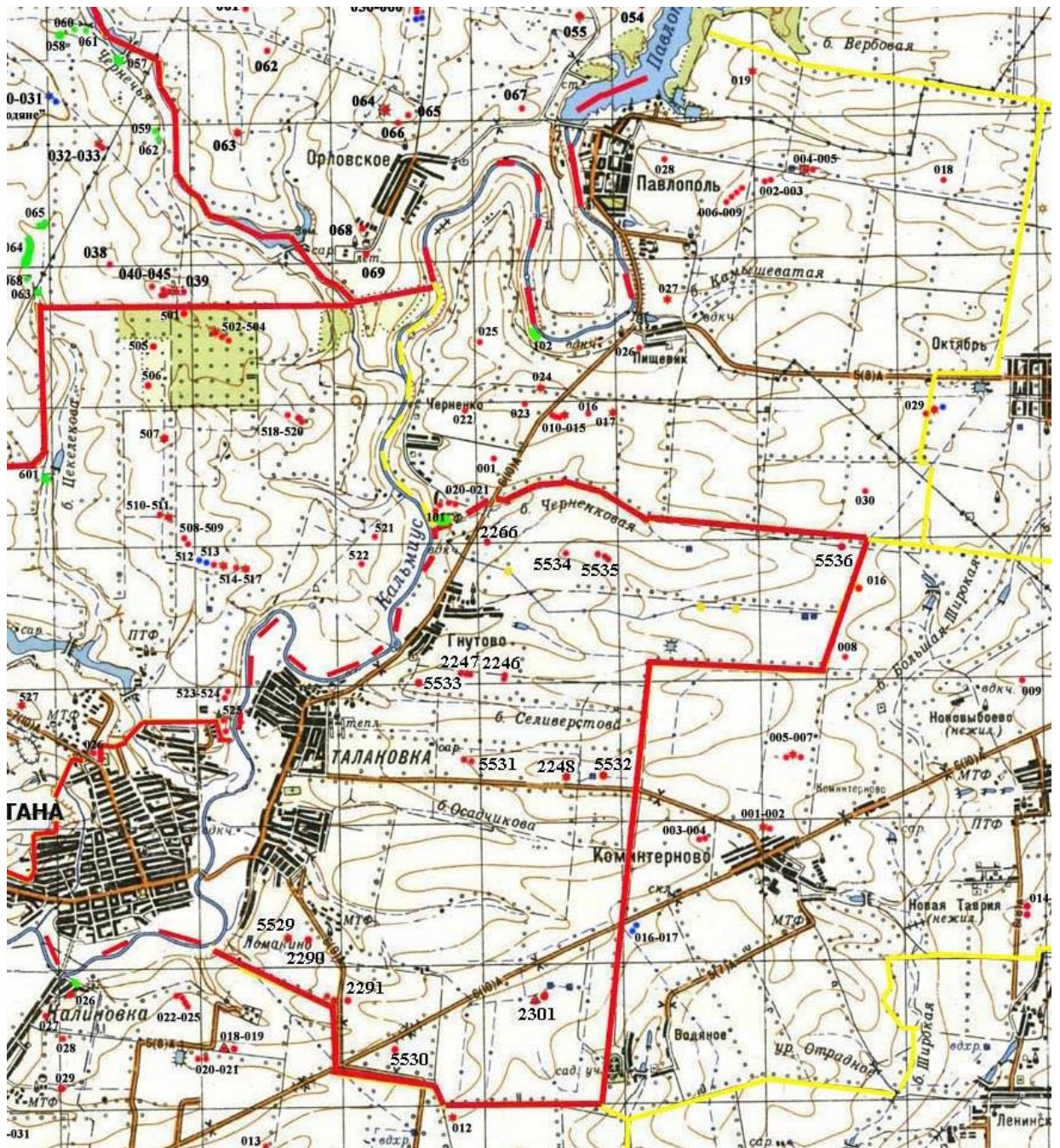

Рис. 124. Схема розташування курганів.
 Маріупольський район, Сартанська селищна рада, Павлопільська та
 Талаківська сільська рада

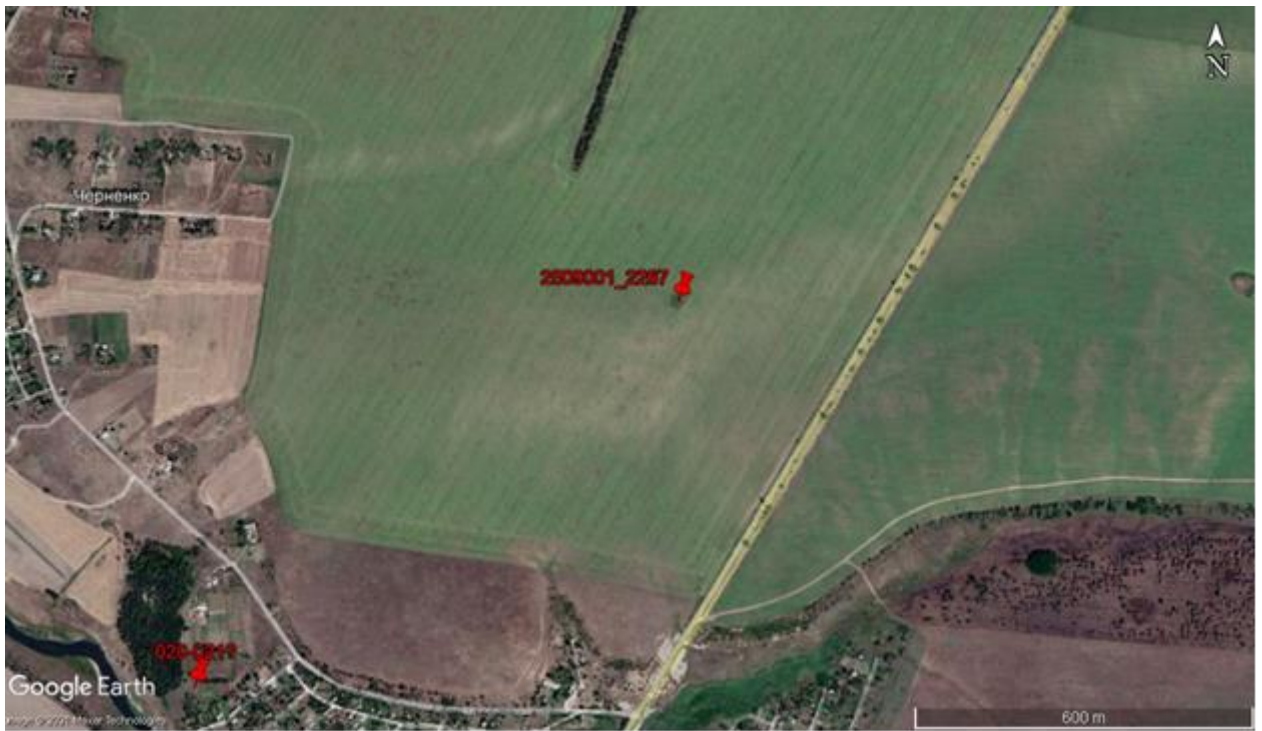

Рис. 125. Павлопільська сільська рада. Схема розташування кургану 2509001 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 126. Курган 2509001. Вид з Пн

Рис. 127. Павлопільська сільська рада. Схема розташування курганів 2509022 та 2509023 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 128. Курган 2509022. Вид з Пн

Рис. 129. Курган 2509023. Вид з Пн

Рис. 130. Павлопільська сільська рада. Схема розташування кургану 2509024 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 131. Курган 2509024. Вид зі Сх

Рис. 132. Павлопільська сільська рада. Схема розташування кургану 2509025 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 133. Курган 2509025. Вид з Пн

Рис. 134. Павлопільська сільська рада. Схема розташування кургану 2509027 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 135. Курган 2509027. Вид з ПнЗх

Рис. 136. Талаківська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів 2308001 – 2308003 (003-005) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 137. Курганна група з 3 курганів 2308001 – 2308003 (003-005).
Вид з Пн

Рис. 138. Талаківська сільська рада. Схема розташування кургану 2308005 (002) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 139. Курган 2308005 (002).
Вид з Пд

Рис. 140. Талаківська сільська рада. Схема розташування кургану 2308006 (006) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 141. Курган 2308006 (006).
Вид із Зх

Рис. 142. Талаківська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів
2308015 – 2308017 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 143. Курганна група з 3 курганів 2308015 – 2308017.
Вид зі Сх

Рис. 144. Талаківська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів
2308018 – 2308018 а за супутниковою картою Google Maps

Рис. 145. Курганна група з 2 курганів 2308018 – 2308018 а. Курган 1 (2308018).
Вид зі Сх

Рис. 146. Курганна група з 2 курганів 2308018 – 2308018 а. Курган 2 (2308018 а).
Вид із Зх

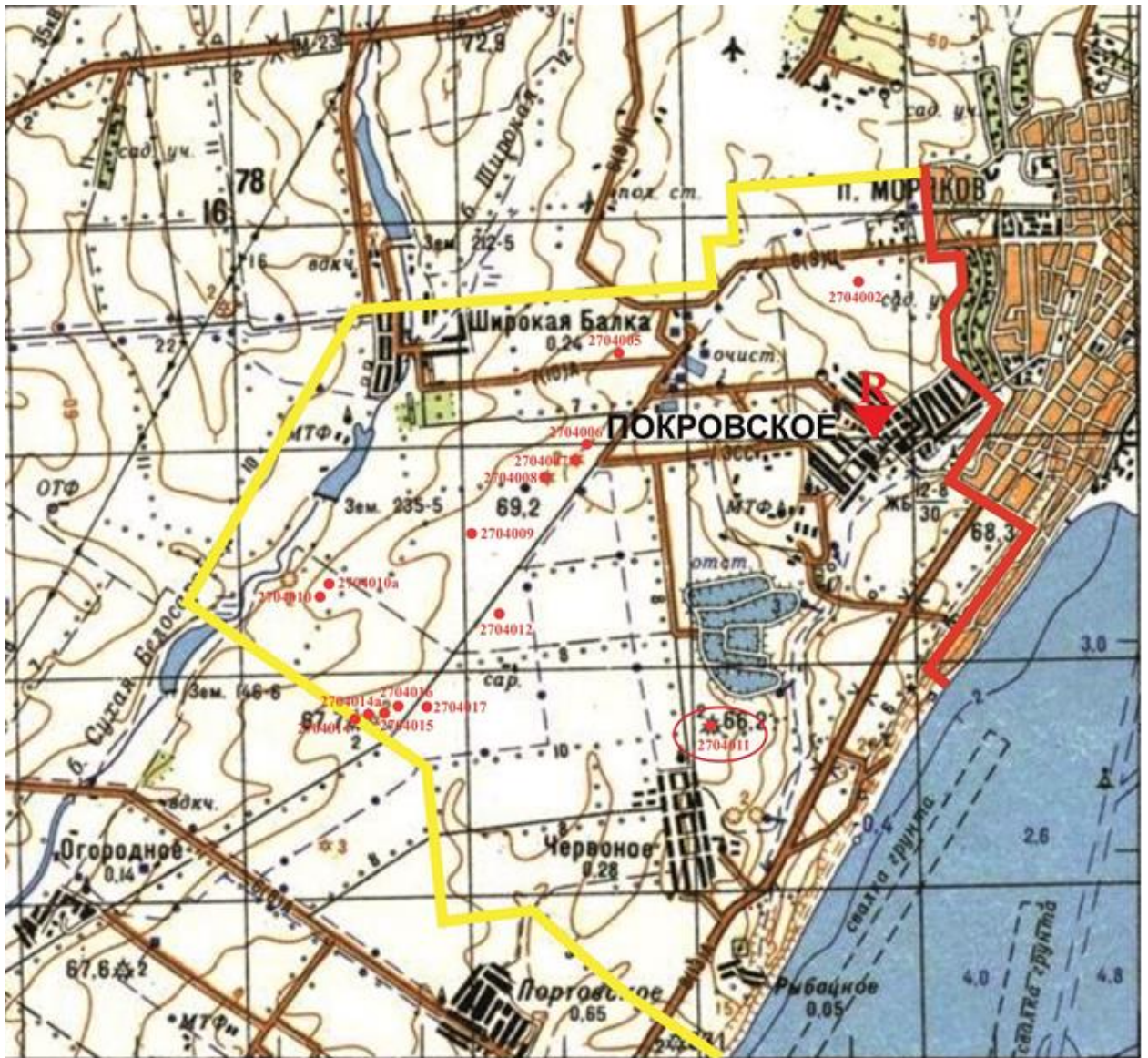

Рис. 147. Схема розташування курганів.
 М. Маріуполь, Маріупольський район (землі колишньої Покровської сільської ради
 Мангушського району)

Рис. 148. Покровська сільська рада. Схема розташування кургану 2704011 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 149. Курган № 2704011.
Вид із Зх

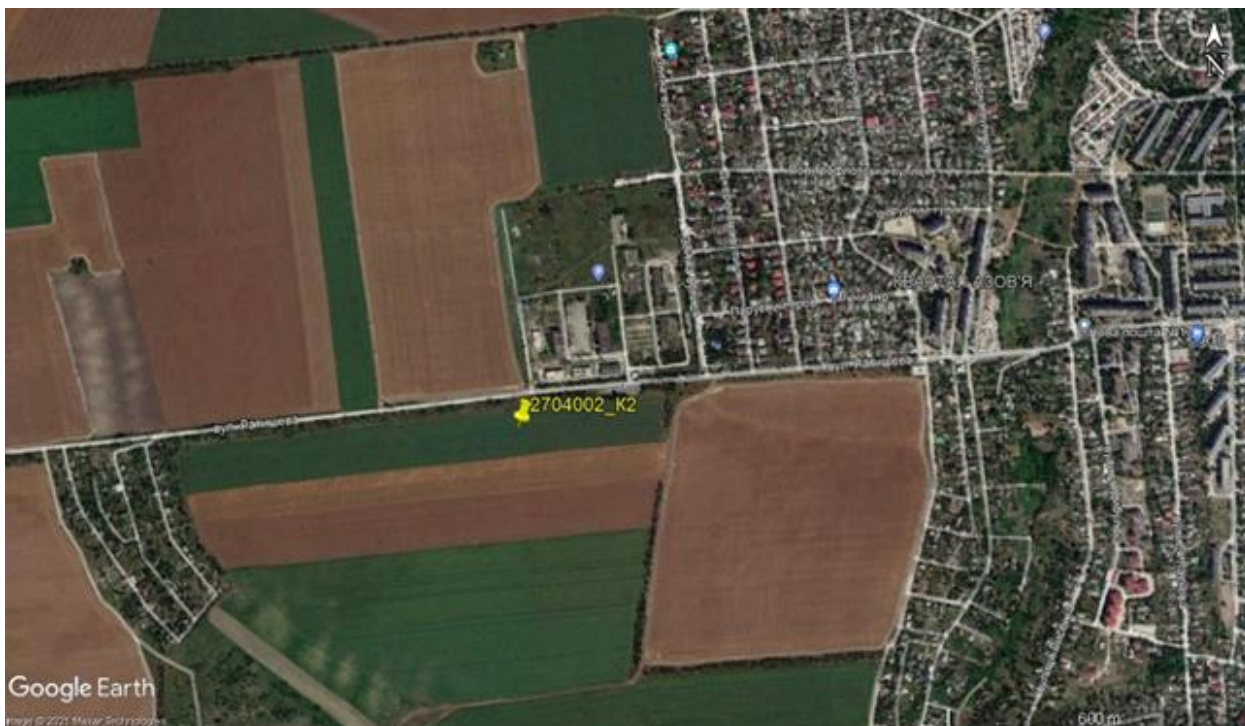

Рис. 150. Покровська сільська рада. Схема розташування кургану 2704002 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 151. Курган № 2704002.
Вид з Пн

Рис. 152. Покровська сільська рада. Схема розташування кургану 2704009 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 153. Курган № 2704009.
Вид з Пн

Рис. 154. Покровська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів 2704006 – 2704008 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 155. Курганна група з 3 курганів 2704006 – 2704008. Курган 1 № 2704006.
Вид з Пд

Рис. 156. Курганна група з 3 курганів 2704006 – 2704008. Курган 2 № 2704007. Вид із Зх

Рис. 157. Курганна група з 3 курганів 2704006 – 2704008. Курган 3 № 2704008. Вид з Пн

Рис. 158. Покровська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів 2704010 – 2704010 а за супутниковою картою Google Maps

Рис. 159. Курганна група з 2 курганів 2704010 – 2704010 а. Курган 1 № 2704010.
Вид з Пн

Рис. 160. Курганна група з 2 курганів 2704010 – 2704010 а. Курган 2 № 2704010 а.
Вид зі Сх

Рис. 161. Покровська сільська рада. Схема розташування кургану 2704005 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 162. Курган № 2704005.
Вид зі Сх

Рис. 163. Покровська сільська рада. Схема розташування кургану 2704012 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 164. Курган № 2704012.
Вид з Пн

Рис. 165. Покровська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 5 курганів
2704014 – 2704017 а за супутниковою картою Google Maps

Рис. 166. Курган 1 № 2704014. Вид зі Сх

Рис. 167. Курган 2 № 2704015. Вид з Пд

Рис. 168. Курган 3 № 2704016. Вид з Пд

Рис. 169. Курган 4 № 2704017. Вид із Зх

Рис. 170. Курган 5 № 2704017 а. Вид із Зх

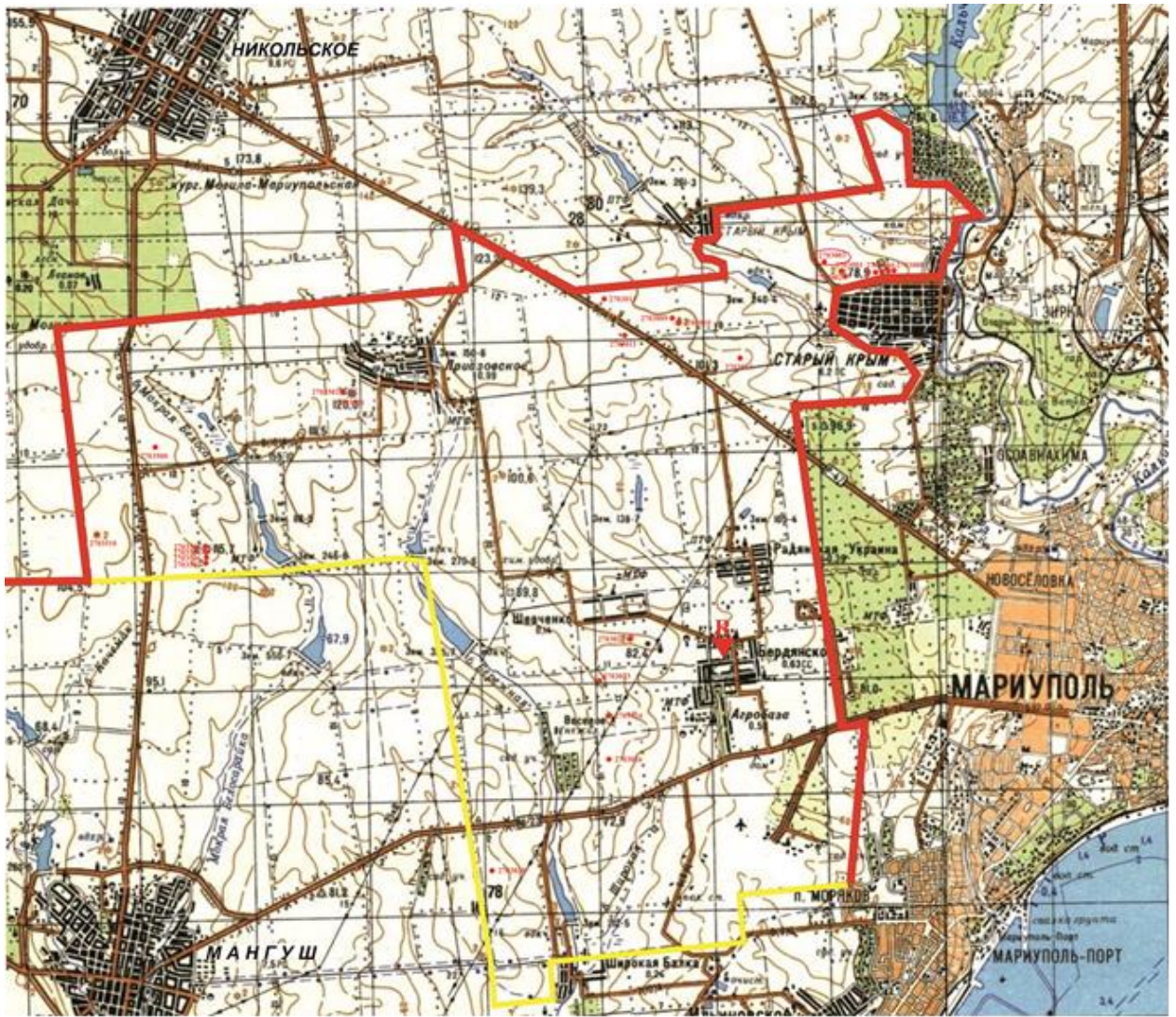

Рис. 171. Схема розташування курганів.
М. Маріуполь, Маріупольський район (землі колишньої Бердянської сільської ради
Мангушського району)

Рис. 172. Бердянська сільська рада. Схема розташування кургану 2703003 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 173. Курган № 2703003.
Вид із Зх

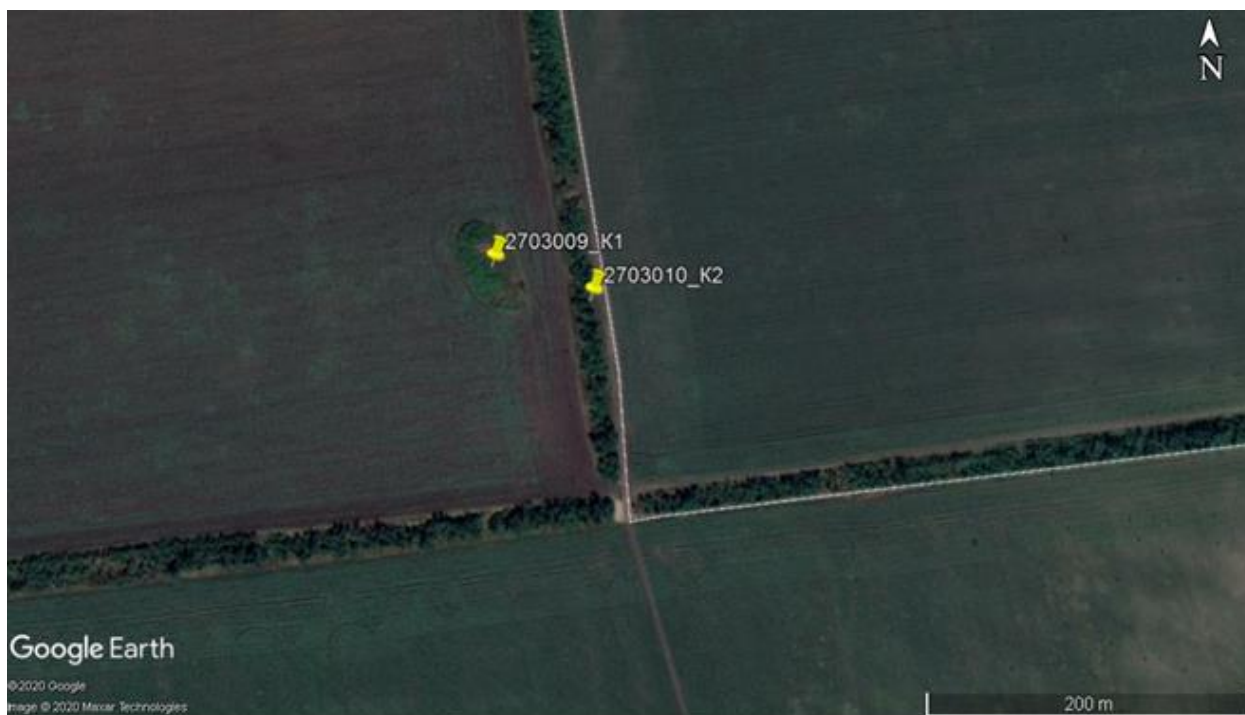

Рис. 174. Бердянська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів 2703009 – 2703010 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 175. Курган 1 № 2703009.
Вид із Зх

Рис. 176. Курган 2 № 2703010.
Вид зі Сх

Рис. 177. Бердянська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів
2703501 – 2703503 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 178. Курган 1 № 2703501. Вид із Зх

Рис. 179. Курган 2 № 2703502. Вид зі Сх

Рис. 180. Бердянська сільська рада. Схема розташування кургану «Могила Бабакова» 2703508 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 181. Курган «Могила Бабакова» № 2703508.
Вид з Пн

Рис. 182. Бердянська сільська рада. Схема розташування кургану 2703514 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 183. Курган № 2703514.
Вид зі Сх

Рис. 184. Бердянська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 4 курганів 2703504 – 2703507 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 185. Курган 1 № 2703504.
Вид із Зх

Рис. 185. Курган 2 № 2703505. Вид із Зх

Рис. 186. Курган 3 № 2703506. Вид із Зх

Рис. 187. Курган 4 № 2703507.
Вид із Зх

Рис. 188. Бердянська сільська рада. Схема розташування кургану 2703011
за супутниковою картою Google Maps

Рис. 189. Курган № 2703011.
Вид з ПнСх

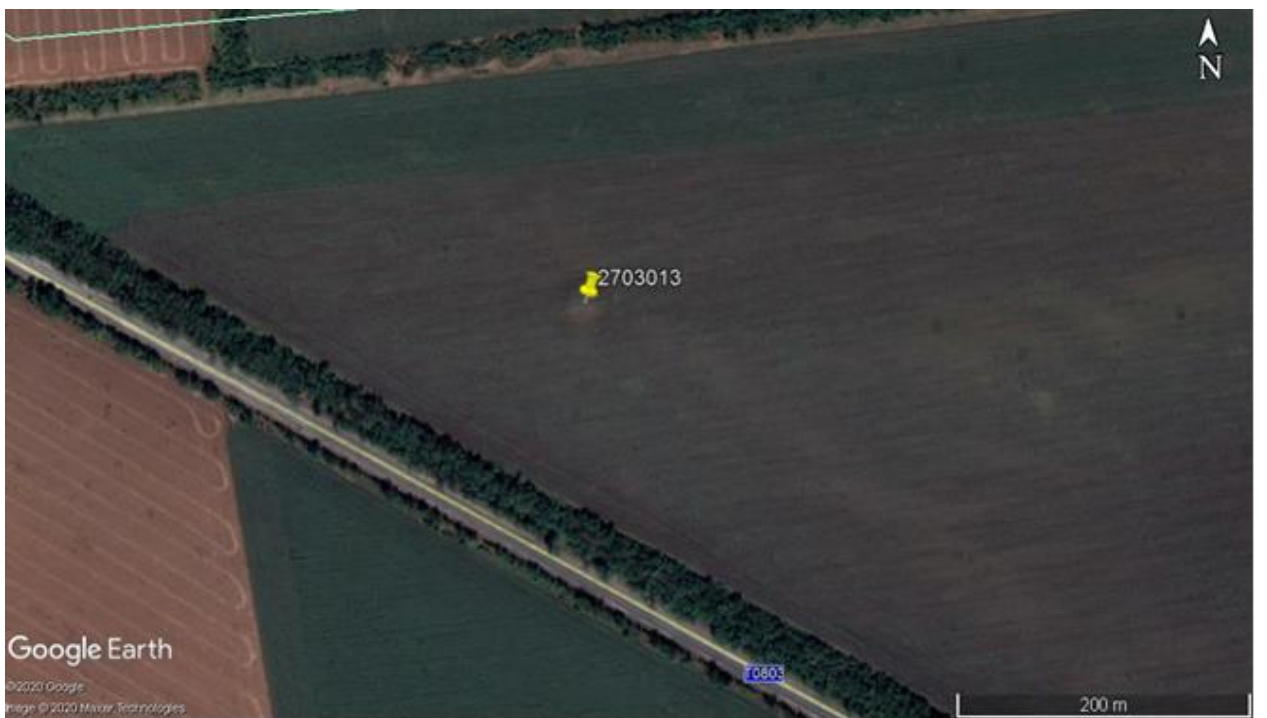

Рис. 190. Бердянська сільська рада. Схема розташування кургану 2703013
за супутниковою картою Google Maps

Рис. 191. Бердянська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 5 курганів 2703004 – 2703008 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 192. Курган 1 № 2703004.
Вид з ПнЗх

Рис. 193. Курган 2 № 2703005. Вид із Зх

Рис. 194. Курган 3 № 2703006. Вид з Пд

Рис. 195. Кургани 4 та 5 № 2703007 – 2703008.
Вид з Пд

Рис. 196. Бердянська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів
2703001 – 2703002 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 197. Кургани 1 та 2 № 2703001 – 2703002.
Вид з Пд

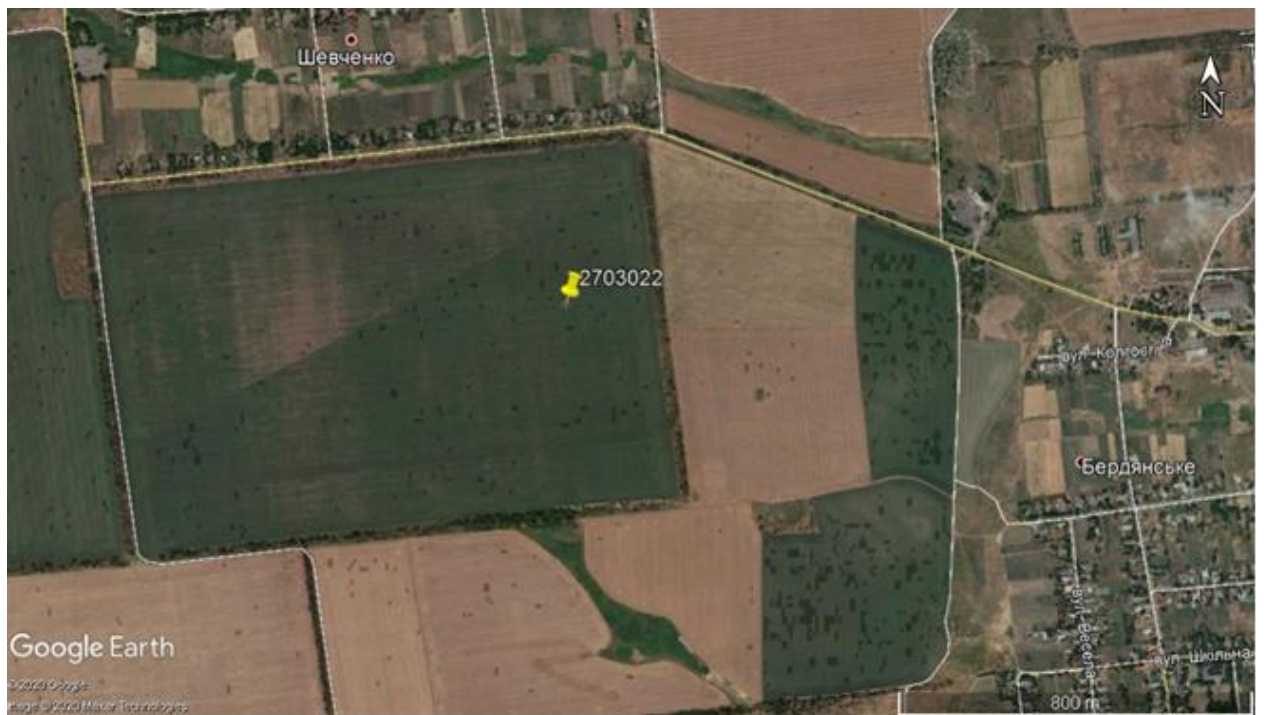

Рис. 198. Бердянська сільська рада. Схема розташування кургану 2703022
за супутниковою картою Google Maps

Рис. 199. Курган № 2703022.
Вид із Зх

Рис. 200. Бердянська сільська рада. Схема розташування курганів 2703023 та 2703024 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 201. Курган № 2703023. Вид з Пд

Рис. 202. Курган № 2703024. Вид зі Сх

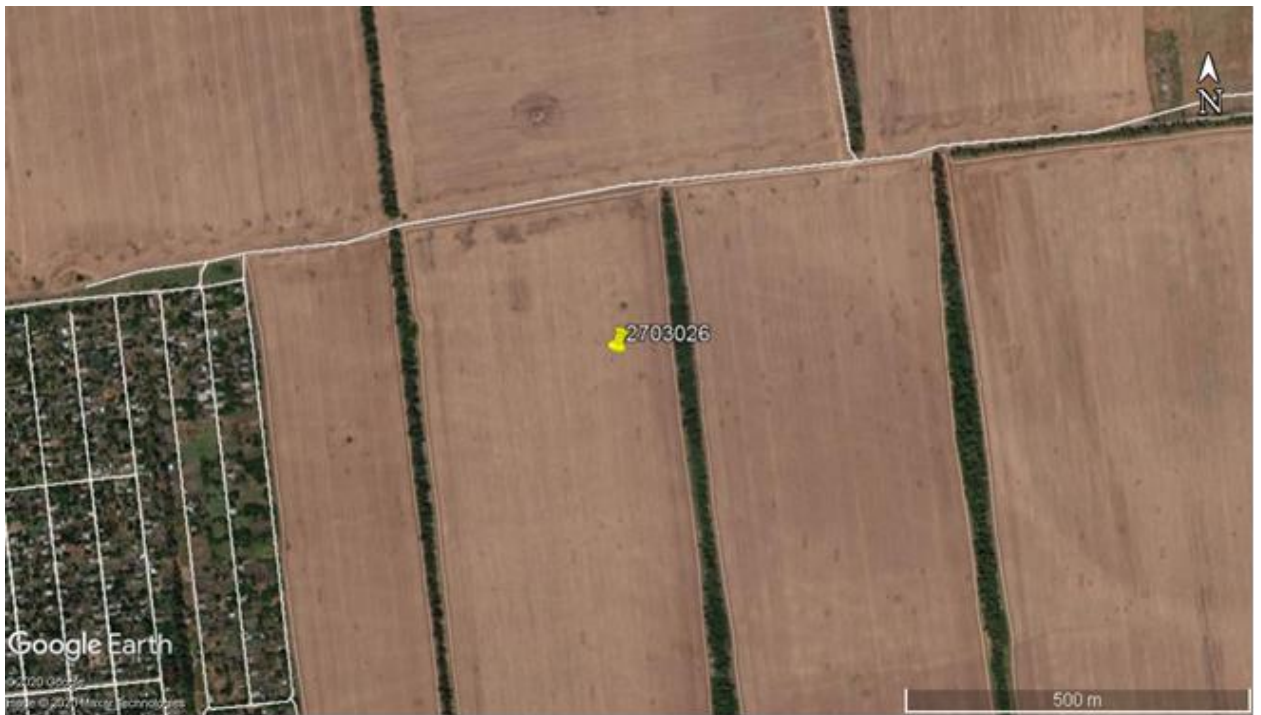

Рис. 203. Бердянська сільська рада. Схема розташування кургану 2703026 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 204. Курган № 2703026.
Вид з Пн

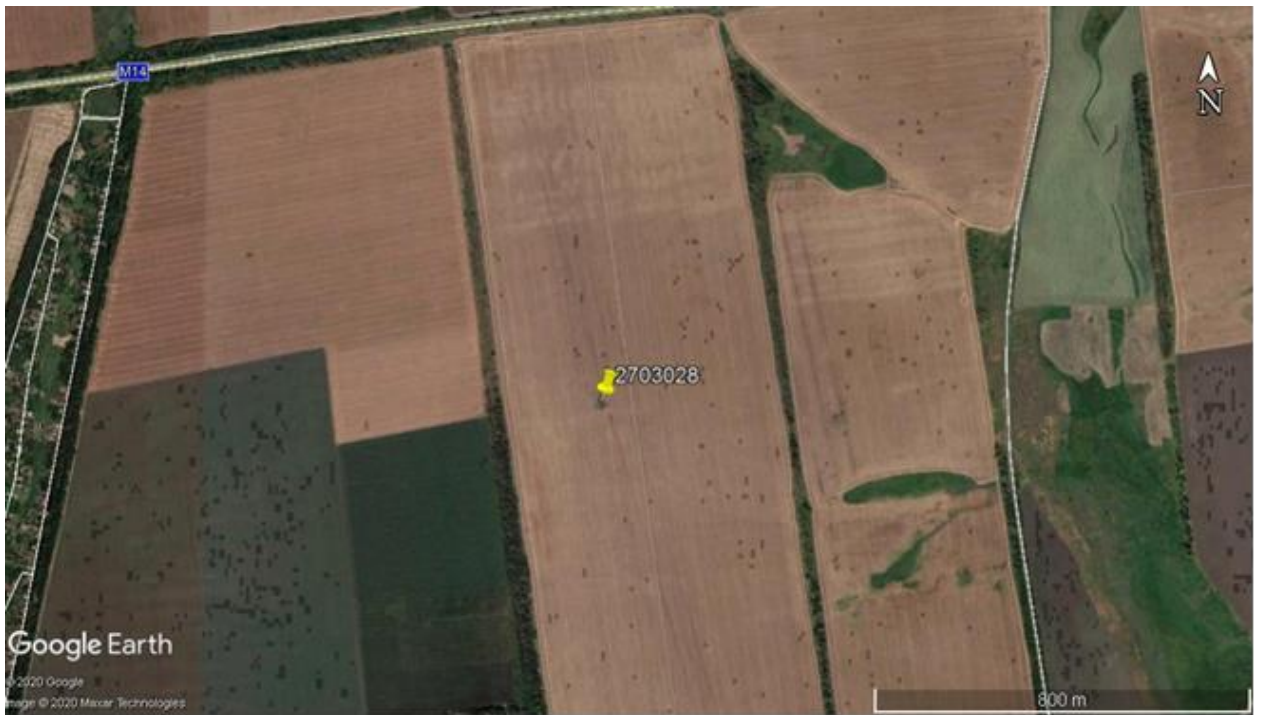

Рис. 205. Бердянська сільська рада. Схема розташування кургану 2703028 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 206. Курган № 2703028.
Вид з Пн

Рис. 208. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 7 курганів «Могила Старий Крим» № 0611012 – 0611014 (012-018) та поодиноких курганів № 0611015 (019) і № 0611015 (020) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 209. Курганна група з 7 курганів «Могила Старий Крим». Курган 4 № 0611014 (015). Вид із Зх

Рис. 210. Курган № 0611015 (019). Вид з Пн

Рис. 211. Курган № 0611015 (020). Вид із Зх

Рис. 212. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів (026-028) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 213. Курган № ----- (026).
Вид з Пд

Рис. 214. Курган № ----- (027).
Вид з Пд

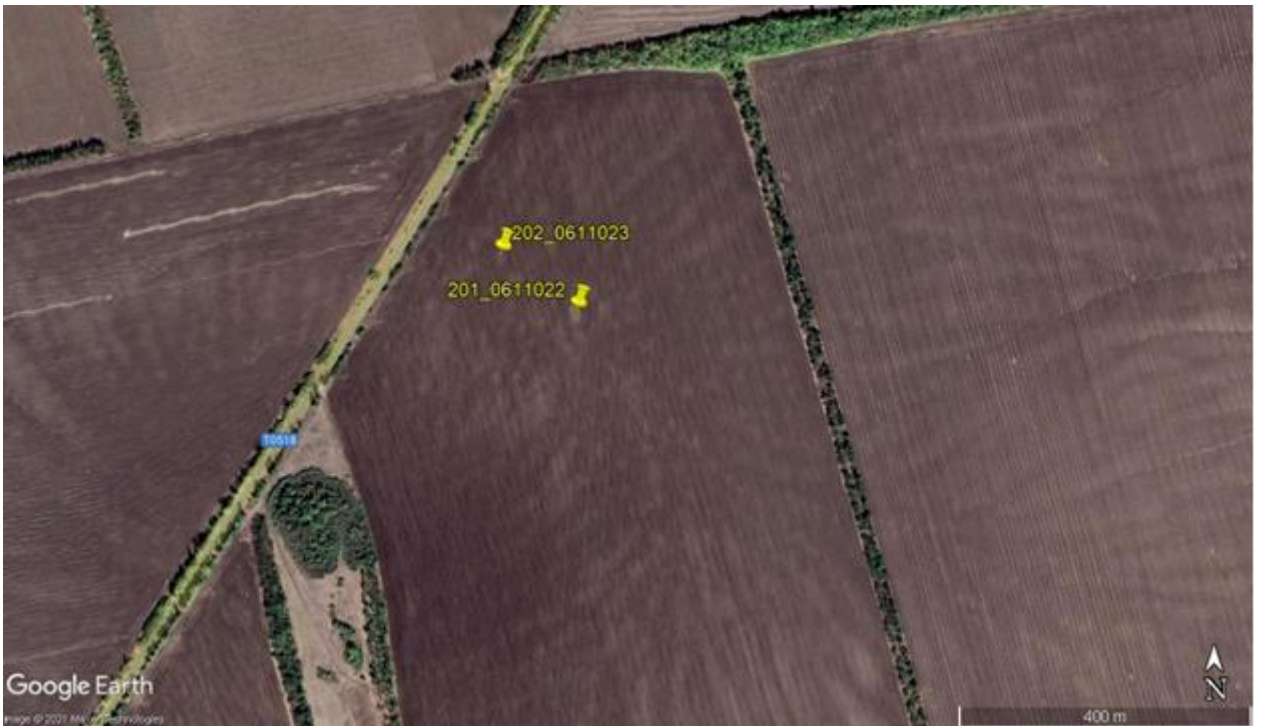

Рис. 215. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів
№ 0611022 – 0611023 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 216. Курганна група з 2 курганів 0611022 – 0611023. Курган 1 № 0611022 (201).
Вид із Зх

Рис. 217. Курганна група з 2 курганів 0611022 – 0611023. Курган 2 № 0611023 (202).
Вид із Зх

Рис. 218. Тополинська сільська рада. Схема розташування кургану № 0611024 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 219. Курган № 0611024 (203).
Вид із Зх

Рис. 220. Тополинська сільська рада. Схема розташування кургану № 0611030 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 221. Курган № 0611030 (206).
Вид з Пн

Рис. 222. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів № 0611031 – 0611033 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 223. Курганна група з 3 курганів 0611031 – 0611033. Курган 1 № 0611031 (207). Вид зі Сх

Рис. 224. Курганна група з 3 курганів 0611031 – 0611033. Курган 2 № 0611032 (208).
Вид зі Сх

Рис. 225. Курганна група з 3 курганів 0611031 – 0611033. Курган 3 № 0611033 (209).
Вид зі Сх

Рис. 226. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 3 курганів № 0611034 – 0611036 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 227. Курганна група з 3 курганів 0611034 – 0611036. Курган 1 № 0611034 (210). Вид з Пд

Рис. 228. Курганна група з 3 курганів 0611034 – 0611036. Курган 2 № 0611035 (211).
Вид з Пд

Рис. 229. Курганна група з 3 курганів 0611034 – 0611036. Курган 3 № 0611036 (212).
Вид з Пн

Рис. 230. Тополинська сільська рада. Схема розташування кургану № 0611038 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 231. Курган № 0611038 (214).
Вид з Пд

Рис. 232. Тополинська сільська рада. Схема розташування кургану № 0611040 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 233. Курган № 0611040 (216).
Вид з ПнЗх

Рис. 234. Тополинська сільська рада. Схема розташування кургану № ----- (217) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 235. Курган № ----- (217).
Вид з Пн

Рис. 236. Тополінська сільська рада. Схема розташування курганної групи «Шевченко-І» з 21 кургану № 0611501 – 0611521 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 237. Курганна група з 21 кургану 0611501 – 0611521. Курган 17 № 0611517 (517).
Вид із Зх

Рис. 238. Курганна група з 21 кургану 0611501 – 0611521. Курган 18 № 0611518 (518).
Вид з Пн

Рис. 239. Курганна група з 21 кургану 0611501 – 0611521. Курган 19 № 0611519 (519).
Вид з Пн

Рис. 240. Курганна група з 21 кургану 0611501 – 0611521. Курган 20 № 0611520 (520).
Вид з ПдСх

Рис. 241. Курганна група з 21 кургану 0611501 – 0611521. Курган 21 № 0611521 (521).
Вид з Пн

Рис. 242. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 4 курганів 0611525 (536-539) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 243. Курганна група з 4 курганів 0611525 (536-539). Курган 1 № 0611525 (536). Вид із Зх

Рис. 244. Курганна група з 4 курганів 0611525 (536-539). Курган 2 № 0611525 (537).
Вид із Зх

Рис. 245. Курганна група з 4 курганів 0611525 (536-539). Курган 3 № 0611525 (538).
Вид із Зх

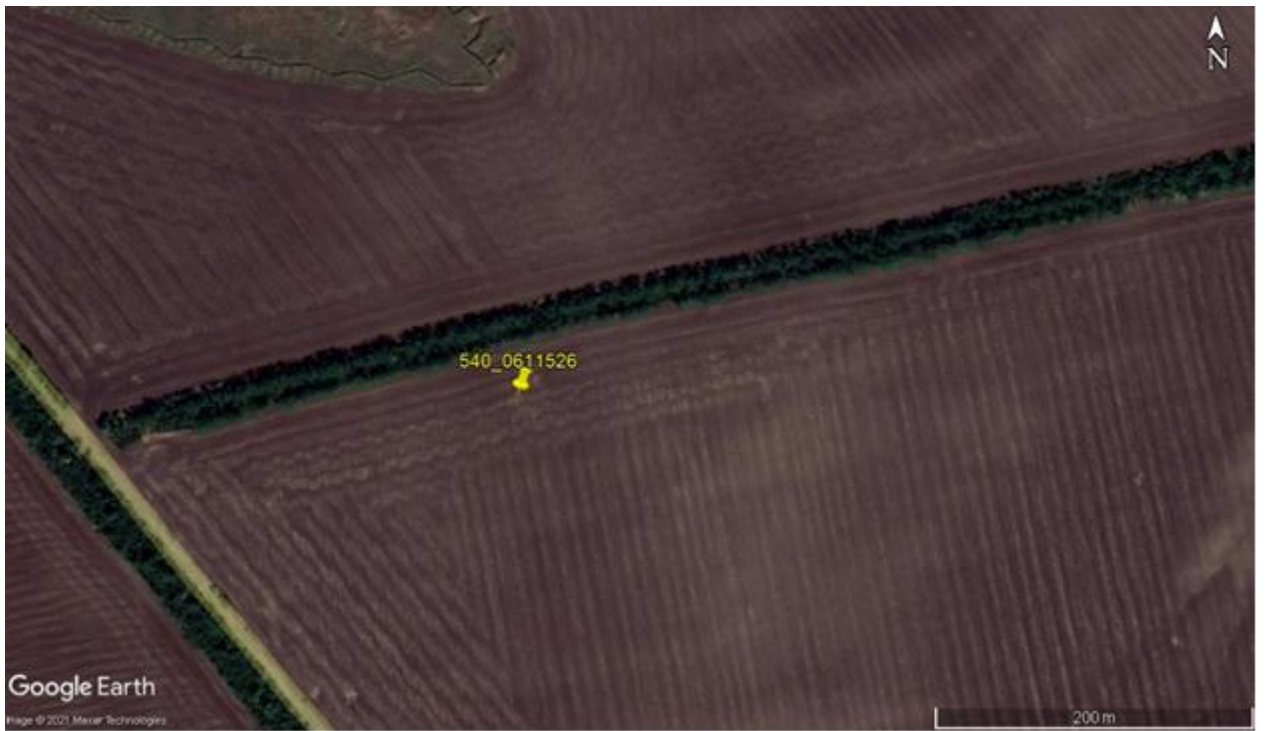

Рис. 246. Тополинська сільська рада. Схема розташування кургану 0611526 (540) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 247. Курган № 0611526 (540).
Вид з Пн

Рис. 248. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 249. Курганна група з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566). Курган 9 № 0611536 (553). Вид з Пд

Рис. 250. Курганна група з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566). Курган 10 № 0611537 (554). Вид з Пд

Рис. 251. Курганна група з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566). Курган 11 № 0611538 (555). Вид з Пд

Рис. 252. Курганна група з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566). Курган 12 № 0611539 (556). Вид із Зх

Рис. 253. Курганна група з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566). Курган 13 № 0611540 (557). Вид з Пд

Рис. 254. Курганна група з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566). Курган 14 № 0611541 (558). Вид з Пд

Рис. 255. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566), кургани 559 та 560 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 256. Курганна група з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566). Курган 15 № 0611542 (559). Вид з ПдСх

Рис. 257. Курганна група з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566). Курган 16 № 0611543 (560). Вид зі Сх

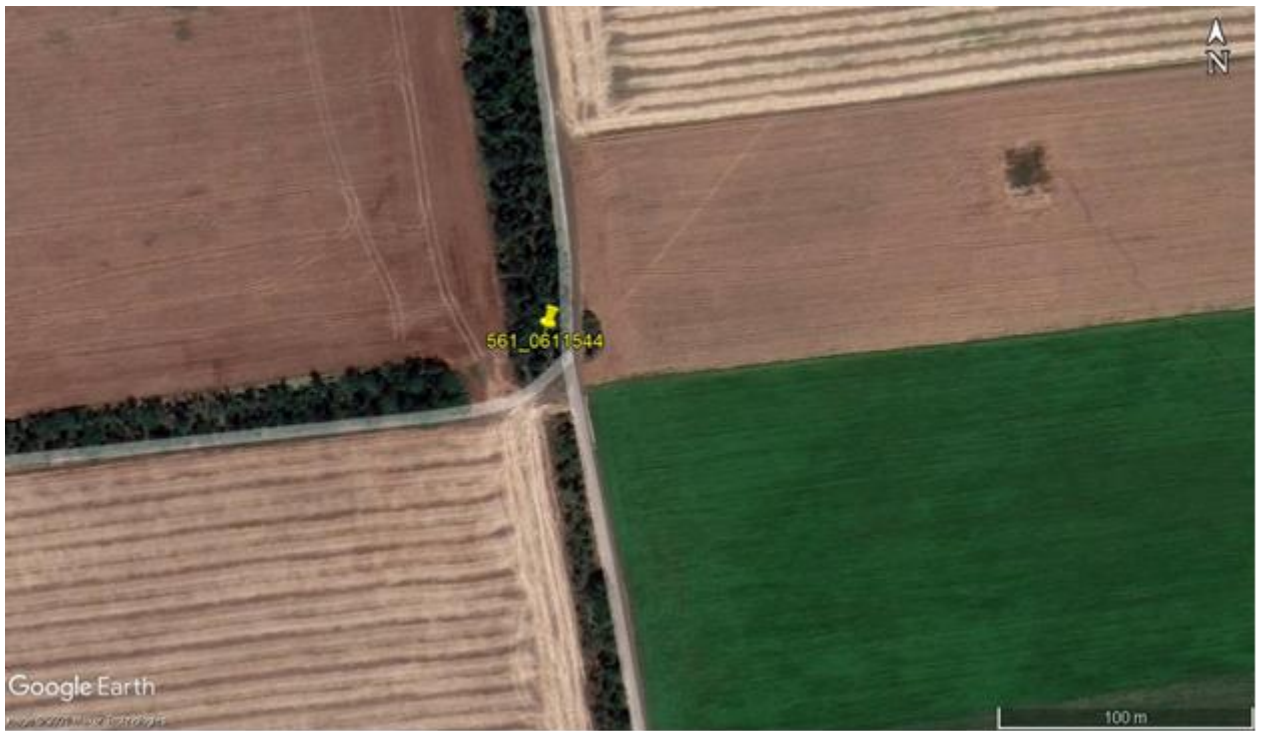

Рис. 258. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566), курган 561 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 259. Курганна група з 22 курганів 0611528 – 0611547 (545-566). Курган 17 № 0611544 (561). Вид із Зх

Рис. 260. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганної групи з 2 курганів (573-574) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 261. Курганна група з 2 курганів (573-574). Курган 1 № ----- (573).
Вид з Пн

Рис. 262. Курганна група з 2 курганів (573-574). Курган 2 № ----- (574).
Вид з Пд

Рис. 263. Тополинська сільська рада. Схема розташування курганних груп з 2 курганів
(575-576) та (577-578) за супутниковою картою Google Maps

Рис. 264. Курганна група з 2 курганів (575-576).
Вид з Пд

Рис. 265. Курганна група з 2 курганів (575-576). Курган 1 № ----- (575).
Вид з Пд

Рис. 266. Курганна група з 2 курганів (575-576). Курган 2 № ----- (576).
Вид з Пд

Рис. 267. Курганна група з 2 курганів (577-578).
Вид з ПдЗх

Рис. 268. Курганна група з 2 курганів (577-578). Курган 1 № ----- (577).
Вид з ПнЗх

Рис. 269. Курганна група з 2 курганів (577-578). Курган 2 № ----- (578).
Вид з ПдЗх

Рис. 270. Тополинська сільська рада. Схема розташування кургану 579 за супутниковою картою Google Maps

Рис. 271. Курган № ----- (579).
Вид з Зх

Рис. 272. Схема розташування археологічного об'єкту поселення «Урзуф-1» (тимчасовий обліковий № 2708025). Мангушська ОТГ, Маріупольський район (землі колишньої Урзуфської сільської ради Мангушського району)

Рис. 273. Схема розташування археологічного об'єкту поселення «Урзуф-1» Тимчасовий обліковий № 2708025 за супутниковою картою Google Maps

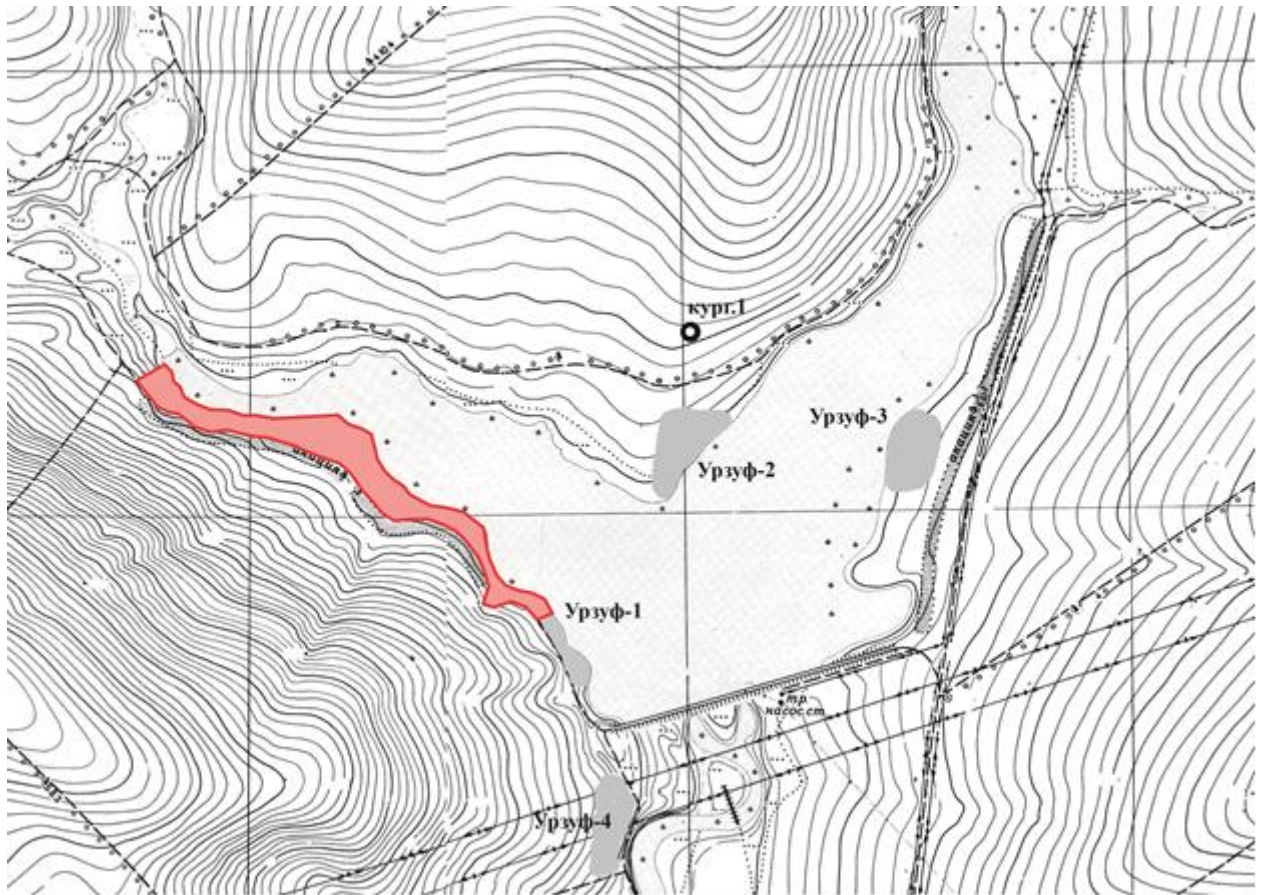

Рис. 274. Схема розташування археологічного об'єкту поселення «Урзуф-1»
Тимчасовий обліковий № 2708025

Рис. 275. Схема розташування археологічних об'єктів: поселення «Урзуф-1» та «Урзуф-4». Тимчасові облікові №№ 2708025, 2708028 за супутниковою картою Google Maps

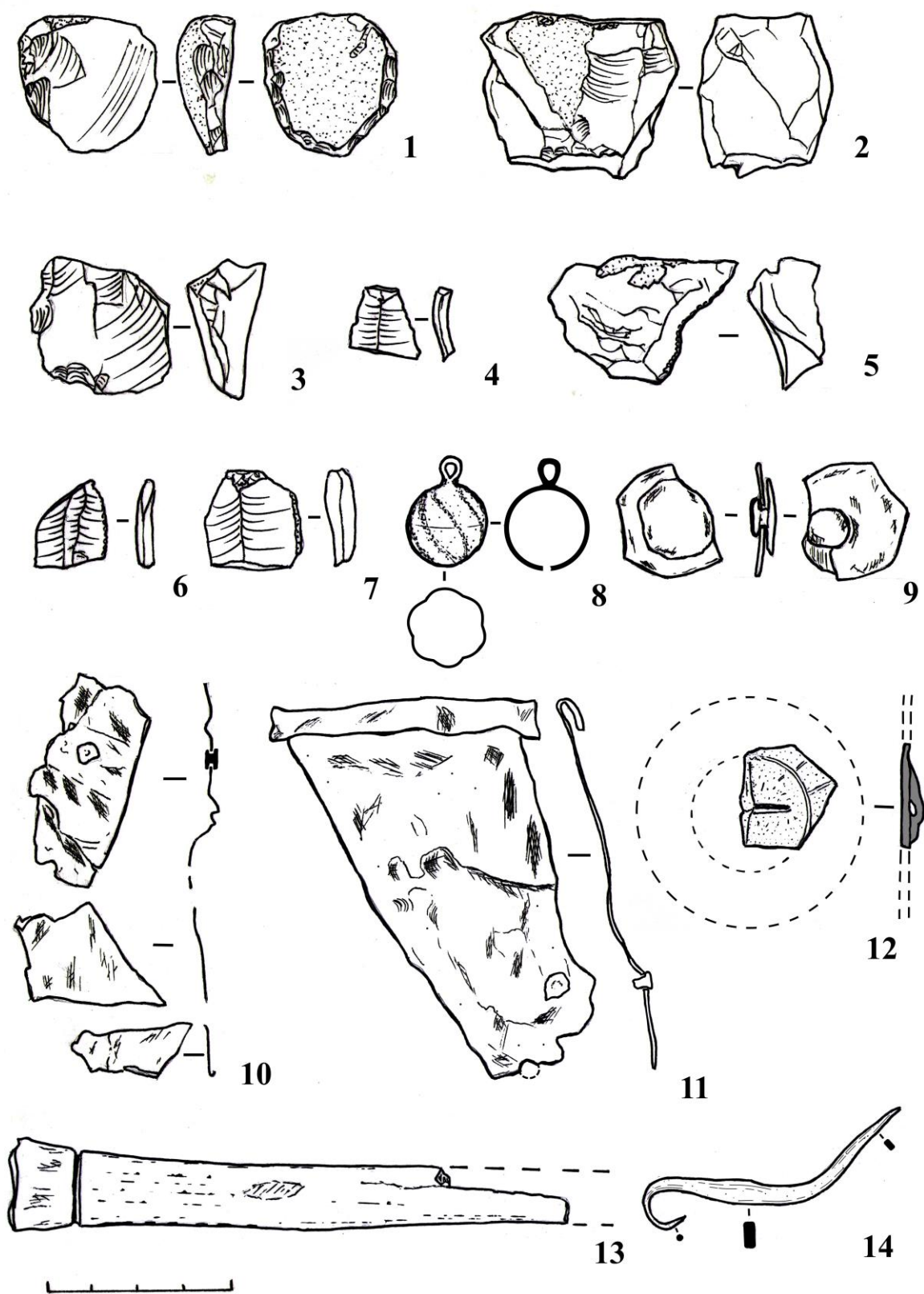

Рис. 276. Випадкові знахідки: 1 – курган № 2708022; 2 – курган № 2708046; 3 – поселення Урзуф-1; 4 – курган № 0403015; 5 – курган № 2708046; 6 – курган № 1415519; 7 – курган № 2703010; 8 – Стародубівка; 9 – поселення Урзуф-4; 10 – курган № 0403623; 11 – курган № 0414005; 12 – курган № 0408021; 13, 14 – поселення Комишувате-XVI

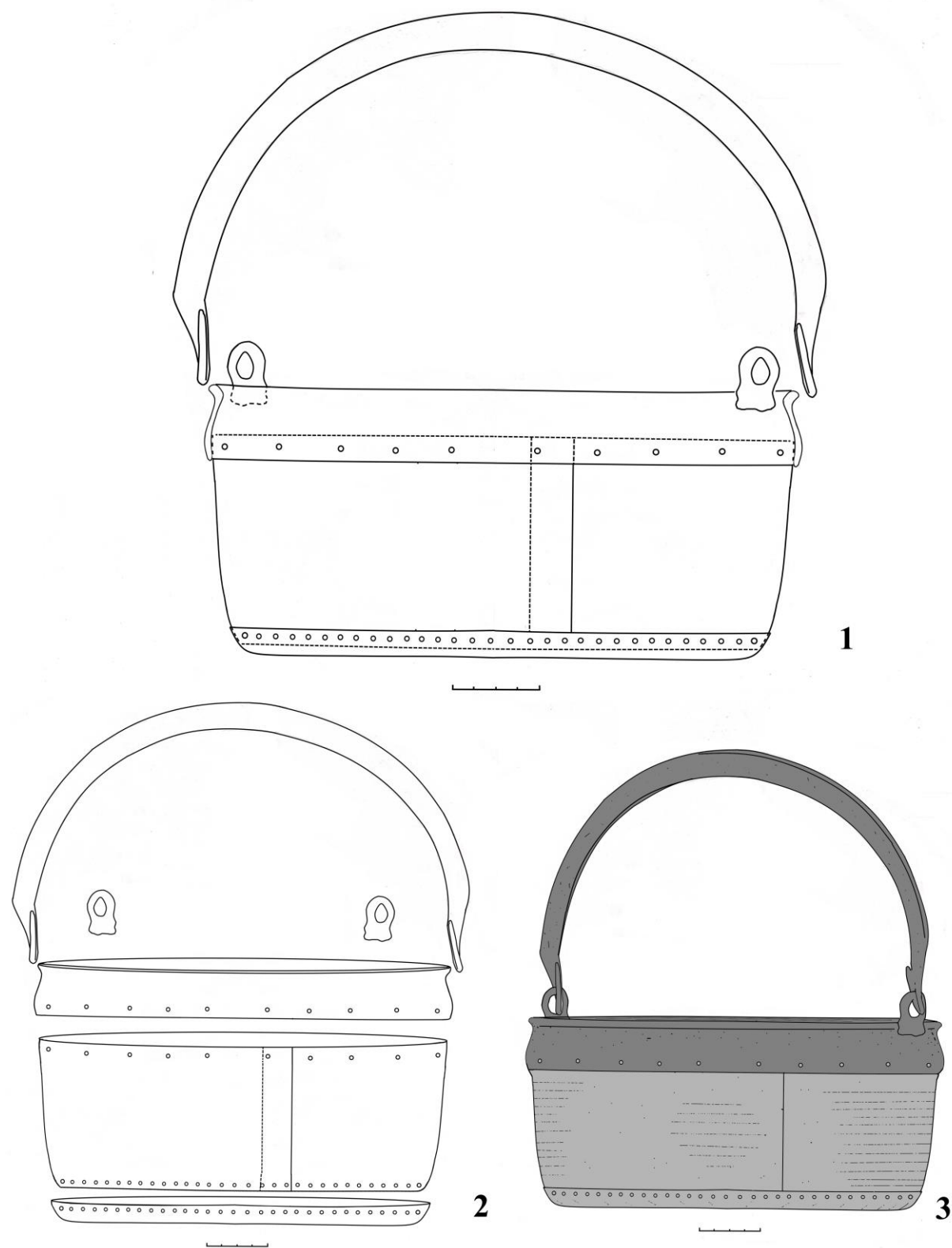

Рис. 277. Випадкова находка казана біля с. Малоянисоль

